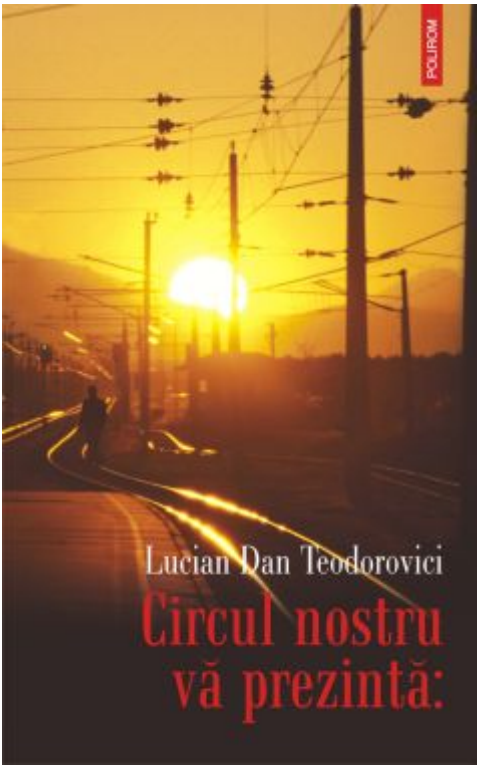
POLIROM
Lucian Dan Teodorovici
Circul nostru
vă prezintă:

Lucian Dan Teodorovici

Circul nostru vă prezintă:

Roman

Ediţia a II-a revăzută
Editura Polirom
2007

© 2002, 2007, 2011 by Editura POLIROM

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN print: 978-973-46-0821-8
ISBN ePub: 978-973-46-2422-5
ISBN PDF: 978-973-46-2423-2

Coperta: Radu Răileanu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale şi se pedepseşte penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Lucian Dan Teodorovici (n. la 17 iunie 1975, în Rădăuți – Suceava) este coordonator al colecției „Ego. Proză” a Editurii Polirom şi senior-editor al săptămânalului *Suplimentul de cultură*, Iaşi. Între 2002 şi 2006, a fost redactor-şef al Editurii Polirom. A colaborat cu proză, teatru, articole la diverse publicații din țară şi străinătate: *Suplimentul de cultură*, *Ziarul de Duminică*, *Timpul*, *Dilema veche*, *Observator cultural*, *Familia*, *ArtPanorama*, *Orizont*, *Evenimentul zilei, Wienzeile* (Viena), *Au Sud de l'Est* (Paris) etc. Este coscenarist al serialului TV *Animat Planet Show*, difuzat de Antena 1, scenarist al lungmetrajului cinematografic *Circul nostru vă prezintă:*, adaptare după romanul cu acelaşi titlu, şi al scurtmetrajelor *Bomboane de ciocolată* şi *O zi bună*, premiate şi finanțate de Centrul Național al Cinematografiei din România. Volume publicate: *Cu puțin timp înaintea coborârii extratereştrilor printre noi*, roman, Editura OuTopos, Iaşi, 1999 (ediția a II-a revăzută şi adăugită, Editura Polirom, Iaşi, 2005); *Lumea văzută printr-o gaură de mărimea unei țigări marijuana*, povestiri, Editura Fundației „Constantin Brâncuşi”, Târgu-Jiu, 2000; *96.00. Povestiri*, proză scurtă, Editura LiterNet, online, 2002; *Circul nostru vă prezintă:*, roman, Editura Polirom, Iaşi, 2002; *Audiență 0*, proză scurtă, Editura LiterNet, online, 2003; *Atunci i-am ars două palme*, povestiri, Editura Polirom, Iaşi, 2004. Coautor, împreună cu Florin Lăzărescu şi Dan Lungu, al volumului de povestiri *Pas question de Dracula*, Editions Non Lieu, Paris, 2007.

mamei mele, Lucica,
bunicului meu, Florea,
care nu se mai află printre spectatorii
circului

Capitolul 1

Asta e poziția cu care încep şi ziua de azi: gura deschisă, obrajii umflați sub presiunea vântului – ca în tren, când îți scoți capul pe fereastră şi, rânjind împotriva curentului de aer, îți transformi cavitatea bucală în balon –, bărbia făcând unghi de o sută douăzeci de grade cu gâtul, brațele larg desfăcute, picioarele tremurând, dezgolite, tălpile lipite de pervazul rece al unei ferestre de la etajul cinci.

Ca întotdeauna, şi astăzi vreau să mă sinucid. E dimineață, norii acoperă deocamdată răsăritul, trecători nu sunt, aşa că-mi permit încă să vreau să mă sinucid. Oricum, toată tărăşenia asta, pe care o repet de atâta vreme, nici nu mai țin minte de când, va mai dura, probabil, cinci sau zece minute. După care fie voi intra în casă, fie voi... Fie, pe naiba! Am petrecut prea multe dimineți în aşteptarea impulsului sinucigaş, înghețând ca prostul pe pervazul ăsta, ca să mai cred în venirea lui. Altceva se va întâmpla. În curând, cineva – trecător pe sub fereastra mea – mă va observa. După care, din prea multă grijă pentru mine, va urla: „Băi boule, vrei să crăpi, dracului!?". Sau îmi va bate obrazul: „Domnule, nu e bine să te omori!". Iar eu, după cum îmi e obiceiul, voi intra în casă, încercat de un oarecare sentiment de ruşine, voi înşirui câteva blesteme la adresa lipsei mele de curaj şi, mai ales, la adresa impulsului aceluia care nu mai vrea să vină. Apoi voi...

— Ce faci acolo, omule!? Vrei să te omori!?

De data asta, în mod ciudat, glasul vine de undeva de deasupra. Ridic privirea şi, pe la etajul şapte, poate opt, nu-

mi dau prea bine seama, văd un ochelarist cu barbă (vecin de-al meu, mutat de curând probabil, ori amant al vreunei vecine) agitând prin aer, spre mine, o țigară aprinsă.

— Ce naiba ai de gând să faci!?

— Nimic, îi răspund, încercând un zâmbet nevinovat.

— Mă iei de tâmpit? Vrei să-mi spui că stai aşa, cocoțat pe pervaz, şi n-ai de gând să faci nimic?

Omul țipă la mine de la etajul şapte, m-am lămurit. Cu două ferestre mai sus...

— Da' ce-ați vrea să fac?

Ăla, se vede treaba, e încurcat de întrebare. Ezită câteva secunde, înainte de a continua dialogul.

— Păi... nu ştiu, îl aud într-un sfârşit. De unde naiba vrei să ştiu eu!?

— Atunci, dacă nu ştiți, de ce vă aşteptați să fac ceva?

— Pentru că stai acolo, pe geam, ca şi cum ai vrea...

Se enervează:

— Ce mă iei, băi, cu prostii de-astea!? Sunt sigur că voiai să te sinucizi, dă-o dracu'! Nu-mi spune că nu asta era intenția ta!...

— Nici vorbă! dau eu din cap cu hotărâre. Ce, vi se pare că-s nebun!? Am ieşit să iau o gură de aer.

Deşi distanța dintre noi e destul de mare, îi văd ochii holbați, apoi observ cum îşi face cruce cu mâna în care ține țigara:

— Pe fereastră!? În chiloți!?

— Tocmai, zic. Credeați că m-aş sinucide aşa? Ce om normal s-ar sinucide îmbrăcat doar în chiloți?

— Las' c-am mai văzut eu țicniți ca tine! Ce, dacă eşti în chiloți, nu poți să...?

Se întrerupe din țipat şi gesticulat, de parcă tocmai ar fi avut o revelație. Apoi – ca rezultat al acelei revelații, probabil – scuipă spre mine, pe neaşteptate. Nemulțumit că nu şi-a atins ținta, omul nu se opreşte aici. În clipa următoare, la

fel de neaşteptat, îşi aruncă, teribil de nervos, ţigara înspre pervazul pe care mă aflu. Reuşesc să mă feresc în ultima clipă. Şi, dezechilibrat, abia apuc să mă prind de rama ferestrei, salvându-mă astfel de la o cădere nedorită, întrucât ea nu s-ar fi datorat impulsului atât de aşteptat de mine. Înainte de a apuca să-l înjur, o face el:

— Du-te-n mă-ta! Uite cu cine port eu conversaţii! Omoară-te, ţicnitule! Doar nu mi te-a dat nimeni în grijă! Un prost mai puţin pe lume...

— Duceţi-vă dumneavoastră-n... adică du-te tu-n mă-ta, bă! ţip la rândul meu, dându-mi seama la timp că am început totuşi un pic cam prea politicos pentru o înjurătură de efect.

Cel de sus dă din mână a: „Doar n-o să-mi fac sânge rău pentru un idiot care are de gând să se sinucidă tocmai când mi-am găsit să ies la fereastră!", mai mormăie ceva, după care dispare înăuntru. Pentru că nu mai are niciun rost să stau aici şi, mai ales, pentru că am început să simt frigul, intru la rândul meu în casă.

De astă dată, dialogul purtat cu omul care a intervenit întru salvarea mea a fost ceva mai lung decât de obicei. În plus, pentru a găsi răspunsuri potrivite la chestionările sale iritate, a trebuit să-mi pun un pic la încercare spontaneitatea.

Mă aşez în fotoliu şi râd. Altceva n-am a face, atâta vreme cât sunt pe deplin conştient de ridicolul încercărilor mele de a părăsi lumea asta. De fapt, cred că sunt singurul conştient de ridicol. Cei care mă văd cu braţele larg întinse, pe pervazul ferestrei mele, de cele mai multe ori iau foarte în serios situaţia. Unii, trecători pe sub blocul meu, încep chiar să-mi vorbească de-acolo, de jos, despre felurite motive de bucurie, despre viaţa care, în ciuda numeroaselor inconveniente, merită trăită:

— Da, acceptă unii cu multă înțelegere, da, viața e ca un blat prost de tort. Se fărâmițează când nu te-aştepți, se rupe-n două, se duc pe apa sâmbetei bucăți din el. Dar crema? Dar siropul? Dacă ştii să însiropezi bine blatul, dacă ştii să pui crema potrivită, până la urmă iese un tort gustos. Cu un blat prost, dar în final gustos...

Alții, din dorința de a fi cât mai convingători, nu ezită să-mi dea exemplele lor:

— Domnule dragă, spune respectivul şi se uită, îngrijorat, în stânga şi-n dreapta pentru a se asigura că n-are alți ascultători în afară de mine, nevastă-mea mă înşală ori de câte ori are ocazia! Sunt trimis în altă localitate în interes de serviciu... Ea ce face? Mă înşală! Sunt internat în spital... ea mă înşală, că doar n-o să aştepte să mă-nsănătoşesc! Sunt la un chef cu prietenii, ea, bineînțeles, mă înşală. Şi ce, asta înseamnă că trebuie să sufăr atât de mult încât să mă omor? Mai bine îi trag ei câteva bătăi, mă răcoresc şi... Asta-i toată filosofia!

De fiecare dată după ce unul îmi vorbeşte, intru în casă salutându-l cu un gest larg, plin de recunoştință, oferindu-i astfel satisfacția de a considera că m-a salvat. De după perdea îl urmăresc cum îşi continuă drumul. Mi-l imaginez apoi, la serviciu, povestind colegilor actul său brav. Şi sunt mulțumit. „Uite, gândesc cu bucurie de multe ori, dacă impulsul meu sinucigaş tot n-are de gând să vină, rămân măcar cu mulțumirea că i-am putut oferi unui om şansa unică de a salva pe cineva de la moarte.” Da, trebuie să recunosc, aceasta este una dintre puținele bucurii curate ale vieții mele...

Dar azi nici măcar această bucurie nu mi-am putut-o oferi. Azi n-am reuşit decât să-l enervez pe cel care a intervenit întru salvarea mea. Aşa că n-am cum să mi-l închipui povestind cuiva isprava sa bravă... Din cauza asta, nu-mi rămâne decât să mă plictisesc.

Nu ştiu de ce, când eram mic – se întâmpla cu multă, multă vreme în urmă –, tatăl meu a găsit de cuviinţă să-mi spună o poveste, o snoavă, un banc – da, cred că el mi-a spus-o sub formă de banc – despre un circ. Cică, într-un oraş (nu-mi mai amintesc care), a venit un circ, al cărui afiş de prezentare arăta cam aşa:

MARE ATRACŢIE!
CIRCUL NOSTRU VĂ PREZINTĂ UN CAZ UNIC:
OMUL-PASĂRE!
O ZI ZBOARĂ, O ZI NU ZBOARĂ.
AZI NU ZBOARĂ!

Habar n-am cum a crezut taică-meu că eu voi prinde tâlcul acelui banc. Cert e că, la vremea aceea, numai el a râs de poantă. Eu l-am privit ca pe un comediant fără vână, am trântit pe chipul meu de copil un zâmbet de complezenţă – cel puţin aşa cred că am făcut – şi mi-am continuat joaca. Numai că, din momentul ăla, taică-meu, de fiecare dată când ceva se potrivea, după părerea lui, acelei minunate parabole, mi-o reamintea. Dacă nu voiam să-mi fac temele, spunând un „mai târziu” care ascundea în el cheful de joacă, tatăl meu, zâmbitor, mă ameninţa cu degetul în aer:

— Omul-pasăre, ha? Azi nu zboară!

Dacă întârziam să duc gunoiul, vedeam acelaşi deget ridicat şi auzeam:

— Nu zboară azi, aşa-i?

Sensul acestei glume, snoave sau ce-o fi fost ea l-am prins abia când aveam vreo şaisprezece sau şaptesprezece ani. Momentul respectiv pot spune că a fost cel al primei revelaţii majore din viaţa mea. Eram prieten de vreo doi ani cu o fată. Tatălui meu, un om cu un comportament absolut

lipsit de complexe, din câte îmi amintesc, i-a venit într-o zi ideea să-mi vorbească despre sex. Cum sexul era la ora aceea un mister pentru mine, l-am ascultat vreo jumătate de oră cu o pasiune pe care am avut bunul-simț să o maschez sub o expresie de jenă. Iar la sfârşitul acelei discuții bărbăteşti, tata mi-a pus o întrebare cât se poate de indiscretă pentru vârsta mea:

— Ia zi, l-am auzit, cu prietena ta faci sex?

Eu, controlat în ascunzişurile dorințelor mele carnale, roşu la față, fâstâcit, am reuşit totuşi să dau un răspuns timid, după câteva secunde bune de ezitări:

— Încă nu.

Apoi, sesizând că bărbăția mea putea fi pusă la îndoială de omul matur din față, am completat, încercând să par cât mai sigur pe mine:

— Dar nu-i timpul pierdut. Mi-a dat cuvântul de onoare că în curând vom face!

Îmi vine să râd la amintirea asta. Aşa cum tatălui meu i-a venit să râdă când m-a auzit. Şi, printre hohote, mi-a spus:

— Omul-pasăre, ai? Azi nu zboară!

Trebuie să recunosc că, în sfârşit înțelegând bancul, snoava sau parabola respectivă, am fost atât de puternic afectat de sens, încât, chiar în acea zi, profitând de faptul că era singură acasă, i-am cerut impetuos prietenei mele să se dezbrace, pentru a face sex. Ea, la fel de impetuos, mi-a cârpit două palme şi m-a dat afară.

Dar nu spre ea, spre acea prietenă, se îndrepta amintirea mea de-acum. Ci spre acel moment al revelației. Care, pentru mine, a fost începutul raportării oricărei neputințe la gluma spusă cândva de tatăl meu.

Aşa şi acum. Acum, în clipa în care stau în fotoliu, uitându-mă spre pervazul pe care l-am simțit de atâtea ori

sub tălpile goale, îmi repet, printre hohote stupide de râs, că, aproape firesc, Omul-pasăre nu zboară nici azi.

* * *

Iată continuarea zilei mele începute pe pervaz, în aşteptarea impulsului: stau tolănit în fotoliu. Cu telecomanda în mână. Cu televizorul la doi metri de mine. Cu plictiseala discursurilor sforăitoare ale politicienilor. Cu alternativa Duffy Duck. Sau Elmer Fudd. Cu pizda mă-sii la fiecare cinci, zece, cincisprezece minute. Cum îmi vine.

Înnebunesc de plictiseală.

Azi îmi doresc să sune telefonul, deşi e greu de crezut că aşa ceva se va întâmpla. Prea puțini sunt cei care-mi cunosc numărul. Şi asta nu pentru că n-aş fi vrut să-l fac cunoscut cât mai multor oameni. Din punctul meu de vedere, dacă aş şti că are vreun sens, mi-aş afişa numărul pe toate gardurile. Însă nu sunt în jurul meu prea mulți oameni pe care acest număr să-i intereseze. Din cauza asta sunt acum obligat să ascult la televizor câteva îndemnuri la idealuri ale unui psiholog buhăit: „Idealurile sunt motorul omenirii. Bineînțeles, ele nu pot fi atinse de marea majoritate a oamenilor, dar idealiştii, stimați telespectatori, sunt, în urma unor studii efectuate de specialişti, principalii candidați la reuşita în viață. Asta pentru că un idealist, deşi este aproape sigur că nu va ajunge niciodată în stadiul în care toate dorințele îi vor fi îndeplinite, urmându-şi visul va realiza, în mod cert, măcar o parte din ceea ce-şi propune". Şi aşa mai departe. Superb. Dătător de speranțe...

Idealul meu este de a inventa o maşinărie, un fel de magnet, care să atragă cumva toți banii pierduți de oamenii mapamondului. Să-i atragă în casa mea. Nu vreau să fur. Rezultă că idealul meu e nobil. Mă mulțumesc doar să recuperez, la mine în casă, toți banii pe care oamenii îi pierd – să zicem – într-o lună de zile. Oricum, odată ce acei bani

sunt pierduți, nu le mai sunt de folos celor cărora le-au aparținut. De ce nu mi-ar folosi mie? Iată un ideal demn de un idealist onorabil, cum mă consider eu. Conform spuselor buhăitului de pe ecran, nu-mi voi atinge niciodată visul. Trist. Dar, conform spuselor aceluiaşi buhăit, am toate şansele... ba nu, am certitudinea că, în parte, visul mi se va împlini. Ceea ce ar însemna cumva, conform viziunii psihologului, că în curând mă voi îmbogăți. Da, accept, nu voi culege toți banii pierduți de toți oamenii din lume. Va trebui să fiu satisfăcut doar cu cei pierduți într-o lună de americani, nemți şi francezi.

Oare plictiseala duce la nebunie?

Din revista pornografică pe care o țin pe măsuță, câteva cocote de lux îşi rânjesc spre mine dinții albi, lustruiți, îndemnându-mă să intrăm, împreună, în baie. Nimic nu m-ar opri să-mi petrec alături de ele câteva minute. Dar până şi ocupația asta a devenit plictisitoare. Pentru că, în fond, orice lucru, oricât de satisfăcător se dovedeşte el într-o primă fază, sfârşeşte prin a deveni anost, dacă este prea des repetat. Şi-apoi, ar mai fi ceva care mă opreşte să cedez ispitirilor cocotelor din revistă: de când m-a prins vecina mea, am o oarecare jenă.

Vecina mea – care din bunătate s-a oferit să-mi facă ordine în casă, ori de câte ori simțeam nevoia – s-a folosit de cheia pe care i-o oferisem, intrând în apartament într-o zi când mă credea plecat. De obicei, când mă ştia înăuntru, bătea la uşă. Atunci însă, nu mai ştiu ce îmi programasem să fac, dar ei i-am dat de înțeles că voi lipsi vreo două zile. Avusesem intenția să plec, apoi mă răzgândisem, nu-mi amintesc cu exactitate din ce motiv. Cert este însă că am uitat să-mi anunț vecina de schimbarea survenită în programul meu. Aşa se face că ea, binevoitoare ca întotdeauna, s-a folosit de cheie, a intrat cu o mătură-ntr-o mână, cu un făraş în cealaltă, iar eu...

Cât de uşor de acceptat pot să devină nişte fapte, stupide şi degradante în momentul producerii lor, după ce se transformă în amintiri!

Iarăşi râd. De astă dată, cu oarecare jenă totuşi. Eu, gol, lungit în fotoliul ăsta în care stau şi-acum, cu o revistă pornografică în mână... Ea, vecina, înmărmurită. Eu, înmărmurit, la rândul meu, dar înmărmurit în postura aceea pe care cu un efort de demnitate aş numi-o doar indecentă. Ea, scăpând mătura din mână; scăpând făraşul, cu zgomot, pe parchet. Eu, acoperindu-mi, brusc, cu ambele mâini, sexul.

— Bună ziua, a găsit potrivit să mă salute, în cele din urmă. Credeam că sunteți plecat.

Toate aceste cuvinte le-a rostit privindu-mi fix mâinile ce încercau să acopere, încă zadarnic, locul acela.

— Trebuia să fiu, am bâiguit. Dar... cum să vă spun... tocmai mă pregăteam să intru în baie...

— Daa... Mă rog... Cred că ar fi fost mai indicat să faceți în baie ceea ce... În general, în baie se fac astfel de... Dar nu-i nicio problemă, înțeleg...

Fraze care ascundeau alte gânduri. Bâlbâieli. La mine, născute din neputința de a mă justifica. La ea, rod al străduințelor de a accepta situația, fără niciun fel de justificare din partea mea.

Şi totuşi, trebuia să mă explic într-un fel.

— Nu, doamnă! am replicat ferm. Apoi: Cred că... ați înțeles oarecum greşit. Eu m-am dezbrăcat pentru că voiam să fac o baie. Să mă spăl, adică. Să intru în cadă, ca să pricepeți mai bine.

— Şi revista aceea?

Uitasem de revistă, iar la întrebarea ei am simțit nevoia să o arunc cât colo. Şi am aruncat-o.

— Păi... aia... mi-a picat în mână... nu ştiu cum.

Răspuns sclipitor. O fi picat din tavan, de undeva. Ea a dat din cap, serioasă, înțelegătoare, binevoitoare. Iar eu, în poziția caraghioasă în care eram, în loc să-mi vâr capul între perne, precum struțul în nisip, m-am trezit observând brusc că, de când ne cunoşteam, nu o văzusem niciodată râzând.

— Staţi liniştit, mi-a spus atunci, de parcă situația n-ar fi avut nimic neobişnuit în ea. Nu trebuie să-mi explicați. N-aveți de ce să vă jenați.

Cuvintele astea, rostite atât de serios, nu erau departe de a părea o invitație la a-mi continua treaba în prezența ei.

— Soțul meu, Dumnezeu să-l ierte, obişnuia şi el, din când în când, să facă..., a adăugat ea, arătând cu degetul spre acea zonă pe care o ascundeam. Asta, cât timp am fost eu gravidă. Înțelegeți, nu puteam să facem dragoste, din moment ce eu eram gravidă. Aşa că el era nevoit să...

— Ba puteați, am gândit că e cazul s-o lămuresc. Puteați. Numai în ultima lună nu e indicat.

Vecina m-a privit cu mirare.

— Ei, na!? Puteam să fac dragoste cu el? De unde ştiți?

„Din revista pe care tocmai o aruncasem cât colo şi din altele de gen”, ar fi trebuit să-i spun. Psihologi se găsesc peste tot, nu numai la televizor. Psihologii de la televizor fie rezolvă probleme familiale grave, fie ne învață cum să fim optimişti. Cei din revistele pornografice le ajută pe fete să reacționeze bine la prima menstruație, le liniştesc pe cititoarele care au o problemă cu lungimea penisului partenerilor lor, ba chiar şi pe parteneri îi informează că nu lungimea face treaba, ci, după caz, unghiul de penetrație, ştiința de a atinge punctul G sau, fireşte, grosimea. Lucruri folositoare, bineînțeles, numai că uneori mă gândesc că eu sunt unicul cititor al acestor lucruri folositoare – plictiseala mă face, la un moment dat, să nu mai fiu atât de pozele lucioase, să citesc toate articolele, toate tâmpeniile prinse între copertele revistelor de acest gen. Şi aceeaşi plictiseală

îmi dă suficient timp să gândesc că eu sunt singurul sau, oricum, printre foarte puținii cititori ai celor scrise. Cine mai cumpără o revistă pornografică pentru a o citi?

— Din agenda medicală, i-am răspuns femeii.

— Ei, na! a repetat vecina, cu vizibil regret. Şi când mă gândesc că el, săracul...

Discuția devenise una normală, eu deja mă obişnuisem cu situația atât de mult încât încă nu-mi trecuse prin cap să pun pe mine un halat. Şi ea se obişnuise destul de bine, pare-se, din moment ce s-a aplecat, a cules de pe jos mătura şi făraşul, apoi mi s-a adresat, oftând:

— Acum degeaba aflu asta. Soțul mi-a murit, după cum ştiți.

— Poate ar trebui să vă recăsătoriți.

— Pe naiba! Cine să mă ia pe mine aşa cum arăt? Am aproape cincizeci de ani. Şi-apoi, a murmurat, sunt deja în... aia... cum îi zice? Când nu mai poți să faci copii!

— Menopauză?

— Îhî.

Şi discuția a continuat minute bune, poate chiar o oră, pe acelaşi făgaş. Iar urmarea ei... Situația aceea ne-a apropiat pe mine şi pe vecina mea, probabil ne-a apropiat mai mult decât era cazul. Cu alte cuvinte, din acel moment n-a mai venit la mine în casă doar pentru a face ordine.

Între timp însă, vecina mea s-a mutat din oraş. A primit o moştenire, o bucată de pământ, undeva la vreo sută de kilometri depărtare. Şi, chiar dacă a plâns amarnic la despărțire, în cele din urmă a plecat. Iar eu am rămas de la ea doar cu câteva amintiri, cu imaginea unei femei care nu râde aproape niciodată, indiferent de situație, şi cu jena asta de a mai face ceea ce ea m-a surprins făcând. Dar gata cu amintirile pe ziua de azi!

Şi gata cu revistele pornografice! E clar că nu-mi fac niciun bine; în fond, sunt încă tânăr, am doar treizeci şi doi

de ani. Nu voi găsi un mod de a-mi petrece, onorabil, ziua? Trebuie doar să ies naibii din casă...

Capitolul 2

Aşa că nu-mi rămâne altceva de făcut decât să ies naibii din casă, să simt aerul curat de-afară, să mă pierd printre locuitorii oraşului şi să sper că voi întâlni vreun prieten, vreo cunoştinţă sau voi asista la un eveniment, ceva. Ceva!

În staţia de tramvai, nerăbdarea îmi joacă feste. Mi se pare că recunosc o prietenă veche, mă apropii, o ating uşor cu mâna pe umăr, apoi mă fac una cu picioarele ei, astfel încât în momentul în care va întoarce capul să nu vadă pe nimeni, să nu ştie cine a atins-o. Fata, fireşte, scoate un ţipăt de surpriză când mă vede chircit la picioare. Eu privesc de jos spre ea, fluturând vesel o mână prin aer, cu gura rânjită a: „Vezi la ce farsă inteligentă te-am supus?”.

Şi, înainte de a apuca să-mi şterg binevoitorul zâmbet de pe chip, aud:

— Ce ai, mă? Eşti imbecil?

Poate că sunt imbecil. Dar, dacă ăsta ar fi adevărul în ce mă priveşte, cu siguranţă că nu l-aş recunoaşte în faţa unei persoane care mi-e complet străină. Aşa că nu-mi rămâne decât să mă ridic repede şi să mă scuz, jenat.

— V-am confundat, iertaţi-mă.

Ea se strâmbă, vădit plictisită de asemenea tertipuri masculine de duzină. Se strâmbă cât se poate de expresiv, a profundă lehamite şi a dezarmant dispreţ.

— Toţi idioţii, o aud murmurând în timp ce se îndepărtează, se dau la mine, de parcă eu m-aş uita la asemenea...

— Te-am confundat, să ştii! ţip, iritat de bănuiala pe care a pogorât-o asupra mea.

Îmi doresc eu relații cu femei, e drept. Ba chiar mi le doresc cu disperare. Dar o disperare calmă, una care se desfăşoară în limitele bunei-cuviințe. Disperarea mea nu ajunge până-ntr-acolo încât să mă facă să încerc asemenea procedee caraghioase de acostare. Dispun totuşi de un oarecare orgoliu!

„S-o ia naiba", îmi şoptesc, înainte de a urca în tramvai. Apoi, odată urcat, rotesc privirea în jur, zâmbind în prealabil, pregătit să întâmpin o eventuală cunoştință. Cum toate chipurile pe care le studiez îmi sunt complet străine, după vreun minut mă aşez dezamăgit pe un scaun.

În stația următoare, în vreme ce eu îmi țintuiesc privirea pe fereastră, încercând să ghicesc în mulțimea din stație o persoană familiară sau să fiu martorul unei întâmplări cu aură de eveniment, câțiva țigani urcă, oprindu-se chiar în dreptul scaunului meu.

Deşi ar trebui, probabil, să nu mă las influențat de această apariție, mintea mi se încăpățânează a porni un joc de gânduri, în care, inspirată de vecinii mei de tramvai, începe să contureze fețele unor femei cu fuste înflorate care spală rufe pe malul unui râu, cântând nişte cântece de-ale lor. Apoi imaginația mea o porneşte pe malul râului, până într-o şatră împrejmuită rotund de-un chervan al căruțelor cu coviltir, în mijlocul căruia se află câteva corturi înnegrite de smoală. Aici îmi apar înaintea ochilor câțiva bărbați cu pălării, care seamănă până la identificare cu cei de lângă mine. Şi unii dintre bărbații aceştia lucrează la cazane, alții bat în aur. Dar deja nu mai e bine. „Mintea mea colindă căi greşite în jocul ăsta, îmi spun, ea amestecă două tipuri de țigani, care nu prea au cum să facă parte din acelaşi peisaj: căldărarii şi aurarii."

— Bă, uite!

Unul dintre țiganii din tramvai pune punct visării mele cu tendință romantică, trăgându-mi o palmă peste cap.

După care arată cu degetul spre o foaie de hârtie. În ciuda momentului delicat, îmi vine să râd, pentru că soarta se ține de ironii: am ieşit din casă pentru a scăpa de revistele mele pornografice, iar ceea ce-mi arată țiganul e tocmai o pagină dintr-o asemenea revistă. Pagină împărțită în patru cadrane, cu femei care-şi arată toate cele.

Având în vedere faptul că mă aflu într-un loc public, o jenă provenită dintr-un amestec de decență şi uşoară stârnire a simțurilor mă amenință, aşa că întorc brusc capul în partea opusă.

Tipul izbucneşte în râs. Râd, odată cu el, şi ceilalți. Apoi, cel care ține pagina de revistă pornografică în mână are o idee, fără doar şi poate genială. Şi doi dintre ei râd aplecați, la auzul ideii, ținându-se cu mâinile de burtă, alți doi pornesc să bată cu picioarele în podeaua tramvaiului, al cincilea scapă câteva cuvinte în limba lor şi bate din palme, iar al şaselea, cel cu ideea, apucă foaia de hârtie colorată, începe să o scuipe la cele patru colțuri, apoi o lipeşte pe unul dintre geamurile tramvaiului, adică pe geamul lângă care stau eu. O lipeşte cu imaginile indecente înspre afară. Foaia nu rămâne acolo din prima, aşa că omul înjură din tot sufletul, după care adună mai multă salivă şi o întinde cu degetul pe toată suprafața dreptunghiulară a paginii. Apoi o lipeşte din nou. De data asta, spre uşoara mea liniştire, pagina rămâne prinsă de geam. Iar țiganii, nu ştiu de ce, mă privesc pe mine, de parcă alți oameni n-ar fi în tramvaiul ăsta.

— Ce zici? mă-ntreabă unul, încântat de imagine, dându-mi şi el o palmă prietenească peste ceafă, la fel ca primul.

Ce, mama mă-sii, să zic?

— Mişto, zic.

Şi dau să mă uit pe fereastră, întrucât tramvaiul a oprit în altă stație. Cu alte cuvinte, se iveşte o nouă posibilitate de

a zări un chip cunoscut sau de a fi martor al unui eveniment. Numai că privirea – nu ştiu de ce – îmi rămâne ațintită pe foaia de revistă pornografică, foaie ce a început să alunece pe sticlă, lăsând urme de salivă pe geam. Înghit în sec a scârbă şi:

— Mişto, zic din nou.

Din fericire, țiganii coboară, hohotind, în stația asta. De jos, îşi admiră realizarea şi bat din palme.

Eu, imediat ce tramvaiul porneşte, mă văd nevoit să mă ridic, pentru că mi se face rău. Şi mă îndrept spre partea din spate a tramvaiului.

În stația următoare cobor, la rândul meu.

* * *

„Poate cineva fură o geantă unei cucoane, poate cineva se aruncă sub un tramvai sau poate cineva are ideea nebună de a muşca un câine", îmi trece prin minte. Apoi îmi dau seama, fără nicio plăcere, că mai stupid e să sper eu în aşa ceva, decât ca acest lucru să se întâmple.

Umblu fără țintă, până ajung în fața unei biserici. Niciun chip cunoscut până aici. Aşa că nu-mi rămâne decât să pun în practică ideea ce mă încearcă, de a intra în biserică. În definitiv, chiar şi asta s-ar putea transforma în ceva interesant. Mai ales ținând cont de faptul că n-am mai făcut acest lucru de foarte mult timp. În concluzie, într-o zi începută pe pervaz, aşteptând un impuls sinucigaş, să intru într-o biserică mi se pare ironic, nepotrivit, dar, în cele din urmă, atractiv.

Îmi fixez solemnitatea într-o grimasă construită prin câteva exerciții, îmi fac cruce când intru, sărut apoi, cuprins de melancolie, câteva icoane şi, în cele din urmă, cu un fel de satisfacție, mă apuc să studiez fețele drept-credincioşilor. Aceeaşi morgă tristă pe fiecare dintre chipurile din jur. Dezamăgit, îmi regret imediat ideea. Nu-mi dau seama ce

mi-am putut închipui că se va întâmpla aici, într-o mulțime de oameni care n-au alt plan de moment decât acela de a se căi cu cât mai multă veridicitate. Gândesc totuşi că ar mai trebui să stau câteva minute, măcar aşa, de formă.

Aşa că stau țeapăn şi casc în timpul „osanalelor" şi „aleluilor" corului, dar rezist cu stoicism. Din când în când, văzându-i pe ceilalți făcându-şi cruce, îmi fac şi eu. Din când în când, văzându-i pe ceilalți îngenunchind, îngenunchez şi eu. Abia la a treia îngenunchere colectivă, după ce murmurăm la unison un „Tatăl nostru" uşor diferit de cel pe care mi-l amintesc din copilărie – „...şi mă fereşte de cel rău", zic ei, „...şi mă fereşte de cel viclean", ziceam eu odinioară –, îmi spun că Dumnezeu şi cei din jur ar cam trebui să mă aprecieze pentru minutele de mucenicie acordate. Drept urmare, mă îndrept, mergând cu spatele, făcându-mi o nouă serie de cruci, spre ieşire. Numai că, tocmai în momentul ăsta, când sunt pe punctul de a părăsi biserica, se aude un urlet destul de înfricoşător în rândul credincioşilor. Şi, imediat, se creează o îmbulzeală care-mi stârneşte curiozitatea.

Îmi fac loc cu coatele, renunțând la gândul de a ieşi, ajung în mijlocul adunăturii de creştini şi... În sfârşit, un eveniment! Un val de satisfacție se pogoară asupra mea. O privesc cu reală delectare pe femeia care se zbate la pământ. Nu pare să aibă mai mult de treizeci de ani. Gura i se mişcă mut, a peşte pe uscat, fusta i s-a ridicat, chiloții strâmți nu oferă o impresie prea plăcută în locul sfânt în care au ieşit la iveală, mulțimea freamătă. În cele din urmă, din moment ce slujba nu mai poate fi continuată, apare lângă femeie preotul bisericii. Ăsta, după ce-i aşază fusta într-un mod cuviincios, ne face semn nouă, celorlalți, să ne îndepărtăm. Bănuiesc că vrea să-i asigure mai mult aer celei căzute, aşa că mă îndepărtez, odată cu ceilalți credincioşi.

— Se vede, îl aud pe slujitorul bisericii, că a dat boala cea rea în sărmana aceasta. Diavolul cu coarne pătrunde peste tot, murmură el, chiar şi în sfânta biserică.

În timp ce preotul constată puterea necuratului, femeia începe să se zvârcolească mai tare, în aceeaşi muţenie.

— Nu-i niciun necurat aici, se aude, de undeva din spate, o voce. Părinte, femeia face o criză de epilepsie. Asta e o boală, nu o lucrătură satanică. Ar fi bine s-o ajutaţi, în loc să ne vorbiţi de puterea necuratului!

Preotul îl fixează cu o privire iritată pe necredinciosul care a vorbit.

— Adică, ripostează el, matale spui că Iisus, fie-I numele binecuvântat, n-a alungat diavolii din omul acela din ţinutul Gadarenilor, care-şi avea locuinţa în morminte?

Ce legătură are Iisus cu femeia asta şi cu omul din nu ştiu ce ţinut? Oricum, remarca asta e tare hazlie şi mă face să-mi înăbuş cu greutate un hohot de râs.

— Ce diavoli, părinte!? îl aud pe celălalt, în spatele meu. Aia-i aşa, doar o pildă.

O femeie apare cu o sticlă de apă în mână, stropind-o pe cea aflată la pământ. Preotul o trage de mână.

— Las-o în pace! ţipă el. Ce, ai darul vindecării? Numai cei asupra cărora s-a pogorât Duhul Sfânt au puterea să vindece.

— Dar n-aveam de gând s-o vindec. Eu doar... E apă sfinţită, părinte.

Preotul n-o ascultă însă. Se întoarce din nou spre cel care îndrăznise să aibă păreri laice şi-i spune:

— Matale cunoşti Biblia?

— Îhî.

— Ia să vedem!

Dă să plece, dar pare a-şi aminti ceva, aşa că spune, suveran, spre mulţime, aţintind degetul arătător spre bolnavă:

— Nimeni să n-o atingă! Cel care o atinge poate chema diavolul în el!

Preotul pleacă spre altar, mulțimea murmură, nimeni nu mai îndrăzneşte să se apropie de femeia în care locuieşte, după spusele slujitorului Bisericii, diavolul. Doar cel care a avut curajul să-l contrazică pe părinte îşi permite să spargă liniştea, spunându-i soției, iubitei sau amantei sale, mă rog, femeii de lângă el, să sune la salvare. Apoi, pentru că altceva nu putem face, stăm toți şi-o privim pe cea de jos. După vreo cinci minute, bărbatul a cărui nevastă, iubită, amantă, mă rog, femeie a dat deja telefon schimbă câteva vorbe cu ea, trânteşte un hotărât: „Ei, la naiba!" şi vine lângă bolnavă, apucându-se s-o tragă de deget. Aia începe din nou să se zbată, iar bărbatul n-o poate ține de unul singur. În spatele lui, credincioşii scot tot felul de țipete. Fusta femeii se ridică iarăşi. Nu ştiu de ce, mai ales că nimeni nu m-a invitat, mă apropii, îi aşez fusta la loc şi încerc s-o imobilizez pe cea căzută. Bărbatul care se străduieşte s-o tragă de deget îmi zâmbeşte aprobator. Asta, până când reapare preotul.

— Ce faceți!? urlă la noi.

Apoi ne împinge de lângă bolnavă. Când, în sfârşit, i se pare că suntem la o distanță mulțumitoare de femeia întinsă la pământ, preotul ne arată Biblia pe care a adus-o, o deschide şi, pe un ton molcom, cântat, citeşte:

— Marcu, cinci cu doi: „Iar după ce a ieşit Iisus din corabie, îndată l-a întâmpinat, din morminte, un om necurat". Aşa... Vedeți? Om necurat! Marcu, cinci cu trei... mmm... şi chiar cu patru: „Care îşi avea locuința în morminte şi nimeni nu putea nici măcar să-l lege în lanțuri, pentru că, de multe ori fiind legat în obezi şi în lanțuri, el rupea lanțurile şi obezile le sfărâma şi nimeni nu putea să-l oprească". Ei, ce zici? i se adresează el bărbatului pe care tocmai l-am ajutat. Spuneai matale că ai citit Biblia? Atunci,

lămureşte-mă, că nu sunt în stare să pricep: cum ar putea un bolnav de epilepsie să rupă lanțuri şi obezi?

— Ce-s alea, obezi? întreabă cineva din mulțime.

Preotul se gândeşte câteva clipe, dă din umeri a: „Habar n-am! Ce, eu trebuie să le ştiu pe toate? Mai puneți şi voi mâna pe o carte, mai învățați, nu aşteptați să vă vină totul pe tavă!". După care începe să vorbească în şoaptă cu un tinerel, probabil unul dintre ajutoarele sale, trimis aici de la Seminarul Teologic. Nici ăla nu pare să fie prea sigur, dar de spus, spune ceva.

— Aha, dă părintele din cap.

Apoi, spre toți cei interesați, cu o voce binevoitoare:

— Obezile, dragii mei credincioşi, sunt un fel de greutăți din piatră.

Femeia căzută la pământ deschide gura mare, părând că se îneacă. Bărbatul căruia preotul vrea să-i demonstreze realitatea pătrunderii blestematului de diavol în oameni nu mai suportă şi, împingându-l pe slujitorul Bisericii, se apleacă asupra bolnavei, îi prinde limba cu degetele şi i-o scoate afară. Apoi nu găseşte altceva mai bun de făcut decât să mă cheme pe mine în ajutor. Îmi arată mâna femeii şi-mi spune:

— Îndoaie-i degetele spre dosul palmei.

— De ce? mă mir.

— Şi dumneata vorbeşti, în loc să faci ceva? Aşa se face. Ca s-o doară!

În timp ce o chinuim pe biata femeie, preotul urlă ca din gură de şarpe, străduindu-se să convingă mulțimea că nu avem nimic din Duhul Sfânt în noi. „Cel puțin în privința mea, s-ar putea să aibă dreptate", gândesc. Dar, în ciuda faptului că asta ar părea o remarcă gravă, nu găsesc motive să fiu prea afectat de ea.

Credincioşii din jur sunt însă plini de Duh Sfânt, se pare, din moment ce, la comanda păstorului lor, ne apucă

de unde nimeresc şi ne fac vânt pe cimentul bisericii. Se creează o vânzoleală de nedescris, o vânzoleală din mijlocul căreia, după puțin timp, răsună – minune dumnezeiască, fireşte – glasul femeii suferinde:

— Ce s-a întâmplat?

Exact în clipa asta, pe uşa bisericii apar doi medici, cărora mulțimea, devenită brusc încrezătoare în forțe pământene, le face loc. Femeia purtătoare de diavol, pe deplin conştientă deja, îi urmează pe aceştia spre maşina salvării. Şi, în urma lor, ies, la rândul meu, din biserică.

* * *

Cu ceva vreme în urmă, un amic, absolvent al unui seminar teologic care l-a marcat oarecum, a vrut să-şi aranjeze sinuciderea aşa: culcându-se cu cât mai multe prostituate, în speranța contractării unei boli fatale.

— Ce poate fi mai frumos, prietene, mă întreba el pe-atunci, entuziasmat de idee şi, mai ales, de punerea ei în practică, decât să te omori făcând sex?

Pentru un fost promițător slujitor al Domnului, această idee ar putea să pară cel puțin stranie. Dar numai celor care nu l-au cunoscut. Întrucât amicul meu privea sinuciderea ca pe un act artistic, şi orice act artistic era, în cele din urmă, dedicat divinității. Iar eu nu puteam decât să-l aprob şi să-l invidiez în acelaşi timp. Îl invidiam şi pentru că îşi permitea să se omoare în felul ăsta. Lucra la o firmă privată (urmase, după renunțarea la visul apropierii de Dumnezeu pe cale oficială, nişte studii economice), avea un salariu destul de bun, aşa că nu trecea o lună fără să se culce cu măcar zece femei. Din gară, bineînțeles, femei din gară, care aveau un preț mai scăzut, pentru că nu toți ceferiştii şi nu toți călătorii îşi permiteau să arunce sume mari pentru o oră de plăceri. Dar nu atât prețul îl atrăgea în gară pe acel amic al meu, cât faptul că, acolo, şansele de îmbolnăvire erau mai

mari, având în vedere şi că grupul de clienţi ai femeilor era mai diversificat.

Problema este că acest mod de a încerca să te sinucizi, deşi îmbietor, nu are rezultate sigure.

Sătul de anii în care a contractat diverse boli vindecabile, de la blenoragie (căreia, după vreo trei, patru sau cinci îmbolnăviri, îi învăţase şi denumirea medicală: „uretrită gonococică"; şi repeta obsesiv această denumire, cu un fel de emfază chiar, până când, vrând-nevrând, am învăţat-o şi eu) până la tot soiul de inflamaţii minore, amicul meu a concluzionat că e un mijloc prea dificil de a-ţi căuta trecerea în lumea ailaltă. Mai ales că, între timp fiind concediat de la firma unde lucra, nu prea mai avea nici bani cu care să-şi asigure o asemenea moarte luxoasă.

Asta nu înseamnă însă că a renunţat la hotărârea de a se sinucide. Doar că a găsit un alt mod: s-a hotărât ca, în momentul în care va strânge suficienţi bani, să-şi cumpere zece litri din cel mai bun whisky şi să moară, astfel, din supradoză de alcool.

— Ce moarte poate fi mai frumoasă, prietene, mi-a tot spus, şi-mi spune încă, decât asta pe care mi-o doresc eu?

Cu amintirea acestui amic al meu păşesc acum printre liniile triajului, spre gară. De ce tocmai acum această amintire? Deoarece, iată, pentru întâia oară în viaţă, mă aflu şi eu în căutare de prostituate. Şi asta din cauză că ziua de azi, în ciuda micilor evenimente, a fost una împuţită. Din cauză că m-am săturat de asemenea zile. Din cauză că, decât să aştepţi întâmplarea, mai bine ţi-o creezi singur. În fine, din cauză că, în afara unei sume de bani, n-am ce pierde. O boală nu poate decât să mă aducă ceva mai aproape de impulsul sinucigaş pe care-l caut de atâta vreme.

Mă aflu pentru întâia oară în căutare de prostituate. Ceea ce nu înseamnă însă că, până acum, n-am mai avut

niciun fel de relație cu vreo femeie de genul ăsta. Că n-aş fi vrut să am e cu totul altceva.

Împlinisem, cred, de foarte puțin timp optsprezece ani când, în una dintre rătăcirile mele nocturne, după multe sticle de bere băute, am cunoscut o fată. Nu-mi amintesc acum şi, sincer să fiu, nu mi-am amintit nici măcar a doua zi după întâmplare cum am tratat cu ea s-o aduc acasă. Cert e că nici prin cap nu mi-a trecut c-ar fi prostituată, deşi sunt aproape convins că ea mi-a oferit destule date pentru a înțelege. Oricum, nu aici intenționam să mă opresc cu rememorarea acelei întâmplări.

Am intrat, la miez de noapte, sau după miez de noapte, în apartamentul în care locuiam, convins fiind că părinții mei sunt plecați. Am intrat deci liniştit, fără niciun fel de grijă... Printre îmbrățişări şi şoapte de amor, am reuşit totuşi să pregătesc patul din camera mea, după care fata şi-a amintit că, înainte de toate, ar fi cazul să facă un duş. Ce a urmat mi-a rămas destul de bine întipărit în memorie: în timp ce-mi dădeam jos ultimele haine de pe mine, pregătindu-mă pentru o sărbătoare de-o noapte, am auzit dinspre baie un țipăt, urmat imediat de o voce groasă, bărbătească, teribil de asemănătoare cu cea a tatălui meu. Cum, în ciuda minții mele împovărate de alcool, nu-mi puteam închipui că fata s-a apucat să-mi imite atât de bine tatăl, mai ales că existau puține şanse ca ea să-l fi cunoscut vreodată, m-am îndreptat rapid, cu destule emoții, spre locul din care veneau vocile.

Dacă s-ar fi terminat măcar totul la scena pe care mi-a fost dat s-o trăiesc: fata aceea, şocată, doar în chiloți, în fața uşii de la baie; tatăl meu, înăuntru, pe W.C., gesticulând şi spunând nişte cuvinte greu de înțeles; mama, apărută lângă noi din dormitor, frecându-şi ochii, trezită din somn de scandal; fratele meu, la rândul lui somnoros, în pijama, repetând de câteva ori, în mod ciudat pentru acel moment,

numele lui Dumnezeu; eu, gol, tremurând de frică şi de ruşine.

Dar ăsta a fost doar începutul stupidei situaţii în care, prin voia cruntei întâmplări, m-am aflat. Pentru că, în următoarele minute ori, poate – cine mai ştie? –, în următoarea oră, cea pe care o adusesem în casă a cerut cu insistenţă să fie plătită. În timp ce mie mi-era încă greu să pricep de ce o fată care-mi şoptise cu câteva clipe în urmă cuvinte de iubire cerea acum cu atâta hotărâre bani, tatăl meu s-a dovedit mai perspicace, pronunţând în repetate rânduri cuvântul „curvă". Iar eu, orgolios în confuzia mea şi încercând să mă apăr, am replicat apăsat, spunând câteva vorbe demne. Despre nu ştiu ce căsătorie, despre refuzul de a accepta ocara unui asemenea cuvânt la adresa viitoarei mele soţii, despre nedreptăţile la care ei, părinţii mei, m-au supus întotdeauna.

Cum atmosfera din casă a fost brusc însufleţită de un hohot general, urmare a vorbelor mele, şi cum, absolut surprinzător, principala hohotitoare se dovedea a fi chiar cea pe care cu multă mândrie o numisem viitoare soţie, m-am simţit teribil de jignit şi am plecat furios în camera mea. De acolo, am fost martor la continuarea discuţiei.

L-am auzit, astfel, pe tatăl meu spunând că mai degrabă i-ar da câteva palme şi alte câteva şuturi în dos, decât bani. Am auzit-o apoi pe aia, teribil de nervoasă, replicând că nu degeaba şi-a pierdut ea vremea cu un bou duhnind a alcool, de care oricum îi era greaţă, că în vremea asta putea avea nu ştiu câte alte oferte, că putea să câştige bani serioşi, din partea unor oameni serioşi, că... Şi, în sfârşit, am înţeles ceea ce, dacă aş fi priceput la timpul potrivit, m-ar fi scutit de o situaţie atât de jenantă.

Până la urmă, imaginându-şi că scandalul ar putea trezi o serie de vecini, ceea ce l-ar costa, evident, mai mult decât o amărâtă de prostituată, tatăl meu a plătit-o pe fată.

Iar eu am rămas singur, față în față cu părinții mei. Dar asta nu mai contează acum.

Acum mă îndrept spre gară, pentru întâia oară dornic cu adevărat – şi, ceea ce contează, pe deplin conştient – să-mi petrec noaptea cu o prostituată. Tot ce s-a întâmplat atunci a rămas în urmă. Tatăl meu, mama mea, fratele meu sunt undeva departe, transformați de ani buni în amintiri. Şi, trebuie să recunosc, nici acelea nu sunt prea plăcute. Aşa că nimeni nu mă mai împiedică, în momentul de față, să hotărăsc pentru mine. Nimeni, în mod cert, nu o să mă mai aştepte acasă, pe W.C. Şi, mai ales, nimeni altcineva nu va trebui să-mi plătească fata aleasă de mine.

Păşesc pe traversele unei linii. La câțiva metri în fața mea observ, în semiobscuritate, o locomotivă cu aburi, mai veche probabil decât cel de-al doilea război mondial. Şi, furat de gândurile mele, abia în momentul în care sunt pe punctul de a ocoli această locomotivă, văd, pe o latură a ei, ceva care mă face să-mi întrerup drumul spre gară.

Mă apropii încet, încă nevenindu-mi să cred, de ceea ce-mi pare a fi... Da. Spânzurat cu o funie legată de-o bucată de şină, la rândul ei prinsă cumva în afară, pe una dintre părțile laterale ale locomotivei, se află un om.

Ăsta e un tablou care îmi îndepărtează orice gânduri, amintiri, dorințe sexuale, care mă face să uit de această zi lipsită de evenimente, care îmi provoacă un tremur prelung şi mă pune în incapacitate de a reacționa, cel puțin pentru câteva clipe. Căci, fără doar şi poate, în fața mea se desfăşoară o imagine suficient de şocantă pentru a da importanță unei zile ce-mi părea, până acum, complet inutilă: un ins se bălăngăne într-un laț, cu picioarele situate la ceva mai mult de-o jumătate de metru deasupra pământului!

Capitolul 3

Străduințele pe care le depun pentru a căra în spate trupul spânzuratului nu sunt suficiente pentru ca picioarele acestuia să nu fie târâte pe jos, zdrelindu-se de pietrele împrăştiate între linii. Îl trag după mine totuşi, zicându-mi – cât de mult mă asemăn în momentul ăsta cu acei trecători care mă „salvează" pe mine de la sinucidere! – că, iată, am şi eu, în sfârşit, ocazia să fac o faptă bună. Dintotdeauna mi-am dorit să fac o faptă bună. Însă fie nu am avut prilejul, fie, atunci când prilejul s-a ivit, n-am simțit impulsul.

Iată-mă acum cărând în spate un om absolut străin. Şi, în ciuda greutății cu care mă mişc, mă fericesc pentru momentul de inspirație ce m-a trimis în gară, după o zi începută pe pervaz şi continuată cu o vizită la biserică, apoi cu amintiri ce s-au învârtit, ca mai întotdeauna, în jurul sexului. Mă fericesc că am avut, spre finalul acestei zile, ideea de a cheltui o sumă de bani pentru a petrece un timp cu o prostituată. Astfel, mi-am oferit şansa să-l găsesc pe omul ăsta pe care-l duc acum în spate. Să-l găsesc spânzurat de-o bucată de metal – o şină de cale ferată – aşezată deasupra unei uşi de locomotivă veche. Şi, astfel, să am dreptul la o nouă speranță: aceea de a-l salva pe nenorocit.

După o jumătate de oră de opinteli, nervi, blesteme, înjurături, dar şi satisfacție sufletească, intru pe uşa unui dispensar medical din apropierea gării. Pustiu. Strig. Apare o asistentă.

— Ce-i?

— Îl am pe ăsta, spun, eliberându-mă, în sfârşit, de trupul spânzuratului.

Cel cărat de mine până acum cade, cu o bufnitură surdă – mai întâi în fund; apoi şi jumătatea de sus se lasă chemată de gravitație, iar capul lui se loveşte cu putere de linoleumul care acoperă pardoseala de mozaic. În clipa asta e posibil ca omul să fi scos un icnet, dar nici eu, nici

asistenta nu suntem convinşi că acest sunet s-a auzit cu adevărat. În schimb, sunt absolut convins că o aud pe femeie întrebând:

— Iarăşi s-a vârât sub tren?

Iarăşi!?

— Nu, doamnă. Şi-a găsit să se spânzure.

— Cum, Doamne, să se spânzure!? se minunează asistenta, arătând spre picioarele pacientului.

Poate e prea mult spus „pacient”, din moment ce ea încă nu dă semne că ar încerca să-l reanimeze.

Picioarele celui pe care l-am cărat sunt însângerate, asta se vede sub pantalonii făcuți ferfeniță. Şi nu ştiu cum, mama mă-sii, aflându-mă într-o asemenea situație, îmi vine să râd, privindu-l pe cel întins pe linoleum. Pantalonii lui sunt dintre aceia bufanți, umflați pe coapse şi strâmți, extrem de strâmți jos, îmi dau seama de asta după rămăşițele de stofă – de tergal, în fapt – care-i înconjoară glezna. Dar caraghioase cu adevărat sunt cele două bretele portocalii care-i țin pantalonii, bretele trase peste un tricou negru, cu mânecă lungă, ars din loc în loc (cu țigara, probabil).

— Doar nu s-a spânzurat de picioare! mă trezeşte asistenta din contemplare.

Eu, buimac, neînțelegând prea bine ce vrea să spună, o lămuresc, aproape grav:

— Nu, doamnă, nu... De cap!

— De cap!?

O secundă, poate cinci, mă priveşte ca pe unul picat din lună. Apoi, pe neaşteptate, se loveşte cu palmele de genunchi, un gest profund masculin, şi porneşte un şuvoi de hohote, împletite cu bolboroseli.

— De cap, auzi, de cap!

Iar eu, în continuare nepricepând tocmai bine motivul veseliei, îi țin totuşi isonul. Râd ca prostul, pentru că râde şi

femeia din faţa mea, pentru că spânzuratul poartă bretele portocalii, pentru că-mi place să râd şi pentru că altceva n-am ce să fac.

Şi ne bucurăm amândoi o vreme, până când, dinspre capătul holului, se aude deschizându-se o uşă. De după acea uşă apare un bărbat în halat – medic, gândesc – care, nedumerit, se apropie de noi şi aşteaptă să ne reprimăm ultimele hohote de râs. Prima care reuşeşte să facă acest lucru e femeia. Redevenită serioasă, se întoarce la rolul ei de asistentă şi, arătând spre insul cu bretele portocalii, spune, dând din umeri:

— S-a spânzurat.

Iar eu, încă reţinând un hohot undeva la nivelul mărului lui Adam, adaug, cu speranţa că-l voi distra şi pe medic:

— De cap!

Sunt momente în viaţa unui om când, cretin de-a dreptul, îşi savurează cu neştiinţă stupizenia, considerând-o teribil de spirituală. Şi, mai mult, marşează pe ea, aruncând-o în faţa celorlalţi ca pe un atu realmente excepţional. Cred că ceea ce tocmai am spus descrie cel mai bine situaţia în care mă aflu acum.

— De cap! repet.

Bucuria clovnului... Rup zăgazul, lăsând loc noului şuvoi de hohote. Bineînţeles, sărmana femeie nu se poate opune nevoii, devenită aproape fizică, de a mă urma în râsete.

Şi, în holul unui dispensar, în jurul unui pacient aflat undeva între viaţă şi moarte probabil (dar un pacient cu bretele portocalii), doi netoţi îşi urlă în gura mare veselia, iar un om normal, doctorul, priveşte întreaga scenă cu stupoare, întrebându-se, poate, dacă n-ar fi fost bine să urmeze o cu totul altă specialitate în medicină, anume psihiatria.

Dar poate că a urmat-o. Pentru că, într-o clipă, omul în halat reuşeşte ca, printr-un singur cuvânt, să ne amuțească. O întrebare rostită pe un ton rece, negru, realmente amenințător:

— Trăieşte?

Liniştea, aproape dureroasă prin bruschețea cu care a apărut, se lasă în holul dispensarului. Asistenta mă priveşte întrebător, medicul urmează privirea femeii şi mă fixează la rândul lui, eu înghit în sec, dau din umeri şi observ instantaneu că satisfacția de a fi salvat un om de la moarte este în pericol. În definitiv, omul ăsta ar putea fi mort.

— Nu ştiu...

Oarecum eliberator, după câteva secunde, vine glasul asistentei:

— Când domnul l-a trântit pe linoleum, spune, arătând spre mine, mi s-a părut că aud un icnet.

— Şi mie, mă grăbesc să confirm.

— Zău că ni s-a părut aşa! se străduieşte femeia să-şi convingă şeful. A scos un icnet!

Apoi trage o concluzie de specialist:

— De aceea, eu presupun că trăieşte.

Din nou tăcere. Medicul stă cu brațele încrucişate, mângâindu-şi cu limba câteva fire din mustață. Femeia, încremenită, aşteaptă ca doctorul să-i confirme „diagnosticul”. Eu, stingher, neavând ce face, mă aplec asupra insului cu bretele portocalii, privindu-l cu real interes. Imediat, urmându-mi gestul, se apleacă şi cei doi angajați ai dispensarului, studiindu-l la fel de interesați. Şi, în clipa asta, ceva nemaipomenit se întâmplă. Parcă simțind momentul prielnic, insul cu bretele portocalii clipeşte, începe să tuşească, îşi duce politicos mâna la gură. Apoi se ridică greoi, ne priveşte încruntat, se clatină puțin, se sprijină cu o mână de perete. Tuşeşte iarăşi, ne priveşte iarăşi, la fel de încruntat, apoi ridică mâna într-un fel de

salut, se întoarce şi face câțiva paşi spre ieşire. Noi privim, încremeniți, cum se îndreaptă spre uşă. Abia când ăla aproape pune mâna pe clanță, medicul îşi revine din uluială şi strigă:

— Întoarce-te naibii!

— De ce? aud pentru prima oară glasul celui pe care l-am salvat.

— Cum, de ce?

— Uite-aşa: de ce? Ca să râdeți iarăşi de mine?

Ca să râdem de el? Asta nu poate să însemne decât că îşi revenise de mai mult timp, ne observase şi... Al naibii spânzurat!

Medicul devine brusc nervos. Începe să gesticuleze, vorbind pentru sine:

— Ai naibii nebuni! Doi urlă de bucurie, ca proştii, uitându-se cum moare unul în fața lor. Al treilea, mortul – auzi, cică mortul! –, îi ascultă pe cei doi veselindu-se, se supără, se revoltă, se scoală şi vrea să plece. Ce dacă-i mort? Vrea să plece!

Cel din uşă îl priveşte, îmi pare mie, cu o oarecare milă pe medic.

— Dom'le, ți se pare că-s mort?

Iar doctorul, copleşit de situație, continuă să peroreze, privind în pământ şi gesticulând:

— Păi, da... Cine ar zice că tocmai s-a spânzurat?

Apoi, nervos, spre cel cu bretele portocalii:

— De ce, pizda mă-tii, te spânzuri, mă!?

— Da' ce, asta-i treaba 'neavoastră!? se indignează respectivul. Cum adică, n-am voie să mă spânzur, dacă aşa îmi vine mie? Mă spânzur când am chef! Mă şi sinucid când am chef, iar asta tot n-ar fi treaba 'neavoastră!

Medicul, cu o privire năucă:

— Păi... Nu-i acelaşi lucru?

— Ce să fie acelaşi lucru?

— Spânzuratul cu sinucisul?

Cu siguranță, ziua de azi, începută de mine pe pervazul ferestrei, nu părea – ce spun: nu avea cum să fie! – atât de grozavă cum e. De asta nu încetez să mă întreb dacă toată povestea în care, iată, sunt implicat e reală.

— Nu-i acelaşi lucru, domnule doctor, îmi permit eu să intervin, mai mult pentru a mă asigura că nu-mi imaginez această întâmplare.

— Tu să taci! îmi curmă vorba bărbatul în halat.

— Nu tac! Cum să tac!? Sinuciderea poate fi prin: împuşcare, otrăvire, aruncare de pe pod, de pe bloc... ăăă... tăierea venelor...

— Punerea capului pe linia ferată, mă ajută cel din dreptul uşii, omul meu cu bretele portocalii.

— Da! Punerea capului pe linia ferată. Pe când spânzurarea se face prin spânzurare!

Doctorul ne priveşte scârbit:

— Idioți...

Apoi, spre asistentă:

— Descurcă-te tu cu ei. Eu m-am săturat. Vezi de-i dă ăluia nişte unguent pentru picioare, mai spune, înainte de a se îndepărta şi de a intra în camera din care a venit.

Rămânem iarăşi în trei, ca la început. Femeia ridică degetul arătător, amenințându-l pe cel aflat încă în dreptul uşii:

— Nu i-am povestit lu' domnu' doctor. E nou, nu te cunoaşte. Nici nu-ți mai spun ce-ar face dacă ar afla. Da' tu ştii de ce am râs, nu?

Deodată, fața sinucigaşului îşi pierde asprimea de până acum. Capătă o expresie vinovată, pleacă ochii, ceea ce, trebuie să recunosc, e teribil de surprinzător pentru mine.

— Vă cunoaşteți? întreb.

Niciunul nu-mi răspunde. Dar, în timp ce femeia îi întinde unguentul, îmi dau bine seama că cei doi n-au făcut

cunoştinţă abia acum. Astfel, îmi pare şi mai curioasă izbucnirea ei veselă de la început, atâta vreme cât cel aflat întins pe jos îi era cunoscut. Aşa că aştept câteva minute, până când sinucigaşul primeşte toate îngrijirile necesare. Apoi, după ce el pleacă fără a mă învrednici măcar cu acel „Mulţumesc" pe care, recunosc, mi-l doream, o privesc întrebător pe asistentă:

— Ce? nu înţelege ea, şi-şi caută cu mâna prin păr, crezând că aceea e zona pe care o fixez cu privirea.

— De unde îl cunoaşteţi?

— A, asta, dă ea din mână. Nici nu vă mai spun, e o poveste... Dar ştiţi ceva? N-are rost!

— Totuşi, eu l-am salvat de la moarte!

Argumentul ăsta mi se pare absolut de necombătut. Dacă tot l-am salvat de la moarte, dacă tot n-am primit niciun fel de mulţumiri pentru asta, fără doar şi poate că am măcar dreptul de a afla câte ceva despre el. Femeia mă priveşte cu îngăduinţă, zâmbeşte apoi şi-mi spune:

— Nu sunteţi primul, în niciun caz. Nici nu vă mai spun câţi îşi închipuie acelaşi lucru. Dar, dacă tot ţineţi atât de mult să vă povestesc, poate stăm de vorbă la o cafea. E un chioşc aici, în spatele dispensarului.

„Nu sunteţi primul, în niciun caz"? Adică cel care tocmai a ieşit a mai încercat să se omoare? Ceea ce aud are darul de a mă ameţi, pur şi simplu. Cu alte cuvinte, femeia vrea să spună că omul ăla are har de sinucigaş?

Aproape tremurând de nerăbdare, o ajut să-şi pună haina pe ea, după care mergem împreună în spatele dispensarului.

* * *

— Aveţi o ţigară?

Îi întind pachetul, apoi bricheta, ea îşi aprinde meticulos ţigara, soarbe o gură din paharul cu cafea şi, în sfârşit, întreabă:

— Ce vreți să ştiți?

— Tot.

— Ei, nu, nu, nu... Pentru tot n-am eu timp. Sunt în timpul serviciului, ați văzut doar. N-avem noi prea mulți pacienți, e adevărat, dar nu-mi permit o pauză prea mare. Medicul ăsta e unul nou, sever. Celălalt era bătrân, un medic de treabă. Cu el mă înțelegeam. A murit, săracul. Nici nu vă mai spun cât a suferit...

— Atunci, spuneți-mi tot ce-mi puteți spune.

Ea mă priveşte nedumerită, părând a nu pricepe de unde atâta interes din partea mea.

— Ei, mare lucru n-ar fi, acceptă ea în cele din urmă să vorbească. A făcut, săracu', cancer. Nici nu vă mai spun pe la câți doctori din țară a umblat. Ca om aparținând aceleiaşi branşe, avea relații peste tot, vă dați seama...

Singurul lucru de care-mi dau seama e că ea îmi vorbeşte despre fostul medic-şef al dispensarului, o persoană care mi se pare cu totul neinteresantă, în ciuda faptului că, în momentul de față, e o persoană decedată. Aşa că o opresc cu blândețe calculată, rugând-o să revină la – ba nu, să înceapă – povestea insului cu bretele portocalii.

— A, da... Despre el voiați să vă povestesc... E un om ciudat, nici nu vă mai spun. De trei ani îl cunosc. Locuieşte în depou, într-o locomotivă veche, dacă vă puteți imagina. Ce om şi-ar face casă dintr-o locomotivă veche?

Deşi întrebarea îmi pare retorică, observ că ea aşteaptă un răspuns.

— Niciun om, zic, de dragul urmării.

— Niciun om, e adevărat. Numai el. A venit de undeva... naiba ştie de unde. Unii zic că a evadat de la un spital de nebuni, că a sărit de la etajul trei şi, din cauza asta, i-au

intrat picioarele în burtă. Bine, nici nu vă mai spun că asta-i o prostie. N-aveau cum să-i intre în burtă picioarele. Dar, poate ați observat, există o disproporție între trup şi picioare. Le are mai scurte decât alți oameni.

— N-am observat.

— Ei bine, eu zic că-i un defect din naştere. Am o oarecare pregătire, aşa că...

Observ că paharul cu cafea din mâna ei e aproape să se termine, iar eu n-am auzit încă nimic din ceea ce mă interesa. Aşa că, foarte amabil, îmi cer permisiunea de a-i oferi o altă cafea, iar ea, după refuzul de complezență, acceptă.

— Povestiți-mi despre încercările lui de sinucidere.

— Aaa, nici nu vă mai spun câte-au fost! Dar, vedeți, aici e un secret al lui. Mi l-a spus, că doar a căpătat încredere în mine. Cine l-a tratat de fiecare dată după o încercare din asta, ia spuneți, cine?

— Dumneavoastră, oftez eu.

— Da, eu! Cum să nu aibă, atunci, încredere în mine? Vă spun secretul, că-mi păreți simpatic. Mă rog, nici nu e un mare secret. Ei bine, omul ăsta nu se sinucide, de fapt. Ia, spuneți-mi, unde l-ați găsit spânzurat?

— De o bucată de şină, ieşită cumva în afara unei locomotive vechi.

Femeia începe să râdă.

— Sunt, de fapt, două bucăți de şină. Le prinde pe amândouă în afara locomotivei, are el un sistem al lui, una într-o parte, una în altă parte. Nu ați văzut cealaltă bucată?

— Nu m-am uitat, dau eu din umeri.

— Păi, da, nimeni nu se uită. Şi, chiar dacă s-ar uita, cui i-ar trece prin cap la ce folosesc ele? Ştiți la ce folosesc? Nici nu vă mai spun, e comic: se uită pe linie până vede un ceferist... ori, mă rog, un om apropiindu-se. Când se asigură că omul acela vine pe o parte a locomotivei, deci, cum să vă

spun, pe o parte a căii ferate, îşi pune laţul pe şina din partea aceea. Când e sigur că ceferistul, mă rog, omul, îl va vedea spânzurat, îşi dă drumul în laţ. Vedeţi, e deştept... oarecum. Îşi aranjează în aşa fel acele două bucăţi de fier, încât singur nu se poate scoate din laţ. Dar, pe de altă parte, se asigură că îl va scoate cineva. Acum, vă garantez, v-a văzut pe dumneavoastră şi... v-a făcut-o.

— Spuneţi că nu se poate salva de unul singur. Atunci, ce-ar fi făcut dacă mi-aş fi schimbat drumul în ultimul moment?

Femeia mă priveşte, uşor confuză, apoi dă din umeri:

— Ei uite, la asta chiar nu m-am gândit! Pun pariu că nici el nu s-a gândit!

Eu aş fi însă în stare să pariez că el s-a gândit. Mai mult, deşi nu-l cunosc pe acest ins cu bretele portocalii, aş fi în stare să pariez că tocmai riscul i se pare atrăgător. Fără existenţa riscului nici nu cred că şi-ar băga gâtul în laţ. Nu ştiu de ce-mi închipui asta. Poate pentru că aşa mi-ar plăcea să fie.

Femeia îşi soarbe ultima gură din al doilea pahar de cafea, după care, cerându-şi scuze, îmi spune că trebuie să plece. Îi mulţumesc, o salut, apoi îmi dau seama că am uitat ceva:

— De ce: „Iarăşi s-a băgat sub tren”!? strig în urma ei.

— Poftim?

Mă apropii în fugă.

— Când l-am adus în dispensar, m-aţi întrebat ceva de genul: „Iarăşi s-a vârât sub tren?”. Parcă acum aţi spus că nu face altceva decât să se prefacă, nu are de gând să se omoare de-adevăratelea. A încercat să se „prefacă” şi băgându-se sub un tren?

Ea îmi zâmbeşte.

— Nici nu vă mai spun, dar omul e, cred eu, nebun. De două ori s-a pus în faţa trenului. Dar ştiţi cum?

Din nou aşteaptă răspunsul meu.

— Nu ştiu cum.

— Vă spun eu: din timp şi cu martori. Adică, oferindu-le răgaz martorilor să-l tragă în ultimul moment. O dată au reuşit. A doua oară însă, n-au mai apucat. Noroc că era iarnă, el avea o şubă groasă, iar locomotiva n-a trecut peste el, ci i-a agăţat şuba aceea cu apărătoarea, l-a vârât între apărătoare şi roţi şi l-a târât aşa vreo cincizeci de metri. Nici nu vă mai spun cum arăta atunci. A trebuit să-i fac trimitere la spital. L-au dus cu salvarea...

Zâmbesc. Povestea asta îmi confirmă bănuiala că omul care mi-a stârnit interesul nu-i doar un prefăcut în încercările sale de sinucidere.

— Ei, dar eu mă grăbesc, o aud. Încă o dată, îmi cer scuze. Dar, dacă tot vreţi să ştiţi atât de multe, de ce nu vorbiţi cu el? Dacă-i daţi un rachiu, vă povesteşte tot ce vreţi, râde ea, apoi adaugă: de asta v-am spus că, până la urmă, nu-i mare secret povestea lui.

— Unde-l găsesc?

În timp ce se îndreaptă spre uşa dispensarului, întinde degetul arătător, undeva spre stânga mea, în noapte, spunându-mi:

— Probabil la barul ceferiştilor. Dacă nu-i acolo, atunci trebuie să fie acasă... Acasă... ptiu... Apoi râde larg, de parcă tocmai ar fi spus o glumă bună: ...voiam să zic în locomotiva lui.

După care îmi face un semn prietenos din mână şi dispare pe uşa dispensarului.

Capitolul 4

A fost o perioadă – cam până în jurul vârstei de douăzeci şi cinci de ani – în care îmi petreceam cea mai mare parte a timpului prin diverse baruri din oraş. Pot să mă laud chiar,

dacă ăsta ar fi cu adevărat un motiv de laudă, că, la acea vreme, puține astfel de localuri îmi erau străine.

M-am îmbătat în mai toate crâşmele din localitate. M-am împrietenit acolo cu tot felul de necunoscuți şi necunoscute, cu care am schimbat adrese şi numere de telefon, pentru ca, apoi, să nu-i caut şi să nu mă caute.

M-am mai îmbătat în cârciumi mai dosnice, ascunse privirilor omului neiniţiat, frecventate în primul rând de clienții fideli. Alte prilejuri de împrieteniri în fața paharelor, alte schimburi de adrese şi pupături bahice...

Şi n-am uitat să mă îmbăt în crâşmele deschise numai pentru anumite categorii de oameni. Fie pentru liceenii de la seral, fie pentru studenții de la Universitate, fie pentru amatorii de muzică rock, fie pentru cei ce iubeau muzica populară, fie pentru homosexuali, fie pentru schimbătorii de valută.

A fost acea perioadă, până în jurul vârstei de douăzeci şi cinci de ani, în care am frecventat majoritatea cârciumilor din oraş... În mod ciudat însă (deşi localul ar fi trebuit să-mi stârnească interesul, fiind situat relativ aproape de blocul în care locuiam şi mai locuiesc încă), de barul acesta, al ceferiştilor, nu-mi amintesc să fi auzit vreodată. Poate nu era încă deschis pe-atunci. Sau poate că am fost aici, dar în timpul uneia dintre acele beții în urma cărora am rămas doar cu nişte pauze de memorie.

Asistenta de la dispensar mi-a arătat însă direcția pe care trebuia s-o urmez, pentru a da de cârciumă. Aşa că, în scurt timp, găsesc locul în care, presupunea femeia, s-ar fi putut afla omul căutat de mine.

Intru, oarecum emoționat, în bar. La mese stau câțiva lucrători ai gării, cum, de altfel, era de aşteptat. Pe lângă ei şi-au făcut deja apariția, cum iarăşi era de aşteptat, nişte fete. Dintre acelea pentru care mi-am îndreptat eu, inițial, paşii spre gară, în seara asta. Şi nu mă pot abține să remarc

că ele contribuie din plin la o împestriţare oarecum hazlie, dar destul de apetisantă, a peisajului, altfel destul de mohorât.

Cu ochii mijiţi, cu mâna streaşină la nivelul sprâncenelor, mai mult un reflex decât o nevoie, ţinând cont de faptul că norii de fum din încăpere scad din intensitatea luminii, îmi rotesc privirea în căutarea insului cu bretele portocalii pe care cu puţină vreme în urmă l-am salvat de la moarte. Mă vede însă el primul şi-mi face un semn cu mâna.

— Uite, ăsta-i ăla care m-a cărat! mă prezintă celorlalţi doi ocupanţi ai scaunelor, imediat ce sunt aproape de masa lor. Ce cauţi, dom'le, aici?

Întind degetul arătător spre el.

— Pe mine mă cauţi? se miră.

— Îhî.

— Da' de ce?

Habar n-am de ce, am venit doar să vorbesc cu el, eventual să-mi mai povestească despre încercările sale de a se omorî. Nu ştiu cu exactitate de ce, dar, oricum, chiar dacă aş şti, n-aş avea nicio tragere de inimă să-i vorbesc în prezenţa celor doi.

— Aşa, îi zic. De aia.

— Poate e îngerul tău păzitor, se bagă în vorbă unul dintre ceferişti. Ai aripi, bă, îngerule? găseşte el natural să se hlizească în direcţia mea.

— Poate la cur, îşi dă cu părerea celălalt muncitor, contribuind cu o glumă, fără doar şi poate inteligentă, la destinderea atmosferei de la masă.

Asemenea glume, născute din aburii de alcool, îmi sunt cunoscute de mult timp. Obişnuiam să le fac şi eu, la vremea când îmi păream mie însumi extraordinar de spiritual, prin orice ziceam. De astă dată însă, neavând nici urmă de alcool în mine, nu găsesc decât să mă strâmb a acceptare dezinteresată.

Se pare însă că gluma e mai inteligentă decât pot eu percepe, de vreme ce amândoi ceferiştii pornesc o cavalcadă de râsete, ridicându-se de pe locurile lor şi imitând zborul unui înger cu aripi la fund. Nu înțeleg prea bine – dar nici nu fac efortul să înțeleg – de ce îngerul acesta cotcodăceşte, aplecat, fâlfâindu-şi palmele în dreptul fundului. Însă, cu siguranță, imaginația lor e una vioaie, ceea ce, dincolo de imbecilitatea momentului, trebuie apreciat. Râd şi eu în cele din urmă, ca să nu creadă cineva c-aş fi mai prost, râd pentru că mi se pare necesar s-o fac. Când, în sfârşit, se aşază la loc pe scaunele lor, observ că singurul dintre cei prezenți căruia cotcodăceala ceferiştilor nu i s-a părut suficient de simpatică pentru a o gratula măcar cu un zâmbet e cel pe care l-am scos din laț cu ceva vreme în urmă.

Seriozitatea asta a lui nu-mi displace. Cert este că nici prin cap nu-mi trece să-l acuz de lipsa umorului. Cu toată seriozitatea lui însă, câteva minute veselia continuă la masa noastră. Eu urmez exemplul insului cu bretele portocalii şi, tăcut, aştept ca aceşti comedianți să-şi găsească alte treburi de făcut. Îmi doresc să rămân singur cu cel căruia i-am întrerupt sinuciderea.

Între timp, nu-mi rămâne altceva de făcut decât să-l studiez: nu pare să aibă mai mult de douăzeci şi unu ori douăzeci şi doi de ani, ceea ce-mi sporeşte şi mai mult curiozitatea cu privire la încercările lui de sinucidere. Nicio şansă însă de a-mi fi satisfăcută, prea curând, această curiozitate. Şi asta pentru că el mă ignoră în aceeaşi măsură în care îi ignoră pe ceilalți doi.

Când chelnerița se apropie de masa noastră, întrebând de o nouă comandă, consider că, iată, s-a ivit un bun prilej pentru a mă apropia de cel care mă interesează. Nu este însă de acord să-i cumpăr o votcă. După ce femeia umple paharele comesenilor noştri, îl aud zicându-i:

— Pune-mi şi mie. N-am bani, da' o să-ți plătesc mai încolo.

— Da' tu când ai bani? mormăie ea.

Apoi, dând din mână a: „Sunt sătulă de alde voi, cei care faceți degeaba umbră pământului", ia un pahar gol de pe altă masă şi îl umple.

— Ține, îi spune, dar să ştii că mai ai datorii la mine. Nu vreau să-mi dai bani, dar să vii la curățenie, că altfel nu-ți mai dau niciodată să bei. Bărbatu-meu şi cu mine muncim de ne crapă ochii-n cap, iar tu şi alții ca tine beți pe gratis, de parcă aici ar fi cine ştie ce biserică a pocăiților, care dă de pomană la toți puturoşii. Mi-ai promis c-o să vii să ajuți!

Insul căruia tocmai i-am apreciat vârsta la douăzeci şi doi de ani îşi scoate picioarele zgâriate – de a căror stare ar trebui să mă simt, într-o destul de mare măsură, vinovat – de sub masă şi i le arată femeii.

— Vezi ce am? Aş munci... Ştiu că-ți datorez asta. Numa' că, uite, acu' am necazul ăsta cu picioarele.

— Da' ce naiba ai mai făcut? Cum ți-ai zdrelit picioarele în halul ăsta?

Mă aştept să arate spre mine, să mă acuze, dar el oftează prelung, apoi spune cu gravitate:

— M-am cam sinucis...

Încă o dată îmi dau seama cât de ridicole pot fi discuțiile astea de bar, cât de stupidă e atmosfera şi cum poate ea contamina chiar şi un om treaz – presupun că cel care mă interesează este treaz, din moment ce, de la despărțirea noastră până acum, n-a avut suficient timp pentru a se îmbăta. Şi mă fericesc pentru decizia pe care am avut curajul să o iau la un moment dat: aceea de a renunța la desele vizite în diverse spelunci.

Tânărul cu bretele portocalii îşi dă seama de ce i-a ieşit pe gură şi încearcă să se corecteze:

— Adică am vrut să... Nu că m-am sinucis...

Orice ar spune, e prea târziu. Cum naiba ar putea cei doi ceferişti să nu râdă? În definitiv, dacă mă gândesc bine, ce mă opreşte pe mine să râd? Pentru că, într-adevăr, să discuţi cu unul care s-a cam sinucis este destul de comic. Mai ales ţinând cont de faptul că e suficient de volubil, de melodramatic şi, mai ales, de doritor să bea pentru un mort.

Şi totuşi, deşi situaţia ar cere-o, eu nu simt deloc nevoia să râd. Mai mult, îmi zic că am încă o ocazie să profit de prilej, spre a găsi o cale de comunicare cu cel pentru care am venit aici, aşa că mă răstesc la cei doi hliziţi şi la chelneriţa care se prăpădeşte de râs:

— Da' încetaţi odată, ce naiba!? Alt motiv de veselie nu v-aţi putut găsi!? Omul n-a vrut să spună că s-a sinucis, ci doar că a încercat să se omoare! Cui nu i s-a întâmplat, măcar o dată, să se sature dracului de viaţa asta împuţită!? A avut doar intenţia să se sinucidă. Atât!

Intervenţia mea moralistă trebuie să li se fi părut celor din jur fie prea puţin serioasă, fie prea serioasă. Asta pentru că ea e urmată de o sporire a hohotelor şi, printre ele, de întrebarea unuia dintre ceferişti:

— Ce-a avut!?

— Intenţia să se sinucidă!

Tipul se holbează la mine, părând a nu pricepe.

— In-ten-ţi-a! repet eu, pe un ton şi mai hotărât.

Fără îndoială caraghios pentru urechile ceferistului, cuvântul ăsta se pare că reuşeşte să-l irite şi pe tânărul cu bretele portocalii. Care, roşu la faţă, după ce-mi trânteşte un plin de venin: „Mulţumesc!", începe să urle la cei trei:

— Ce dracu' aveţi!? Am vrut să mă spânzur, e bine!? Ce dracu' râdeţi din orice!? M-am săturat de râsetele voastre. Sunt sătul până în vârful urechilor de râsetele tâmpiţilor!

Apoi se ridică de la masă, nu înainte de a da pe gât paharul cu votcă, şi se îndreaptă, nervos, spre ieşire. Mă

ridic, la rândul meu. Nu apuc să-l urmez însă. Unul dintre ceferişti, cel căruia i-a venit, cu câteva clipe în urmă, ideea îngerului cu aripi la fund, se apucă să strige pentru toți cei aflați în bar – dintre care câțiva oricum erau deja interesați de ce se întâmpla la masa noastră – arătând spre tânărul care a ajuns deja în apropierea uşii:

— Nebunu' iarăşi a încercat să se omoare! De data asta a avut numai intne... cum a zis ăsta? îl întreabă pe celălalt, arătând cu degetul mare spre mine.

— Intenția!

— Auziți? Intenția! Acum a avut numai intenția să se spânzure! Şi s-a spânzurat de picioare!

Auzind avalanşa de hlizeli din spatele lui, tânărul pe care l-am salvat de la sinucidere se opreşte şi se întoarce spre cei aflați în bar, rotindu-şi bezmetic privirea prin încăpere. Iar eu sunt convins că, în clipa asta, îi urăşte pe toți cei care au îndrăzneala să-l privească. Mă îndrept spre el, gândindu-mă că ar fi bine să-l scot cât mai repede din localul plin cu ceferişti dornici să-şi găsească victime pentru bătaia lor de joc. Însă una dintre prostituate se dovedeşte mai rapidă decât mine. Ajungând lângă tânăr, însoțită de încurajările mesenilor, îşi desface cu multă pricepere nasturii de la bluză, împingându-şi sânii – de altfel, nu mă pot abține să nu remarc, destul de atrăgători – spre fața celui pentru care mă aflu aici.

— Pune mâna, îi aud femeii glasul batjocoritor, dogit de tutun, ca să nu mai vrei să te omori!

Apoi, întorcându-se spre spectatori, prostituata îşi arată cu mândrie pieptul dezgolit. Chiotele de fericire ale ceferiştilor mă fac să-mi revin din uşoara reverie ce m-a cuprins la vederea sânilor femeii, enervându-mă. Iar când bucăți de pâine şi mucuri de țigară încep să zboare spre prostituată şi, mai ales, spre cel pentru care, habar n-am de ce, mă simt cumva responsabil, enervarea mea ajunge la

culme. Aşa că încep să zbier spre idioţii de la mese, fără să ştiu exact ce anume doresc să le spun.

Ocupat cu exprimarea revoltei mele, în hărmălaia generală, aproape că nu observ când tânărul cu bretele portocalii se apleacă după un scaun. Îl văd însă ridicându-l deasupra umerilor şi, înainte ca eu s-apuc să fac vreun gest, trântindu-l, cu toată puterea, în capul femeii cu sânii dezgoliţi. Mai reuşesc să văd cum aia se prăbuşeşte, cum scaunul se ridică din nou deasupra umerilor şi zboară înspre tejghea, spărgând câteva sticle aflate în vitrina barului, cum câţiva bărbaţi se reped ca la comandă spre atacator, trântindu-l la pământ, lângă prostituata care se vaită ca-n chinurile morţii, plină de sânge pe faţă. Şi, în nebunia iscată, uitând să mai gândesc, mă reped îngrozit spre cei care îl bat pe tânăr şi încep să lovesc dement cu pumnii pe unde nimeresc.

După ceva vreme, când încep să-mi revin din spaima care mi-a amorţit simţurile, mă trezesc alergând alături de cel pe care tocmai l-am salvat a doua oară într-o singură zi.

* * *

Teama că am putea fi recunoscuţi ne face să fim atenţi la chipurile tuturor trecătorilor, multă vreme chiar după ce am părăsit peisajul gării. E adevărat, puţini sunt trecătorii care se încumetă să umble la ora asta din noapte pe străzile oraşului, aşa că teama noastră se manifestă doar când vreun beţiv întârziat îşi târâie paşii prin apropiere.

L-am convins să vină la mine în seara asta, l-am invitat în apartamentul în care locuiesc. Poate c-aş fi făcut-o şi dacă la hotărârea asta ar fi contribuit numai uşoara mea sensibilitate pentru povestea bunului samaritean. Însă, fireşte, nu a fost vorba doar de atât. Ci, într-o mult mai mare măsură, de curiozitatea pe care mi-a stârnit-o

asistenta de la dispensar, când mi-a vorbit despre omul care se află acum lângă mine.

Şi, iată, spre apartamentul în care locuiesc eu ne îndreptăm acum, în tăcere. Prietenul meu – nu ştiu de ce, dar acum, după toate cele întâmplate, deşi numele lui îmi este încă necunoscut, deşi diferența de vârstă dintre noi pare a fi destul de mare, consider că sunt aproape obligat să-l numesc „prietenul meu” – mă mai întreabă doar, din când în când:

— Cât mai avem?

Iar eu, întru câtva enervat de întrebările lui, îl tot anunț că mai sunt vreo cinci sute de metri, trei sute de metri, o sută de metri... Şi, în sfârşit:

— Uite, imediat după blocul ăsta stau.

Intrăm în scara blocului şi, păstrând aceeaşi tăcere, urcăm cu liftul cele cinci niveluri, până la apartamentul meu. Odată ajunşi, mă las doborât de oboseala acestei zile începute atât de banal, dar continuate atât de palpitant, şi mă trântesc în fotoliu. Iar lui îi arăt patul pe care se poate întinde.

Se descalță meticulos, umplând aerul cu mirosul picioarelor sale, dar, din fericire, fereastra e deschisă, aşa că nu-mi fac prea multe probleme. Abia după ce se lungeşte-n pat şi după ce oftează în câteva rânduri, îl aud întrebându-mă:

— Ce zici, am omorât-o, dracului?

Trebuie să-l liniştesc, deşi nici eu n-am de unde să ştiu dacă femeia pe care a lăsat-o într-o baltă de sânge pe podeaua barului e în cea mai bună stare la ora actuală.

— N-ai omorât-o, îi zic, stai liniştit.

— M-am enervat, îl aud de-acolo, din pat. Nu trebuia să mă-nervez.

— Nu trebuia.

— Da' m-am săturat. De când mă ştiu, toți râd de mine. Râd ca idioții...

— Te cred, îl aprob eu, zicându-mi că asta e, fiecare om se mai satură, din când în când.

— Ce crezi? aud, în continuare, din pat.

Ezit câteva clipe, înainte de a-i răspunde.

— Că te-ai săturat, zic în cele din urmă.

— De parcă tu ai habar de ce-nseamnă să te saturi! ridică el vocea, iritat. Tu ai apartamentu' ăsta, ai tot ce vrei!

— Ba, crede-mă, ştiu, ripostez eu.

— Ce ştii?

Discuția asta, mult diferită de ce mi-aş fi dorit, reuşeşte să mă enerveze. Nu am niciun chef să-i răspund celui din patul meu aşa: „Ştiu şi eu ce-nseamnă să te saturi". Nu mai am niciun chef, pentru că un astfel de răspuns, născut dintr-o sensibilitate de duzină, nu se potriveşte – sau nu vreau să se potrivească – firii mele. A trecut vremea când, în fața unor sticle cu diferite poşirci ce purtau etichete pe care scria, fără prea multă justificare, „votcă" sau „coniac" sau „lichior", exclamam sfâşietor: „M-am săturat de viața asta!", nefiind în stare nici măcar să mă gândesc la sinucidere. Acum, măcar, ştiu că încerc. Şi, dacă aşteptarea impulsului ar putea părea la fel de patetică precum serile acelea de disperare, am măcar mândria de a-mi accepta patetismul cu mintea limpede. Iar el, prietenul meu cu bretele portocalii, deşi după fapte pare un om hotărât, vorbeşte cum o făceam eu, în urmă cu destul de multă vreme...

— Habar n-ai ce-nseamnă să te saturi! urlă din pat. Eşti şi tu, ca toți ăia din gară, un bou!

Enervarea îmi sporeşte, odată cu ultimele lui cuvinte, iar gândurile mi se îndreaptă spre câteva blesteme la adresa proastei mele inspirații de a ieşi în seara asta din casă, de a-l salva de la moarte pe nebunul ăsta, de a-l aduce în casa mea, de...

Plictiseala aia stupidă! Amintirile alea care m-au năpădit, amintiri care au trezit în mine dorința de a face sex! Numai firea mea, permanent amăgită de amintiri nenorocite, numai firea mea e vinovată pentru toate astea! Şi-apoi, curiozitatea... În cele din urmă, şi ce dacă ăsta e, la fel ca şi mine, fascinat de ideea sinuciderii? Alții nu sunt?

Cu vreo doi ani în urmă am cunoscut un om care voia să se omoare aşa: în primul rând, să culeagă nişte câini.

— Umblă mulți câini prin cartiere, din ăia fără stăpân, mi-a spus. Aş culege câțiva, dom'le, i-aş vârî într-un sac şi aş pleca undeva, într-o pădure, cu sacul în spate.

Apoi să pregătească lațuri pentru toți acei câini şi să-i spânzure într-un copac.

— Să le-aud urletele, dom'le, şi să-mi fie milă de ei. Să plâng, naibii, pentru nişte câini.

În cele din urmă, apoteotic, să-şi pregătească sieşi un laț.

— Să mă spânzur şi eu, dom'le, alături de câinii ăia muribunzi, care se zvârcolesc în funii.

Voia să se spânzure aşa, înconjurat de câini, pentru că, îmi spunea el:

— Am o viață de câine şi aş vrea ca oamenii să spună aşa la moartea mea: „A avut o moarte de câine!".

Acela era un om la care nu chiar toate rotițele minții se învârteau cum trebuie (de fapt, asta era impresia pe care mi-a lăsat-o la acea vreme; mai târziu aveam să aflu că nu a fost vorba la el decât despre un insipid şi de prost-gust teribilism). Cu toate astea, ideea lui de sinucidere, deşi suficient de grotească pentru a-i îndepărta pe alții, mai slabi de înger, a reuşit să-mi stârnească interesul. Însă pe el, în ciuda acelui interes, deşi l-am întâlnit de multe ori, deşi am ajuns să fim aproape amici, nu l-am invitat niciodată în casa mea. Iar acum... Abia am cunoscut un ins care e

tentat, ca şi mine, de ideea sinuciderii, că am şi simțit nevoia să-l aduc la mine. Să mă ia naiba!

Revolta mea ar trebui să se oprească totuşi aici. În fond, n-o să-l judec pe noul meu prieten după slăbiciuni de care mă făceam eu vinovat, cu ceva timp în urmă. Ar trebui să-l cunosc, mai întâi. Ar trebui să am totuşi mai multă răbdare. Chiar dacă nu-mi place deloc să-l aud plângând, acolo, în pat. Chiar dacă nu-mi place deloc să-l aud zicându-mi patetic:

— N-am vrut s-o omor...

Şi chiar dacă nu găsesc nici cea mai mică satisfacție în a-l consola mecanic, fără să am niciun argument care să-mi justifice afirmația:

— N-ai omorât pe nimeni, stai liniştit.

Capitolul 5

Iată poziția în care stau şi în dimineața asta: gura larg deschisă, obrajii umflați sub presiunea vântului – cam ca în tren, când scoți capul pe fereastră şi, rânjind împotriva curentului de aer, îți transformi cavitatea bucală în balon –, bărbia făcând un unghi de o sută douăzeci de grade cu gâtul, brațele larg desfăcute, picioarele tremurând, dezgolite, tălpile lipite de pervazul rece al unei ferestre de la etajul cinci.

Mă gândesc că, în lumea asta, nimic nu e lăsat la voia întâmplării. Toate chestiile existente sunt complementare. La diferite niveluri. Bărbatul are nevoie de femeie pentru a fi împlinit. Ăsta-i un nivel. Femeia are nevoie de copii. Alt nivel. Pictorul de culori. Aviatorul de avion. Albinele de flori. Peştii de apă. Păsările de aripi. Casa de fundație. Elicopterul de elice... Atâtea alte niveluri de complementaritate! Cum ar putea bărbatul să se numească bărbat, fără a fi avut vreodată o femeie? Iar femeia... Cum ar putea ea să se

numească femeie, fără a creşte măcar un copil? Pictorul fără culori ar mai fi pictor? Aviatorul care n-a pus piciorul într-un avion ar mai fi aviator? Albinele fără existența florilor şi-ar mai face treaba lor de albine? Ar înota oare peştii prin pământ? Păsările, dacă n-ar avea aripi, s-ar mai numi păsări?

Toate chestiile existente în lumea asta sunt complementare, cu siguranță. La diferite niveluri. Eu, la un nivel suprem, deasupra tuturor celorlalte niveluri, sunt complementar cu pervazul. Şi-atunci, cum dracu' să mă desprind de el, aruncându-mă în gol? Cum să stric asemenea complementaritate? Cum aş mai putea eu să fiu eu, fără pervazul pe care ies atât de des? Din motivul ăsta aştept impulsul. El, impulsul, e nepăsător la complementarități, la judecăți. El e hotărâre pură, fără opțiune, fără nimic... El e doar un moment. Şi-atât.

Lângă mine, de astă dată, pe acelaşi pervaz, tocmai apare din cameră proaspătul meu prieten, cel pe care cu puțină vreme în urmă l-am salvat de la sinucidere, cel pe care l-am dus la dispensar, cel pe care nu l-am putut opri să lovească o prostituată cu un scaun, cel care a dormit la mine în noaptea asta, prietenul meu ce-şi ține de obicei pantalonii prinşi în bretele portocalii, dar care acum nu are pe el decât o pereche de chiloți.

Stăm aşa: eu, cu gura deschisă, înfrânându-mi saliva cu limba; el, cu părul vâlvoi, cu ochii roşii (o fi plâns toată noaptea?), încercând să se aşeze. Nici nu ştiu când a venit lângă mine. Îmi trece însă, brusc, prin minte că el ar putea simți impulsul. Pentru el nu există vreo complementaritate cu pervazul. Fără doar şi poate, pe el nimic nu l-ar opri să... Aruncându-se de la fereastra mea, cu siguranță nu mi-ar transforma ziua într-una dintre cele mai bune ale vieții mele. Acest gând îmi coboară instantaneu brațele şi le aruncă în jurul bustului oaspetelui meu.

— Ce dracu' ai!?

Stau ca un prost, cu braţele încolăcite de mijlocul prea puţin cunoscutului meu prieten, tremurând de frig şi de frică. Iar el, nepricepând ce se întâmplă, încearcă să mă îndepărteze. Pervazul este însă prea îngust pentru lupta noastră. Simt pericolul dezechilibrării şi, cum instinctul de conservare îmi dictează reacţiile, mă desprind de bustul celui de lângă mine şi mă prind, cu ambele mâini, de rama ferestrei. Oaspetele meu face acelaşi lucru, prinzând în mâini rama din partea cealaltă. Apoi mă priveşte crucit.

— Ce dracu' ai, nebunule, după ce mă salvezi de două ori, vrei să mă împingi de la etaj!?

Poate are dreptate să creadă că am vrut să-l împing, gestul pe care l-am făcut s-ar putea să nu fi fost unul dintre cele mai înţelepte. Reacţia lui mă convinge însă că n-a simţit impulsul, de aceea răsuflu uşurat şi-i explic:

— Scuză-mă, mi-am închipuit că tu vrei să...

— Să m-arunc?

Mă priveşte încruntat, iar eu nu pot răspunde privirii sale decât cu un zâmbet vinovat şi cu un plin de sens:

— Îhî.

Nu spune nimic câteva secunde, doar dă din cap. În cele din urmă, mă întreabă:

— Da' tu ce cauţi aici?

De data asta, e rândul meu să nu înţeleg.

— Păi... cum adică? Asta e casa mea!

— Nu, dom'le, aici, pe geam.

Mă dumiresc.

— Pe pervaz, adică!

— Îhî, pe pervaz!

Ce caut eu pe pervaz? Să-i spun? Să-i povestesc cum ies în fiecare dimineaţă – mă rog, aproape în fiecare dimineaţă, iarna o fac mai rar, întrucât e prea frig – în aşteptarea impulsului? N-o să mă creadă prea slab? E

adevărat că l-am auzit plângând, e adevărat că mi s-a tânguit mult în seara precedentă, deci dispune şi el de o anume sensibilitate, şi s-ar putea să nu-şi bată joc de mine. Dar, până la urmă, nu l-am găsit într-o spânzurătoare? Cu alte cuvinte, el nu aşteaptă sinuciderea, el, ca să spun aşa, chiar o practică. Aşa că, din poziția sa superioară, aşteptarea impulsului de către mine are toate şansele să i se pară o stupizenie.

Şi-apoi, mă mai opreşte ceva: cum voi justifica scoaterea sa din laţ, salvarea sa, dacă voi recunoaşte că şi eu aştept cu disperare momentul sinuciderii?

— Am ieşit la aer! îl lămuresc, după ce cavalcada de gânduri ia sfârşit.

Doi comedianți: Stan şi Bran. N-am cum să nu mă gândesc la ei în momentul ăsta. Nu ştiu prin ce legătură cu situația de față, poate fără vreo legătură, îmi amintesc o scenă în care cei doi urmau să plece la un picnic. La un moment dat, ei au apărut pe ecranul televizorului meu cu o tavă plină de sandvişuri. Care tavă avea să fie şi pretextul următorului şir de gaguri. Nu gagurile alea însă mi-au atras mie, atunci, atenția. Ci, pe durata întregului filmuleț, m-am întrebat cum dracu' au reuşit cei doi să fie atât de îndemânatici încât să-şi pregătească, singuri, o tavă plină cu sandvişuri? Cu alte cuvinte, faptul că nu reuşeau să ducă ceva la capăt era firesc. Reuşita era de-a dreptul extraordinară. Da, asta trebuie să fie legătura dintre perechea de comici şi situația de față. Nici eu, nici proaspătul meu prieten nu suntem capabili să ducem până la capăt ceea ce avem de gând să facem. De asta suntem caraghioşi: pentru că impulsul nu vine, naibii, odată. Dacă am reuşi, ar fi glorios. Aşa, e comic. Al naibii de comic. Şi totuşi... Nu îl pot înțelege încă pe cel de lângă mine. Şi totuşi, pentru el reuşita n-ar fi chiar extraordinară. El a fost atât de aproape de ea... Doar l-am scos din laț!

Ne aşezăm amândoi, în tăcere, pe pervaz. Stăm aşa, în linişte, privindu-ne picioarele cum se bălăngăne aiurea prin aer. Ca doi şcolari tăcuți, în băncile lor. Până când încordarea momentului este brusc înlocuită de emoție, odată cu țipătul strident al soneriei mele.

* * *

Nu pot să nu mă gândesc la poliție. Mi s-a mai întâmplat să fiu căutat de sectorist, din pricina repetatelor mele ieşiri la fereastră. De fiecare dată – s-a întâmplat, în fapt, să mă viziteze doar de două ori – m-am străduit, cu mult calm, să-l fac pe omul în uniformă să înțeleagă că eu simt nevoia matinală de aer curat. Şi, cum balcon nu posed, n-am altă soluție decât să ies pe pervaz. Care, oricum, privit într-o accepție mai largă, este tot un fel de balcon, numai că nu are balustradă şi se întinde pe o suprafață mai mică. De astă dată însă, o să-mi fie mai greu să-i explic sectoristului că, pe balconul meu (într-o accepție mai largă), mi-am adus şi un invitat.

Din fericire, la uşă nu se află sectoristul. Ceea ce mă scuteşte de explicații cu privire la ieşirea pe pervaz. Din nefericire însă, la intrarea în apartament se află vecina mea, ba nu, fosta mea vecină, cea pe care o credeam plecată să-şi lucreze pământul la o sută de kilometri depărtare.

Ceea ce, bineînțeles, va atrage după sine alt gen de explicații.

— Iubițel, îmi cade ea în brațe, îmbujorată de emoția revederii, ce dor mi-a fost de tine!

Pe loc, mi se înghesuie în minte toate epitetele preferate ale femeii din fața mea, în perioada noastră de iubire: „iubițel”, „motănel”, „copilaş”, „drăguțel”, „salvarea sufletului meu”, „îngeraş”. Toate mă lovesc în clipa asta cu putere, mai ales ultimul, „îngeraş”, care îmi aduce înaintea ochilor imaginea a doi ceferişti dansând cu mâinile fâlfâitoare în

dreptul dosului. Şi, prin ricoşeu, îmi aminteşte de cel pe care l-am lăsat pe pervazul ferestrei mele.

— Ăăă... N-ai nimerit într-un moment bun. Sunt cu cineva, îi spun. Nu pot să...

Se înnegurează brusc. Nu ştiu ce-o fi înţeles ea, dar mă dă la o parte, de-a dreptul furioasă, şi intră vijelios în apartament, oprindu-se în dreptul patului. Caută sub plapumă, deşi ar fi trebuit să-şi dea seama că acolo nu se află nimeni, vede pe marginea patului hainele prietenului meu de pe pervaz, dar îşi închipuie probabil că sunt ale mele, pentru că nu le ia în seamă, apoi se îndreaptă spre baie, începe să bată în uşă.

Dau din cap, semn că nu-i nimeni în baie, ceea ce o face pe fosta vecină să se îndrepte băţoasă spre mine, să-şi pună mâinile în şolduri şi să tune:

— Atunci, unde-i curva?

— Care curvă?

— Aha, zbiară, îi iei apărarea! Nu mă laşi să-i zic „curvă”! Da’ ce altceva e, dacă-şi petrece noaptea cu tine? După ce-am muncit pe brânci în apartamentul ăsta, după ce ţi-am făcut mâncare şi te-am ţinut ca în sânul lui Adam, aşa mă tratezi!? Cum plec, cum îţi aduci pe alta!

— Avram.

— Care Avram?

— M-ai ţinut ca-n sânul lui Avram, încerc s-o lămuresc.

— Adam, Avram, totuna! Recunoşti deci că te-am ţinut ca-n sânul lor! Şi-acum, după ce am plecat pentru o vreme, tu aşa mă tratezi?

— În primul rând, simt eu nevoia să ripostez, nu e vorba despre nicio curvă.

— Ba da!

— Păi... nu prea.

— Ba e curvă! nu se lasă ea.

— În al doilea rând, cedez în cele din urmă, n-ai plecat pentru o vreme, ci te-ai mutat! Aşa că, dacă sunt sau nu sunt cu altcineva, nu mai e problema ta!

Mă priveşte câteva secunde lung, cu reproş. Apoi, fără să mai scoată vreun cuvânt, se duce spre pat, se aşază, îşi acoperă ochii cu palmele şi începe să se tânguie, zgomotos. Abia în momentul ăsta, stârnit probabil de scandal, prietenul meu îşi vâră capul pe fereastră. Priveşte scena, oarecum interesat în prima fază, apoi, plictisit, dă din mână a lehamite, coboară în apartament şi se îndreaptă spre pat. Cum fosta mea vecină s-a aşezat exact pe pantalonii lui, se vede nevoit să o dea uşor cu mâna la o parte. Închipuindu-şi probabil că sunt eu, femeia, fără să-şi înceteze tânguirea, îl plesneşte pe prietenul meu cu dosul palmei:

— Lasă-mă în pace!

— Da' ce eşti aşa țâfnoasă, cucoană? Ce naiba ți-am făcut? Eu nu vreau decât să-mi scot hainele de sub curu' tău! se enervează celălalt.

Fosta mea vecină ridică privirea, cască gura a supremă uimire la vederea arătării în chiloți, postată în fața sa, mă priveşte apoi complet confuză, îl priveşte din nou pe el şi, în cele din urmă, murmură:

— Ei, na!

Şi se uită la mine întrebător.

Eu dau din umeri, izbucnind în râs. Ea îşi şterge lacrimile, încă încruntată (amintindu-mi că nu am văzut-o până acum râzând), încă prea puțin dezmeticită, apoi se ridică cu greutate. Şi, în timp ce prietenul meu îşi îmbracă, nepăsător, pantalonii, prinzându-i în bretelele sale portocalii, fosta mea vecină se apropie de mine, mă ia în brațe, în ciuda împotrivirii mele, şi-mi zice:

— N-am ştiut, îngeraş, c-aş fi venit mai repede. Mă gândeam eu că s-ar putea să treci la curve, în lipsa mea, dar

nici în ruptul capului n-aş fi crezut c-o să suferi atât încât o să te-apuci să faci sex cu bărbaţi!

* * *

Aparenţele înşală... Vorba asta e prea departe de esenţă.

Admiri o femeie frumoasă care se plimbă pe stradă îmbrăcată în minijup, mişcându-şi languros formele provocatoare, invitând parcă sexul opus la contemplare şi chiar la mai mult decât atât. Observi în continuare nişte bărbaţi care, conduşi de efervescenţa hormonilor, fluieră în urma ei, îi aruncă o serie de propuneri indecente şi îşi dau, stârniţi, coate. Apoi vezi femeia, căreia i-ai şi aşezat deja eticheta de curvă, întorcându-se brusc spre ei şi cârpindu-le câte o palmă. Şi-atunci, da, altceva nu poţi să-ţi spui, decât că aparenţele înşală.

Întâlneşti în cale un cerşetor, care pare să aibă piciorul drept tăiat de tren. Îl crezi, mai ales văzând cum cracul drept al pantalonului nu acoperă nimic, de la genunchi în jos. Să-l controlezi pe milog, să vezi dacă nu-şi ţine piciorul sub fund? Aşa ceva nu se face. Aşa că îi dai o sumă de bani, amintindu-ţi de povestea bunului samaritean. Iar seara ce urmează, dacă eşti un om care frecventează baruri dosnice, îl întâlneşti într-un astfel de local pe cerşetor, vesel nevoie-mare, ţopăind bahic, tropăind din ambele picioare, pe ritmuri turceşti. Şi-atunci, ce altceva poţi face în afară de a constata, cu un zâmbet vesel sau amar în colţul gurii, că aparenţele înşală?

S-ar putea, de asemenea, să auzi la ştiri că nu ştiu ce magnat a construit, în nu ştiu care localitate, un azil de bătrâni. Şi-ţi spui: „Uite, domnule, ce om bun; n-a uitat de ăi mai nevoiaşi, în ciuda faptului că acum nu duce lipsă de nimic”. Nu trec decât câteva zile şi tot ştirile ţi-l prezintă pe acelaşi magnat cu cătuşe la mâini, ajuns în situaţia asta din

cauză că a escrocat câteva mii de oameni. Şi-atunci, pentru că nu-i nimic rău în a-ţi recunoaşte greşeala, nu-ţi rămâne decât să observi că aparenţele înşală.

Toate aceste situaţii au un numitor comun. Acela că, de fiecare dată, ajungi totuşi la o concluzie şi îţi dai seama că ai fost înşelat. Cu alte cuvinte, aparenţele înşală într-adevăr, însă numai atunci când eşti conştient de acest lucru. Altfel, aceleaşi aparenţe pot construi imagini (chiar dacă false; în definitiv, se spune că omul e imaginea pe care o au ceilalţi despre el; şi atunci, dacă imaginea ţi-e construită de aparenţe, iar oamenii te judecă după aceste aparenţe, mai poţi să te zbaţi, să-ţi smulgi părul din cap, să urli că aparenţele înşală?). Ele pot schimba destine, te pot cataloga, pot face în aşa fel încât să n-ai şansa de a reacţiona. În cazul ăsta se poate spune, fără nicio reţinere, că aparenţele nu mai înşală, ci condamnă.

Cred că aveam vreo paişpe ani, eram în primul an de liceu, când, la sfârşitul unui joc de fotbal cu colegii, am ajuns primul în sala de clasă. Eram îmbrăcat încă în echipamentul sportiv şi intenţionam să-mi iau uniforma, pe care o uitasem acolo, pentru a mă schimba la vestiare. În timp ce controlam unul dintre buzunarele pantalonilor, scoţând din interior câteva monezi care, din câte ştiam, n-aveau ce să caute în buzunarul meu, unul dintre colegi – chiar cel cu care stăteam în bancă – a intrat în sala de cursuri. Spre marea-mi surpriză, a început să ţipe la mine, pronunţând, printre alte vorbe destul de puţin prieteneşti, şi cuvântul „hoţ”.

Abia după vreun minut de perplexitate mi-am dat seama ce se întâmplase. Şi el, ca şi mine, îşi uitase uniforma în sala de cursuri. Şi el, la fel ca mine, venise să-şi ia acele haine, pentru a se schimba. Cum stăteam în aceeaşi bancă şi cum, din nefericire, uniformele sunt prin definiţie teribil de asemănătoare, mâna mea, de altfel complet

nevinovată, pătrunsese în buzunarele pantalonilor lui. Explicații? Justificări? Îmbujorarea mea, în clipa în care am priceput motivul apostrofărilor lui, le-a anulat pe toate.

Din momentul acela, oricât de mult am încercat să-mi fac colegii să priceapă că aparențele înşală, n-am reuşit să mă detaşez de imaginea banditului ordinar, care abia aşteaptă să i se ofere prilejul de a comite o nouă infracțiune. Iar următorii ani de liceu mi i-am petrecut singur în bancă, în timpul orelor. Sau privind de pe tuşă, cu interes, cum colegii mei jucau fotbal, la terminarea orelor. Sau citind, cu maximă pasiune, capitole de roman, în vreme ce băieții puneau mâinile pe fundul fetelor, în recreații.

Cam asta se întâmplă, uneori, cu aparențele. Deşi ar fi bine ca ele să înşele doar, problema e că nu se limitează la asta. De multe ori, aparențele condamnă, ceea ce nu e chiar cel mai plăcut lucru.

Acum, spre exemplu. Stăm toți trei în jurul mesei, eu, prietenul meu cu bretele portocalii şi femeia reapărută inoportun în viața mea, fără a mai fi capabili să scoatem un cuvânt. Oricât ne-am străduit noi, bărbații (eu, cu destulă încrâncenare, prietenul meu, cu destulă detaşare), să-i explicăm că avem o relație nevinovată, n-am primit din partea ei decât un surâs binevoitor, însoțit de:

— Vai, drăgălaşilor, nu vă mai scuzați atâta, nu are de ce să vă fie ruşine; şi soțul meu, săracul, Dumnezeu să-l ierte, îmi spunea: „Dacă n-ai fi tu, femeie, nu ştiu, zău, ce-aş face; aş trece probabil pe invers”.

Cu alte cuvinte, înțelegătoare ca întotdeauna, vecina mea, ba nu, fosta mea vecină, se arată gata să ne accepte accidentul sexual (aşa cum l-a acceptat pe celălalt, de care m-am făcut vinovat cu multă vreme în urmă, cel cu revista pornografică), fără a ne pune alte întrebări. Nu, ea nu este femeia „de ce”-ului istovitor, ea nu vrea să ştie, ea nu vrea să iscodească, ea se mulțumeşte doar să înțeleagă. De

aceea, iată, ne aflăm acum toți trei în jurul mesei. Ea, într-o tăcută şi deplină înțelegere. Noi, într-o tăcută şi iritantă lipsă a puterii de convingere.

Iar mie mi-e tot mai greu să pricep cum am putut intra în vâltoarea asta de evenimente, toate îngrămădite în decursul câtorva ore. Dacă până în urmă cu o zi nu aveam altceva de făcut, după ieşirile matinale pe pervaz, decât să aştept vreun telefon izbăvitor de plictiseală sau, mă rog, o vizită a sectoristului, în foarte puțină vreme m-am trezit dublu salvator de la moarte, martor la o posibilă crimă, prieten cu un sinucigaş în serie (care, pe deasupra, mai poartă şi nişte bretele portocalii), vizitat inoportun de o fostă vecină şi, nu în cele din urmă, bănuit de relații homosexuale. Nu-mi rămâne decât să aştept nerăbdător urmarea.

Capitolul 6

Unul dintre vecinii mei e un bătrân ce poartă ochelari cu ceva mai multe dioptrii decât şi-ar imagina cineva că poate purta un om. Din când în când, iese la o pipă în fața blocului şi povesteşte – celor care sunt suficient de nesăbuiți să-i permită – cum l-a înşelat prima nevastă cu un doctor. Apoi a mers la război. Şi-a fracturat picioarele căzând într-o tranşee. L-au dat rănit în luptă. A revenit acasă. Şi şi-a găsit a doua nevastă în pat cu un doctor. De asta s-a hotărât el după război să dea admitere la medicină. Dar n-a intrat. Pentru că tocmai l-a lovit o boală la ochi. Iar el voia să facă chirurgie, aşa că a renunțat. De aceea are acum pensie mică.

Altă vecină e o femeie de vârstă mijlocie. Căreia i-a murit câinele cu vreo cinşpe ani în urmă şi de-atunci creşte pisici. Mai întâi a avut două pisici, apoi trei, apoi şapte. Acum are nouă. Soțul ei a murit cam odată cu câinele,

pentru că suferea de inimă. Iar ea, deşi pe-atunci era încă tânără şi frumoasă, n-a mai vrut să se căsătorească. Nu pentru că şi-a iubit atât de mult bărbatul încât a gândit să-i rămână fidelă chiar şi după moarte. Ba chiar dimpotrivă: pentru că a regretat întotdeauna momentul în care făcuse prostia să accepte măritişul. Acum locuieşte singură, doar ea cu pisicile ei. Şi e administratoarea blocului.

Altul locuieşte mai sus cu un etaj. Are o nevastă de optzeci de ani, iar el a împlinit optzeci şi unu. Aud zilnic certuri din care înţeleg, invariabil, ceva de genul:

— Îţi aminteşti, împuţitule, cum m-ai înşelat acu' patru'j'trei de ani cu...? Sau acu' trei'j'doi, când ai venit beat, porcule, şi m-ai bătut fără milă?

— Da, te-am bătut, vine imediat şi răspunsul, da' mai ştii de ce, pasăre de noapte!? Că te hârjoneai cu toţi ofiţeraşii care treceau pe la poarta noastră!

Fără îndoială, sunt încă sănătoşi, din moment ce pot să ţipe atât de tare.

Fostul pompier, locuitor al apartamentului situat chiar sub apartamentul meu, nu e orb. El poartă bastonul alb ca să se distreze. Nu, greşesc. Nu-l poartă ca să se distreze. Ci ca să poată lua marmeladă sau unt fără să stea la rând (oamenii din zonă stau la rând pentru marmeladă sau unt). Despre acest vecin mai ştiu că o blondă de şaişpe ani îl ajută la treburile gospodăreşti. Blonda e, din câte am auzit, nepoata lui. Din păcate însă, fata nu vine în blocul nostru decât rar. Şi în trecere.

Uşa de vizavi stă deschisă între şase dimineaţa şi şase seara. Adică atâta vreme cât proprietarii acestei uşi sunt treji şi pot sta dincolo de ea pentru a pândi ce se întâmplă pe holul comun. Au o răbdare de invidiat. Şi o curiozitate de asemenea de invidiat. Ei sunt doi bătrâni care anul acesta au sărbătorit nunta de aur. Vecinii n-au fost invitaţi.

Un alt bătrân, locatar al unui apartament situat undeva mai sus decât al meu, îşi face consecvent nevoile în liftul comun. Şi-a cumpărat apometru şi de-atunci nu-şi mai permite să consume apă, decât pentru mâncare. Ba chiar şi pentru mâncare se duce uneori cu o oală pe la ceilalţi vecini, cerând apă. Neuitând să specifice că e vorba doar de un împrumut.

— La mine nu curge, motivează el. O fi vreo ţeavă spartă, nu ştiu, nu mă pricep la astea. Dar, după ce chem instalatorul şi o repar, promit că vă aduc apa înapoi.

Iar oamenii îi dau, pentru că modul lui de a cere, deşi ar putea să pară agasant, îi înveseleşte. Şi îi mai dau şi pentru că îl consideră, cu evidentă îndreptăţire, nebun incurabil. Iar nebunii incurabili, dacă mai sunt şi bătrâni pe deasupra, merită să-şi aştepte moartea departe de ospicii, nu legaţi în cămăşi de forţă.

Şi încă o vecină, cam la fel de incurabilă: o văd uneori prin parcul din apropiere, cu un copil de vreo doişpe ani care, de obicei, se învârte în jurul ei, scuipă pe unde nimereşte, caută prin coşurile de gunoi şi, când îl apucă, face ca maşina salvării. Despre femeie mi s-a povestit că a fost internată în câteva rânduri la spitalul de boli mintale şi, de fiecare dată, i-au dat drumul după scurt timp. Are părul vâlvoi, nespălat, e îmbrăcată aproape în zdrenţe, nu vorbeşte prea mult cu trecătorii. Nu ştiu exact în ce apartament locuieşte. Undeva mai jos. Din puţinele cuvinte pe care le-am schimbat cu această femeie, am aflat că e necăsătorită, că are cincizeci de ani şi că o înspăimântă gândul menopauzei. Menopauza e un fel de balaur pentru ea, ascunde în spate cea mai cumplită ameninţare: atunci nu va mai putea face copii. Iar ăsta e un lucru teribil. Pe toţi copiii ei i-a folosit o vreme, chiar aşa mi-a spus, i-a folosit o vreme, cât au fost mici. I-a folosit la cerşit. Apoi i-a dat la orfelinat. A avut patru. Sau zece. De unde să ştie exact câţi

a avut? I-a făcut cu cine a apucat. Nu vreau să facă unul şi cu mine?

— Nu, mulţumesc.

— Hai, că ăsta de lângă mine e deja prea mare!

— Nu, serios! Oricum, mulţumesc pentru propunere.

Eu stau într-un apartament cu o cameră, la etajul cinci. În blocul ăsta. Având în vedere cele povestite până acum, am speranţe că va fi înţeleasă cum se cuvine relaţia mea cu o fostă vecină de aproape cincizeci de ani, care obişnuia să mă ajute la unele treburi gospodăreşti cât timp a locuit în acelaşi bloc.

* * *

Sunt într-o situaţie aproape fără ieşire: am un singur pat, în care nu e posibil să încapă trei oameni deodată. Pe prietenul meu cu bretele portocalii nu-l pot da afară. Abia l-am scos din laţ, între timp e posibil să fi omorât pe cineva, aşa că, dacă-l dau afară, nimic nu-mi garantează că nu-şi va pune din nou gâtul în ştreang. În principiu, n-aş avea nimic împotrivă s-o facă. Dar nu acum. M-ar întrista să ştiu că m-am chinuit să-l salvez de două ori degeaba. Şi, sincer să fiu, în continuare e confortabilă senzaţia că, datorită mie, un om se află încă în viaţă. Peste trei zile, peste o săptămână, peste o lună, poate să se omoare, dacă are chef. Nu m-ar deranja. Dimpotrivă, ca întotdeauna în faţa sinucigaşilor hotărâţi, aş cădea în admiraţie. Dar, dacă tot am făcut prostia să-l scap de la moarte, vreau să mi se lase măcar satisfacţia de a-i fi oferit trei zile, o săptămână, o lună de viaţă activă.

Stăm la masă toţi trei. Liniştiţi acum. Eu, cu capul sprijinit într-o mână. Fosta mea vecină, scoţând dintr-o plasă diverse alimente: un borcan de smântână, o pungă mare de carne congelată, o altă pungă cu roşii „dintr-alea bune, de la ţară, nu d-alea cu chimicale, de la alimentară”,

cum îmi spune ea binevoitoare, legături de morcov şi pătrunjel... Iar prietenul meu cu bretele portocalii, cu braţele încrucişate, sprijinit de spătarul scaunului, ne priveşte.

După ce plasa goală poposeşte, împăturită, la rândul ei pe masă, aud:

— Asta-i tot. Mă gândeam c-o să te bucuri.

Mă priveşte lung. Eu încerc să-mi feresc privirea.

— Of, zice femeia, dacă nu vreţi să vorbiţi... Să ştiţi că v-aş putea ajuta. Până la urmă, nu cred că sunteţi homosexuali pe bune. Cel puţin despre tine nu cred, iubiţel.

Prietenul meu cu bretele portocalii se ridică brusc de la masă, dă ochii peste cap şi urlă:

— În pizda mă-tii de nebună! Cretino! Nu sunt homalău, ce dracu' vrei!? Apoi, spre mine: E nebună, omule! După ce ne-am pierdut juma' de zi s-o lămurim, ea începe iarăşi cu căcaturile astea!? Nebună de legat, îţi spun eu! Băi, rezolvă-ţi dracu' problemele, că dacă nu, io plec.

Se opreşte în dreptul ferestrei şi se sprijină de pervaz.

Mă ridic la rându-mi, cu capul uşor plecat. Mai mult mormăi decât vorbesc.

— Uite, vreau să-ţi spun ceva. Nu-i vorbă c-aş fi homo, am tot încercat să-ţi explic. Ideea e că...

Întotdeauna am avut o problemă cu momentele astea. În adolescenţă, am suferit enorm când o iubită de-a mea de-atunci m-a părăsit fără vreun motiv. De fapt, exista un motiv: ea era mai mare cu vreo doi ani, avea un serviciu, iar eu eram încă în liceu. După o vreme însă, aceeaşi iubită m-a invitat la o petrecere organizată de ea, pentru colegii de serviciu. N-avea cu cine să se afişeze şi a apelat la mine. Moment excelent, mi-am zis, pentru o răzbunare. Noaptea respectivă mi-am petrecut-o cu o fată împlinită, sănătoasă, pe care am ales-o pe criteriul unic că era singura persoană neînsoţită de la respectivul chef. Mi-a împuiat capul, ore

întregi, cu ocupația ei din timpul liber. Era popicărească la un club din oraş. Popicărească! M-am întâlnit cu popicăreasa, doar din răzbunare, vreo două săptămâni. Apoi, fireşte, considerând că e suficient, am vrut să mă despart de ea. Însă, de fiecare dată când deschideam gura pentru a-i explica, cât mai precaut, cum iubirea noastră s-a veştejit, iar eu tind către alte orizonturi, mă rog, chestii dintr-astea, ea mă oprea pentru a-mi vorbi despre punctajul obținut în ziua respectivă la popice, pentru a-mi povesti cât de entuziast e antrenorul în ce priveşte o viitoare carieră a ei, cum visează să se transfere la un club care o va şi plăti pentru talentul pe care, evident, îl are şi aşa mai departe. Aşa se face că timp de şase luni n-am găsit momentul pentru a-mi mărturisi dorința de despărțire. Iar după şase luni, fireşte, aşa cum se-ntâmplă în filmele proaste, mi-a mărturisit ea că nu mai poate sta lângă un tip atât de lipsit de pasiune ca mine. Nu trecuserăm încă, în jumătate de an, peste faza săruturilor simple pe gură. Nici nu puteam: în momentul în care limba popicăresei căuta să-şi facă loc printre buzele mele, o imagine cu o fată împlinită, sănătoasă şi transpirată care aruncă o bilă imensă spre nişte popice îmi îngheța buzele, mi le transforma într-o barieră de netrecut. Şi au stat aşa, barieră înghețată, şase luni, pentru că n-au avut nicicând curajul să se deschidă pentru a pronunța nişte cuvinte salvatoare.

Acum însă adolescența e dusă. De mult. Acum e nevoie de buze dezghețate, de bariere frânte. Şi, într-adevăr, buzele mele lasă cuvintele să iasă, odată cu un oftat prelung.

— Nu te mai iubesc! Lucrurile-s simple. Asta e, nu sunt homo, el e doar un prieten, dar nu te mai iubesc... Ce-a fost a fost. Înțelege odată: treaba e că acum nu mai vreau să fiu cu tine.

Ea mă priveşte uluită, nevenindu-i să creadă. Apoi, ochii i se umplu de lacrimi.

— Uşor de zis. Eu am decis să mă mut ‘napoi în oraş ca să fiu cu tine... Cum să nu mă mai iubeşti?

Închid ochii, încercând să-mi fac mintea s-o concretizeze pe fosta mea vecină într-un câmp de țară, cu brațele suflecate, transpirată, dând din sapă. Însă mintea se ține de pozne, astfel încât fosta vecină apare doar cu o bilă mare, de popice, în mână. Bilă pe care o aruncă spre capul meu. N-apuc să mă feresc, cuvintele i se rostogolesc, asemenea bilei din imaginație, spre mine. Şi mă lovesc.

— Nu am unde să mă întorc, nu ți-am zis? Am vândut tot acolo. Şi... şi am mulți bani în bancă. Am crezut c-o să te bucuri că mă vezi, c-o să trăim împreună aici. Iar cu banii putem face multe... Hai, îngeraş!

Lovitura ar fi fost perfectă, m-ar fi ameți t. Dar cuvântul îngeraş, rostit pe acel ton care m-a enervat dintotdeauna, o deviază în ultimul moment. Cu sprijinul neprecupeți t al hohotului de râs pornit din rărunchii prietenului cu bretele portocalii. Iar furia mea crescândă începe riposta.

— N-am suportat niciodată să-mi spui îngeraş!

— Dar... înainte aşa îți spuneam... îngeraşul meu... şi... scumpete... şi dragoste...

Hohotele spectatorului cu bretele portocalii se întețesc. Iar buzele mele se deschid larg, pentru a lăsa loc unor cuvinte mai hotărâte.

— Taci naibii odată!

— De ce? Ce-am zis rău, îngeraş?

Mă ridic, dând din mâini, nervos. Ea mă priveşte cu lacrimile curgându-i, şiroaie, pe obraji.

— Tot ce zici e rău, nu vezi!? Numai tâmpenii! Înțelege dracului odată: nu te mai iubesc! De fapt, nu te-am iubit niciodată. Am stat din milă cu tine. Şi pentru că n-aveam cu cine altcineva să mă fut, pricepi!?

— Ce... cum adică? Nu m-ai iubit niciodată!?

— Hai, gata cu circul! Ieşi, naibii! M-am săturat să fiu „îngeraş”, cum zici tu!

Întind mâna şi-i indic uşa.

Fosta mea vecină, venită de la țară special pentru a se muta din nou cu mine, face ochii mari, atât de mari încât lacrimile care-i acoperă par capabile să umple bălți, lacuri şi vise la un loc. Se ridică tremurând.

— Ieşi dracului, am zis!

Iar mâna îmi rămâne ferm întinsă spre ieşirea din apartament.

Femeia îşi îmbracă, tremurând, pardesiul, aruncă un „Oh!” melodramatic, însoțit de o plutire a mâinii sale drepte dinspre inimă spre tavan, apoi se îndreaptă spre uşă. Se opreşte acolo, se întoarce spre mine şi, printre suspine, îmi aruncă:

— Să nu uiți ce mi-ai făcut, nerecunoscătorule! Să nu uiți că nu eşti decât un şarpe crescut la sân!

Şi iese, trântind uşa.

* * *

Stăm la fereastră. Eu şi prietenul meu cu bretele portocalii. După plecarea fostei mele iubite, stăm la fereastră, neavând altceva mai bun de făcut.

Mă gândesc la ea. La iubirea pe care, sunt absolut convins, mi-o poartă în continuare. Şi mă cuprinde o oarecare senzație de disconfort. Trebuia să renunț la ea, asta e cert. Nu mai suportam avalanşa de epitete drăgăstoase. Înainte, acceptam mai uşor. Pentru că nu ştiam cum ar fi fără ele. Între timp însă, urmare a pauzei pe care a cauzat-o plecarea vecinei din oraş, m-am obişnuit să nu le mai aud. M-am obişnuit să mă gândesc la mine altfel decât ca la un „iubițel”, „motănel” şi alte prostii de acelaşi gen. Şi totuşi, chiar dacă era necesar să renunț la relația cu fosta mea vecină, ar fi trebuit, probabil, s-o fac în alt mod.

M-am despărțit de ea brutal, aproape violent, de parcă aș fi lovit-o cu ceva în moalele capului. De parcă ar fi fost o prostituată, pe care s-o lovesc cu un scaun în moalele capului.

Îl privesc pe cel aflat lângă mine. Se uită pe fereastră, încruntat, gândindu-se la problemele lui. Probabil la prostituată, la soarta ei... Dar de ce ar fi astea doar problemele lui? Eu n-am fost martor la acea scenă? Nu l-am apărat pe el de mulțimea furioasă a ceferiștilor? Nu l-am ascuns în casă la mine? Oare pot fi considerat complice la crimă, dacă acea femeie a murit?

Ultimei întrebări i se asociază un fior care îmi scutură tot trupul. În fond, în ochii legii, aș fi, cu siguranță, un complice! Cum, mama mă-sii, nu m-am gândit la asta până acum!? De ce, mama mă-sii, l-am adus pe ăsta în casa mea?

În următoarele minute, nu-mi mai pasă nici de vecină, nici de așteptarea impulsului, nici de amintirile mele, nici de... Sunt preocupat doar să caut un pai de care să mă agăț, un motiv suficient de puternic pentru a alunga groaza care mă cuprinde încetul cu încetul. Groază pe care o simt, pur și simplu, invadându-mi întreg corpul. Sunt complice la o crimă!? Dar nu eu am ridicat scaunul! Nu, n-am cum să fiu complice... Și totuși, dacă nu eram eu, astăzi cel cu bretele portocalii s-ar fi aflat în arestul poliției. Deci sunt, în cele din urmă, complice! Cum naiba să fiu? M-am aruncat în mulțimea aia de ceferiști ca să scap! Așa o să le spun polițiștilor: „M-am speriat de sângele femeii și-am vrut să ies. Cum în bar se crease o învălmășeală de nedescris, am fost nevoit să-mi fac loc. Cu pumnii, dacă altfel nu se putea”. „Atunci, dacă v-a speriat într-un asemenea hal sângele victimei, ce v-a făcut să-l luați pe criminal în casa dumneavoastră, să-l ascundeți!?” „Nu l-am luat. A venit după mine. M-a forțat. Sunt și eu o victimă, domnule polițist!”

Dar dacă ea nu a murit? Ei, în cazul ăsta... Iată paiul de care mă pot agăța. Nu înțeleg de ce îmi închipui că ea a murit. Şi alții au mai fost loviți cu scaunul în cap. Chiar eu, când eram tânăr, am participat la o bătaie generală, într-un bar. Am primit multe lovituri. E posibil ca măcar una să fi fost cu un scaun. Şi ce? Am murit? Probabil că, în timp ce eu îmi fac atâtea griji, prostituata se simte bine, câştigându-şi banii cu vreun ceferist, în dosul unui gard. Atâtea emoții fără sens!

Şi totuşi, imaginea femeii prăbuşite într-o baltă de sânge – poate că exagerez, poate nu era chiar o baltă de sânge – îmi părăseşte cu multă lentoare mintea. Iar dacă mie mi-e atât de greu să alung această imagine, nu văd cum el, prietenul meu cu bretele portocalii, ar reuşi. Doar dacă – îmi amintesc de cele spuse de asistenta de la dispensar –, doar dacă e într-adevăr nebun. În cazul ăsta, cu siguranță, am făcut o dublă greşeală că l-am adus în casa mea. Şi ce dacă e sinucigaş, din moment ce e nebun? Nebunii se omoară din inconştiență. Or, inconştiența anulează farmecul oricărei sinucideri. Cum să poți admira un nebun, ştiind că el nu-şi dă seama de extraordinarul lucru pe care îl face când se aruncă de la etaj, când îşi vâră capul sub tren ori când se lasă cu toată greutatea corpului în lațul prins în jurul gâtului?

Noua dilemă alungă din mintea mea şi ultimele rămăşițe ale imaginii prostituatei lovite cu scaunul în cap. Trebuie să mă lămuresc: e nebun sau nu?

— E adevărat că ai sărit de la etajul trei al unei case de nebuni? îl întreb, întrerupându-l din contemplarea peisajului ce se întinde sub fereastra mea.

Nu mă priveşte. Se uită însă la picioarele lui şi un abia perceptibil zâmbet îi încolțeşte pe chip.

— Ai auzit şi tu chestia cu intratu' picioarelor în burtă?

Mă uit la rândul meu spre picioarele lui, amintindu-mi abia acum ce îmi spusese aceeaşi asistentă. Şi observ că, într-adevăr, există o oarecare disproporţie între partea inferioară şi cea superioară a corpului său.

— Le am aşa din naştere, îl aud. Povestea asta cu casa de nebuni e o mare prostie. Da' că am sărit de la etajul trei e adevărat.

— Păi...?

Mi se pare că există o contradicţie în cele spuse. Pe de-o parte, recunoaşte, pe de altă parte, neagă.

— Era de fapt o casă de copii, oftează.

Pune atâta tristeţe în afirmaţia asta, încât, nu ştiu de ce, reuşeşte să mă irite. Şi continuă pe acelaşi ton melodramatic, care, probabil, în alte condiţii ar fi reuşit să mă impresioneze, să-mi stârnească o oarecare compasiune:

— Ca să fiu sincer pân' la capăt, află că n-am vrut să evadez, aşa cum se zice... Am vrut să m-omor.

— De ce?

Lasă un nou moment de pauză, apoi, scuturându-şi capul în încercarea de a alunga, probabil, nişte imagini nu prea plăcute, îmi spune, privind în sfârşit spre mine:

— Uite-aşa! Din mai multe motive! Da' tu de unde naiba ai aflat toate astea?

E rândul meu să nu-i răspund, conştient fiind de faptul că, oricum, momentul dezvăluirilor a trecut. Nu-l afectează însă prea mult tăcerea mea. Ba chiar pare să-i convină, găsind astfel un bun prilej de a schimba subiectul conversaţiei.

Îmi arată cu mâna un trecător:

— Uite, ăla are un pardesiu ca a' femeii tale!

— Ca al cui?

— Ca al babei cu care te-ai futut tu!

În timp ce eu caut din priviri trecătorul ce poartă un pardesiu asemănător celui al fostei mele vecine, prietenul meu se îndepărtează de fereastră.

Când mă întorc spre el, îl văd aşezat pe pat, cu capul în mâini. Mă apropii.

— Ce vrei? se răsteşte la mine.

Apoi, liniştindu-se, mă întreabă cumva rugător, amintindu-mi iarăşi de ceea ce aş fi fost bucuros să uit:

— Zi-mi sincer: crezi c-am omorât-o pe aia?

Înainte de a apuca să-i spun câteva cuvinte încurajatoare în care – de ce să nu recunosc – nu prea cred nici eu, sună, binefăcător, telefonul.

Capitolul 7

Sunt zile – ce vorbesc: luni! – în care aştept evenimentele cu disperare, rugându-mă să se întâmple naibii ceva, sperând în vreun telefon care să mă scoată din amorţeală, care să mă anunţe că, undeva în lumea asta care-mi pare atât de nemişcată, se întâmplă ceva demn de atenţia mea. Iar telefonul ăla nu vine, oricât aş tânji în aşteptarea lui.

Când însă evenimentele sunt hotărâte să te atace din toate direcţiile, nu mai e deloc surprinzător să-ţi sune telefonul. Mai mult, nu e absolut deloc surprinzător să auzi că primele cuvinte de la celălalt capăt al firului sunt:

— Astăzi e ziua!

Într-adevăr. Ce-ar putea fi surprinzător în asta, când în ultimele ore ai salvat pe cineva de la moarte de două ori, ai asistat la posibila ucidere a unei prostituate, ai dormit în aceeaşi cameră cu un prezumtiv ucigaş şi, totodată, un consecvent sinucigaş, te-a vizitat o veche iubită, mai în vârstă decât tine cu mai mult de cinşpe ani şi, cireaşă pe tort, ai îndrăznit s-o dai afară pe acea veche iubită?

Că astăzi e ziua, mă gândeam şi eu: e ziua care urmează celei de ieri, ziua în care, în continuare, am de suportat o serie de întrebări al căror răspuns nu ştiu dacă sunt capabil să-l găsesc, ziua în care pendulez între regrete şi curiozitate. Dar, recunoscând vocea de la celălalt capăt al firului, îmi mai dau seama că ziua de azi vine cu ceva în plus: cu nebunia respectabilă a amicului meu fost teolog, care are de gând să-şi pună capăt vieții bând whisky până va intra în comă alcoolică.

În ultimul timp, mi-a vorbit de nenumărate ori despre intenția asta a lui. Iar eu, firește, l-am admirat pentru idee (la fel cum îl admirasem înainte şi pentru cea cu prostituatele). Luând însă în calcul şi faptul că nu va reuşi niciodată să strângă suficienți bani pentru a-şi cumpăra zece litri din cel mai fin whisky, aşa cum îşi dorea. Vremea când lucra la o firmă privată, pe un salariu mai mult decât satisfăcător, trecuse. O dată, o singură dată de la concedierea sa, a reuşit să pună deoparte – din ajutorul de şomaj, pe care la vremea aia încă îl primea, şi din muncile sale de hingher amator – o sumă suficientă pentru trei litri. M-a chemat şi atunci la telefon. Şi s-a apucat să bea, fericit. Timp în care mi-a tot vorbit despre sinucidere. Filosofic, patetic, dar, totodată, entuziast, de parcă ar fi fost vorba despre supremul act artistic de care omul ar fi capabil. În cele din urmă, pentru a-şi justifica afirmația, a trecut la argumente biblice:

— Poate nu ştiai, mi-a zis, dar Biblia îl prezintă pe Dumnezeu ca având patru calități esențiale: mai întâi, prin felul în care acționează față de Faraon în momentul eliberării evreilor din Egipt, Dumnezeu se dovedeşte a fi o forță puternică, ce inspiră teamă. Tot prin eliberarea evreilor şi, mai ales, prin felul în care soluționează această situație, El îşi dovedeşte înțelepciunea. Prin pedeapsa pe care o aplică celor care au asuprit poporul său, Dumnezeu îşi

manifestă dreptatea. În fine, o ultimă calitate o descoperim prin respectarea promisiunii pe care a făcut-o cu privire la urmaşii lui Avraam şi prin întregul comportament faţă de poporul său. A patra calitate principală este deci iubirea. Înţelegi?

Chestia cu calităţile o înţelesesem. Nu pricepeam însă unde vrea să ajungă. Dar am dat din cap, de parcă aş fi fost pe deplin edificat.

— Pornind de la această caracterizare sumară, şi-a reluat el ideea, vorbindu-mi pe acelaşi ton, am putea găsi un răspuns la întrebarea: „De ce naiba a creat Dumnezeu lumea?". Tu ce crezi, am putea?

— Am putea.

Ce era să spun?

— Păi, nu, prietene, uite că n-am putea. Cum dracu' să putem!? Hai să luăm prima calitate a lui Dumnezeu, puterea. De ce a simţit Dumnezeu nevoia să-şi manifeste puterea asupra muritorilor? De ce a trebuit să creeze Pământul şi oamenii, când, tot Biblia zice, El crease deja îngerii? Deci avea asupra cui să-şi arate puterea. Aici e o chestie, însă fii atent: spre deosebire de îngeri, Creatorul a oferit oamenilor posibilitatea de a se înmulţi, de a evolua, de a învăţa, de a alege. El le-a dat oamenilor o parte din Sine, făcându-i la rândul lor creatori. Şi, tot spre deosebire de îngeri, omului i s-a oferit şi dreptul de a nu fi ascultător. Aşa, puterea lui Dumnezeu nu s-a manifestat asupra noastră ca asupra unor supuşi, cum sunt îngerii, ci doar ca o plată a războiului pe care omul l-a pornit împotriva divinităţii. Gândeşte-te când şi-a arătat Dumnezeu puterea. Asupra lui Cain, care a comis o crimă. Asupra lui Faraon. Asupra căpeteniilor poporului Său, când acestea L-au înfruntat. Se poate spune deci că puterea Lui se manifestă numai pentru autoapărare. Ca o concluzie, la întrebarea: „Dumnezeu a creat lumea pentru a avea asupra cui să-şi

manifeste puterea?”, îți pot răspunde, fără să ezit, că nu. Pentru că, la început, n-avea de gând să-şi arate puterea omenirii. El a fost obligat s-o facă. Buun!

Aici amicul meu fost teolog a luat o pauză de câteva secunde, probabil pentru a-şi aduna gândurile risipite de băutură.

— Dar hai să vedem, a continuat el în cele din urmă, cum stă treaba cu a doua calitate, înțelepciunea. Crezi cumva că lumea s-a născut din vanitate, din dorința unei conştiințe absolute, cum e Dumnezeu, de a-şi dovedi înțelepciunea în fața unor existențe mult inferioare? Înțelepciunea Sa l-a ajutat să clădească lumea, da, dar în niciun caz afişarea acestei înțelepciuni nu a fost unul dintre scopurile apariției lumii. Cu ce L-ar fi încălzit pe El, întruchipare a înțelepciunii la grad maxim, aprecierea unor bieți ignoranți? Cu nimic, nu crezi?

— Ba da, cum să nu? am dat din cap, din ce în ce mai plictisit de expunerea sa.

— O altă calitate a lui Dumnezeu este dreptatea, după cum ți-am spus deja. Cum întâia creație a lui Dumnezeu, anume îngerul, fusese concepută pentru a trăi în dreptate, se poate presupune, forțat, e adevărat, că Dumnezeu a creat omul pentru a avea cum să-şi manifeste spiritul justițiar. Deşi uşor prostească, afirmația asta poate fi totuşi luată în seamă. Însă, în chiar primul capitol din Facerea, aflăm că Dumnezeu s-a declarat mulțumit de creația Sa, considerând-o foarte bună. Cum el se referea la creația Sa din Paradis, apare destul de clar că era mulțumit de ceea ce vedea în acel moment. Se poate considera deci că ispitirea Evei şi a lui Adam nu fusese prevăzută de divinitate. Cu alte cuvinte, nici dorința Sa justițiară nu făcuse parte din scopul creării lumii, din moment ce, atunci când se declarase mulțumit de ceea ce făcuse, păcatul încă nu exista. Rămâne

deci să vedem cum stă treaba cu a patra calitate a lui Dumnezeu.

— Iubirea, am intervenit, din dorința de a contribui şi eu cu ceva la discuție.

— Da, iubirea, văd c-ai ținut minte. Avea nevoie ĂI de Sus de iubire şi de aia ne-a creat? Nu, prietene, şi îngerii îl iubeau. Deci, clar, nu nevoia de iubire l-a făcut să inventeze omul. Şi-atunci, zi-mi: de ce dracu' a creat Dumnezeu lumea?

— De unde să ştiu?

Deja se îmbătase şi se înfierbântase peste măsură, iar mie mi se părea că pierduse complet coerența întregii lui filosofii. În fond, după atâta vorbărie despre Dumnezeu şi lume, tot la întrebarea de la început ajunsese.

Însă, deşi se clătina deja serios, iar ochii începuseră a-i juca destul de ciudat în orbite, amicul meu s-a dovedit capabil să-şi continue expozeul:

— Vezi, dacă n-ai fost destul de atent? Păi, n-am amintit la un moment dat că, în chiar primul capitol din Facerea, Dumnezeu se declară mulțumit de opera sa? Ăsta-i secretul, prietene. Ia imaginează-ți un pictor, ori un altfel de artist, care, atunci când îşi termină lucrarea, se entuziasmează de ideea pe care a avut-o şi priveşte satisfăcut rezultatul, murmurându-şi în barbă: „E o lucrare bună". Deşi ştie că o să urmeze o muncă dificilă de finisare, el se bucură la gândul că aia pe care o are în față e opera lui, născută de el în idee, muncită de el în realizare. Vezi? Asemenea artistului, Dumnezeu a creat şi a pus nume creației Sale. Şi, mai ales, tot asemenea artistului, Dumnezeu n-a avut niciun scop, niciun motiv pentru a crea lumea. Însă oamenii şi-au tot pus întrebarea: de ce am fost totuşi creați? Şi, cum răspunsul cel mai simplu, adică: „De aia!", nu a convenit nimănui, s-a născut filosofia. Iar

filosofia a dus la evoluție. Ai priceput, în sfârşit, de ce a creat Dumnezeu lumea? De aia!

După acea discuție m-am gândit deseori la expunerea amicului meu şi i-am descoperit o sumedenie de înțelesuri, fiecare dintre ele echivalent cu o revelație. Dar atunci nu înțelesesem nimic. Şi totuşi, i-am spus:

— Da, am priceput. Numai că nu văd ce legătură are cu sinuciderea ta.

— Degeaba ți-am vorbit, în cazul ăsta. Păi, cum dracu' să nu aibă legătură!? Sinuciderea mea e un act artistic, prietene. Şi, ca orice act artistic, ea n-are motivație. Sau, dacă are, nu-i una pe care s-o descopere orişicine.

Şi-apoi, brusc distrat, a adăugat:

— De-asta, vezi, tu n-ai să reuşeşti niciodată să te omori.

Revolta mea, stârnită şi de zâmbetul zeflemitor cu care şi-a însoțit părerea, s-a auzit, cred, mult departe de locuința sa.

— Cine, pizda mă-sii, te-a făcut să crezi c-ai fi mai deştept ca mine!? Cum adică: tu reuşeşti să te omori, iar mie nu-mi dai nicio şansă!?

— Exact. Uite, ca să-ți demonstrez. Ce motive ai tu să te omori?

Ce motive aveam? Asta era o întrebare stupidă, la care probabil n-ar fi trebuit să-i dau vreun răspuns. Totuşi, i-am spus:

— Ştii ce-aş vrea eu de la viață? O femeie frumoasă, care să-mi poarte de grijă şi să facă sex cu mine până simt că nu mai rezist. Ba nu, mai multe femei frumoase care să-mi poarte de grijă şi să facă sex cu mine până simt că nu mai rezist. Nu m-ar deranja o moştenire consistentă de la unchiul – pe care nu-l am – din America. Aş mai vrea să fiu fotbalist – ăştia, fotbaliştii, sunt cei mai bogați dintre oamenii care poartă uniformă – şi să joc măcar cinci minute

pe Giuseppe Meazza. Probabil că m-aş simți bine şi dacă m-ar alege poporul preşedinte. Mi-ar mai face plăcere, poate, să stau în pat întreaga viață, uitându-mă la televizor, mâncând, făcând sex şi citind. Sau să... – aha, da, mai ales! –, sau să inventez o maşinărie, un fel de magnet, care să atragă banii pierduți de toți oamenii lumii. Nu pierduți de-a lungul timpului, nu sunt aşa pretenții, ci, hai să spunem, într-o perioadă fixă: în decurs de-o lună. Ei, vezi, niciuna dintre chestiile astea, dintre dorințele mele, n-o să se îndeplinească vreodată. De asta vreau să mă omor!

Ăla, amicul meu băutor de whisky, şi-a completat zâmbetul cu un hohot de râs, după ce m-a auzit vorbind.

— Te-ai dat de gol, mi-a zis. Vezi de ce am spus că tu n-o să te omori niciodată? Pentru că ai prea multe motive. Ăsta-i principalul, de fapt singurul motiv care-i trebuie unui om normal pentru a se omorî: să n-aibă motive. Pentru că fiecare motiv dintr-ăsta ascunde o dorință. Şi orice dorință, crede-mă, aduce după ea şi ceva speranțe de îndeplinire. Dacă Dumnezeu ar fi avut motive atât de uşor detectabile pentru a crea lumea, îți spun eu că Pământul n-ar fi existat astăzi. Pentru că Dumnezeu e prea deştept ca să nu-şi fi dat seama de ideea pe care tocmai ți-am prezentat-o.

I-am dat dreptate. Şi i-am dat atâta dreptate, încât acea discuție a fost urmată de o mult sporită consecvență a ieşirilor matinale pe pervaz. Aşa, în aşteptarea impulsului, m-am străduit să aflu dacă mai am dorințe sau nu. Pervazul mi-a devenit, astfel, un fel de barometru al dorințelor.

El? A băut atunci o sticlă de whisky. Prin urmare, s-a îmbătat suficient pentru ca poftele sexuale să-l facă să renunțe la cea de-a treia şi să iasă din casă, în căutarea unei femei.

Şi, cum bani de prostituate nu avea, în seara aia s-a oprit în fața fiecărei persoane de sex feminin care a trecut prin fața lui, spunându-i, în timp ce se clătina serios:

— N-ai vrea să faci dragoste cu mine? După aia, dacă nu-ți place, pot să mă sinucid.

Din întâmplarea aceea îmi mai amintesc că, a doua zi, când s-a trezit din beție, mi-a spus, prin telefon:

— Uite, prietene, nu ți-am zis aseară? Dorințele îți sugrumă orice poftă de a te omorî! Mi s-a făcut să mă culc cu o femeie... adio sinucidere!

* * *

— Astăzi este ziua! răsună acum solemn vocea de la celălalt capăt al firului.

Şi, cu toate că ştiu la ce se referă, de vreme ce întreaga relație dintre noi se bazează pe un singur punct comun, nu pot să reacționez într-un alt mod decât întrebând, mecanic:

— Ce zi?

Aud un mormăit de nemulțumire.

— Cum adică, ce zi? Nu ți-am vorbit de atâtea ori despre asta? E ziua în care am reuşit să cumpăr destul whisky ca să omor şi-un elefant. Te interesează?

De astă dată, deşi nu mai am niciun dubiu referitor la ce anume trebuie să mă intereseze, nu mai răspund mecanic, ci doar dintr-o dorință inutilă de a-l tachina:

— Whisky-ul?

Alt mormăit, altă nemulțumire – o satisfacție infantilă pentru mine.

— Ăla e numai al meu, prietene, ştii bine. Te interesează să vii să vezi cum mă omor?

Aici nu e vorba despre o nuntă la care nu ai suficienți bani pentru a participa şi te scuzi, motivând vreo răceală puternică sau vreo călătorie în interes de serviciu. Nu e vorba nici despre o aniversare, la care ai avea motive să nu te duci pentru că nu-ți place muzica dată la maximum ori faptul că se dansează, iar tu nu ştii niciun fel de dans. Aici e vorba despre a asista la o sinucidere. Iar o asemenea

invitație, oricine ar trebui să fie de-acord, cu greu s-ar putea refuza. Chiar dacă acceptarea ei ar duce la obligația de a asculta o nouă poliloghie despre Dumnezeu, despre cele patru calități esențiale ale Lui şi despre acte artistice inedite. Ai putea suporta uşor aşa ceva, dacă te gândeşti că şansa de a fi martor la o sinucidere în toată regula nu-ți apare de prea multe ori în viață. Ce să mai vorbim: ar trebui să fii de-a dreptul nebun pentru a nu profita de ea! Numai că pentru mine există o problemă:

— Nu-s disponibil.

Spun prostii. Fosta mea vecină ar avea dreptate acum, dacă m-ar auzi, să-şi închipuie că între mine şi cel cu bretele portocalii ar fi ceva mai mult decât o simplă prietenie.

— Nu-s singur, mă corectez repede.

— Ei, asta chiar nu m-am aşteptat să spui vreodată. Pentru o femeie ai de gând să pierzi asemenea ocazie? se minunează vocea de la celălalt capăt al firului.

Pentru o femeie, nu. De fapt, pentru nimeni, nu. Tot ceea ce vreau în momentul de față e să-mi conving amicul băutor de whisky să-l invite şi pe cel cu care mi-am petrecut ultimele douăzeci de ore. Deşi nu l-am întrebat pe prietenul meu cu bretele portocalii dacă-şi doreşte să vină, sunt convins că, asemenea mie, n-ar dori să piardă un astfel de moment.

— Am un oaspete, îi explic. Un prieten. N-ar putea să mă însoțească?

Mormăie iar, exprimându-şi pentru a treia oară în acest mod nemulțumirea.

— Păi, n-aş prea vrea. E un act personal, ştii cum îl privesc eu. Tu eşti bine-venit, având în vedere...

— Dar e de-al nostru! îl întrerup, sperând că în felul ăsta îl voi convinge.

În clipa următoare nu pot să nu mă întreb ce naiba am vrut să spun cu asta. Ce-a vrut oare să însemne acest „de-al nostru”, pe care l-am rostit cu atâta uşurinţă? Să fi creat mintea mea un fel de castă a sinucigaşilor în care, cu onor, m-a plasat şi pe mine? Mai ciudat e că mintea celui de la capătul firului pare să fie pe aceeaşi lungime de undă cu a mea. Pentru că amicului meu, care astăzi a hotărât să-şi pună capăt zilelor, acest „de-al nostru” i se pare cât se poate de firesc, din moment ce conchide, uşurat:

— A, bine! În cazul ăsta nu văd niciun motiv pentru a nu-l aduce aici şi pe oaspetele tău.

Lui, prietenului cu bretele portocalii, îi explic pe scurt situaţia. Ceea ce-l face, cum mă şi aşteptam, să renunţe pe loc la întrebările profunde pe care şi le tot pune – „Oare am omorât-o pe aia? Oare n-am omorât-o?” – şi să accepte cu entuziasm să mă însoţească.

În scurtă vreme ieşim din casă. Chem liftul de la un etaj superior – şapte sau opt, n-am fost atent –, iar ceea ce văd, în momentul în care deschid uşa, adaugă un plus stării mele de spirit, deja îmbunătăţită considerabil după discuţia telefonică purtată cu amicul băutor de whisky. Bătrânul nebun cu apometru, purtând o scufie în cap, îşi ţine cu o mână pantalonii de pijama, stând uşor aplecat în faţă, zâmbind tembel, nevinovat. În stânga sa, o moviliţă de rahat decorează cabina ascensorului.

Ne priveşte uşor jenat, apoi se uită la mizeria din stânga, dă din cap cu gravitate, pune mâna la inimă şi spune:

— Jur că nu-i a mea!

Bineînţeles că râdem, cum am putea să nu râdem? Mai ales că, ducându-şi mâna la inimă, bătrânelul nu-şi mai poate ţine pantalonii de pijama. Care pantaloni alunecă nepăsător şi demascator spre podeaua liftului, scoţând la iveală... Ei, na! Cum am putea să nu râdem!?

Mic şi caraghios, îşi trage repede pantalonii înapoi, acoperindu-şi, pudic, goliciunea, după care tună, arătând cu cealaltă mână spre moviliță:

— Uite în ce hal am ajuns: tâlharii, golanii din cartier, nesimțiții! Vin şi-şi fac treburile în liftul nostru! Nu se mai poate tolera aşa ceva, sper că sunteți de-acord! Trebuie să reclamăm la administrație!

După care, roşu la față, teribil de indignat, încearcă să ne atragă de partea sa:

— Ați fost martori, domnilor! Fără îndoială, trebuie să reclamăm această măgărie la administrație!

Râsetele noastre nu le poate stăvili însă în felul ăsta. Dimpotrivă. Ceea ce-l face să ne privească amărât, cu un rânjet uşor jenat, mişcând nehotărât din mâna liberă.

— Doar nu credeți, spune încet, parcă cerându-şi iertare, că eu am făcut asta.

După cum vorbeşte, omul nu pare nebun. Unui nebun nu îi e jenă, nu încearcă să se scuze. Totuşi, niciun om normal n-ar face ceea ce face el. Reuşesc să îngaim, răutăcios, printre hohote:

— Lasă asta... Mai degrabă ar trebui să te duci la un doctor, moşule. Ceva nu-i în regulă cu dumneata: ai slăbit atât de mult, c-ai devenit cantitate neglijabilă pentru lift.

— Cum adică?

Bătrânelul e atât de deranjat de părerea mea, încât uită iarăşi de pantaloni.

— Păi, se vede că ai sub patruzeci de kile. Dacă am reuşit să chem liftul cu matale înăuntru, e destul de grav. Mă tem c-a venit vremea să dai ortu' popii!

După această remarcă de-a dreptul nesimțită, căreia nu-i găsesc nici măcar eu explicații, dau drumul uşii să se închidă. Dar cel din interiorul cabinei se opune. Şi, în timp ce noi coborâm, hohotind, pe scări, el, cu pantalonii căzuți pe vine, strigă:

— Nu vă e ruşine, tâlharilor, să-mi doriţi moartea!? Golanilor, voi aţi făcut mizeria asta în lift! Las' că vă reclam eu la administraţie!

Capitolul 8

Un nebun se plimbă pe stradă, trăgând după el o funie. Cineva, care a avut răbdarea să-l privească o vreme, se apropie de el şi-l întreabă, uimit:

— Dom'le, de ce naiba tragi funia aia după tine?

Nebunul dă din umeri, apoi îi răspunde, dovedind o logică de necombătut:

— Am încercat s-o împing, dar se îndoaie!

De o asemenea logică dă dovadă şi amicul meu băutor de whisky. Deşi el pare foarte raţional în timp ce-şi plănuieşte moartea, ceva nu se potriveşte, ceva nu stă în picioare.

Chiar dacă de fiecare dată m-am simţit inferior din punct de vedere, să-i spunem, intelectual în prezenţa lui, întotdeauna am avut o senzaţie ce funcţiona ca o supapă pentru complexele mele. Cu alte cuvinte, prin ceva mă simţeam superior lui, mă simţeam mai profund. Anume prin aceea că eu am înţeles, în ceea ce-l priveşte, că sinuciderea în sine este un fapt artistic, şi nu forma pe care o îmbracă ea. Adică am pus fondul înaintea formei, ceea ce denotă, fără doar şi poate, o sclipire de gândire, care lui i-a lipsit întotdeauna. El a mers – şi, după cum se vede, merge în continuare – pe o logică ce pare de necombătut, dar una cât se poate de întortocheată, asemenea nebunului care trage sfoara după el, pentru că nu o poate împinge. Astfel, dacă-i pui întrebarea: „Dom'le, de ce naiba vrei să bei atâta whisky?", el îţi răspunde, simplu: „Pentru ca să mor artistic, prietene". Şi îi scapă ceva în răspunsul dat destul de emfatic: faptul că, oricum, moartea sa e artistică prin lipsa

unui scop, a unei explicații pentru care se produce, şi nu prin modul în care se ajunge la ea. În fine, poate nu merită să-mi bat atâta capul cu asta...

Amicul meu băutor de whisky ne primeşte în locuința lui, foarte vesel, împopoțonat ca pentru nuntă. Aduce imediat două scaune, le aşază lângă un perete, la câțiva metri de patul său, ca pentru vizionarea unui film, şi ne invită să ne aşezăm. După care, la fel de jovial, mândru, scoate de sub pat o găleată plină cu licoare brună şi o aşază în fața noastră.

Cu ceva vreme în urmă, cinci sau poate mai mulți ani să fi trecut de atunci, cu ocazia unei aniversări la care fusesem invitat de-un văr de la țară, toți cei prezenți acolo am reuşit să ne îmbătăm într-un asemenea hal, încât, la trezire, niciunul nu-şi amintea mai nimic din ce se întâmplase în timpul petrecerii. Cert este că, în dimineața ce a urmat chefului, toți oaspeții am privit câteva minute, cruciți, calul care necheza, liniştit, în mijlocul sufrageriei vărului meu. Şi, câtă vreme ceilalți se întrebau cum naiba ajunsese calul acolo, cine îl adusese din grajd în casă, eu, căzut în admirație, trăiam cu nesaț conştientizarea nepotrivirii aceleia dintre covoarele scumpe şi bălegarul împrăştiat pe ele, dintre calul nechezător şi bibelourile din vitrină. În momentul în care au scos animalul pe uşă, am fost cuprins de o senzație destul de greu explicabilă. Un regret pe care, probabil, doar constructorii îl mai simt, când se gândesc la prăbuşirea Colosului din Rhodos, sau literații, când îşi amintesc de distrugerea Bibliotecii din Alexandria.

Într-un fel, cam asta se întâmplă şi acum. Imaginea whisky-ului scump, clipocind într-o găleată de duzină cumpărată cu câțiva lei de la vreun magazin dosnic, îmi provoacă plăcere. Dar, în acelaşi timp, îmi provoacă şi o uşoară senzație de disconfort, gândindu-mă la ceea ce are de gând să facă amicul meu gătit ca pentru nuntă. Dacă ar

fi după mine, aş ţine găleata aceea într-o vitrină, invitând oamenii să se minuneze la vederea unei asemenea nepotriviri.

— O cafea?

Deţinătorul găleţii îmi întrerupe şirul de gânduri, trezindu-mă la realitate. Accept o cafea. Şi, în timp ce el pune apa la fiert, mă interesez cum a reuşit să strângă banii necesari pentru atâta băutură.

— N-o să-ţi vină să crezi, prietene, zice, revenind din bucătărie. Mult timp am căutat tot felul de mijloace pentru a strânge bani. Am muncit pe unde am fost primit, dar niciodată n-am fost capabil să rabd de foame, doar pentru a-mi îndeplini visul. Aşa că am cheltuit banii. Am vrut să mă împrumut, dar, ştiind că n-o să înapoiez niciodată împrumutul, am avut remuşcări. M-am rugat la biserică, mi-a trecut prin minte chiar să cerşesc. Niciodată însă nu m-am gândit să joc la loto. Până în urmă cu două săptămâni. Cine ar fi crezut? Am jucat şi am avut noroc, nu glumă: mi-au ieşit numerele!

— Multe?

— Ce multe? pare el nedumerit de întrebare.

— Numere.

— Ei, n-am luat potul cel mare, normal. Dar am câştigat suficient pentru a-mi putea cumpăra costumul ăsta, spune, arătând spre haine şi fandosindu-se într-o rotire ce-ar fi demnă de-o prezentare de modă. Şi, mai ales, suficient pentru a-mi permite să iau zece litri din cel mai bun whisky. Ba chiar, după toate astea, mi-au mai rămas bani. Dar ăia i-am pus deoparte, pentru înmormântare.

Îi admir înţelepciunea de a se fi gândit la toate, inclusiv la cheltuielile de înmormântare. Dar, în acelaşi timp, simt cum mă roade invidia gândindu-mă la asemenea noroc. Mă liniştesc însă repede, jurându-mi că voi juca şi eu la loto de-acum înainte.

* * *

Chiar dacă atmosfera ar trebui să fie una destinsă, având în vedere faptul că ea se suprapune unor împliniri neaşteptate survenite în viaţa amicului meu fost teolog, simt ceva apăsător în coşul pieptului. Nu ştiu de ce. Oricum, această senzaţie se accentuează în momentul în care o văd pe gazda noastră turnând cafea în ceşcuţa prietenului cu bretele portocalii, de a cărui prezenţă am cam uitat în ultimele minute.

— Zahăr? ne întreabă, în continuare binedispus, cel care ne-a invitat.

— N-ai putea, îl aud pe însoţitorul meu, să ne dai în locul cafelei câte-o cană de whisky?

Şi iată explicaţia pentru senzaţia înghesuită în coşul pieptului meu! Îmi răsună brusc în urechi, iarăşi, vocea asistentei de la dispensar: „Dacă-i daţi un rachiu, vă povesteşte tot”. Cum am putut să uit? Îmi dau seama, puţin cam târziu, e adevărat, că am făcut o greşeală aducându-mi oaspetele aici. La fel crede şi celălalt, care îşi holbează ochii la noi, de-a dreptul stupefiat de îndrăzneală. Apoi se răsteşte spre mine, ignorându-l pe cel cu care am venit:

— Tu nu i-ai spus ăstuia ce vreau să fac?

— Ba da.

Sunt realmente speriat de ce ar putea să iasă din gafa făcută de cel cu bretele portocalii. Dacă vom fi daţi afară? Cum, mama mă-sii, am putut să uit? Fără doar şi poate, e vina mea. Ar fi trebuit să-i atrag atenţia prietenului meu să se abţină, indiferent de cât de mult l-ar tenta găleata aceea cu alcool.

— A glumit, încerc eu să dreg cumva situaţia, apucându-l în acelaşi timp cu două degete de pulpa piciorului pe însoţitorul meu şi strângând cu toată puterea.

— Ce dracu’ ai!? sare ăla de pe scaun, frecându-şi cu mâna locul în care l-am strâns.

Şi, în timp ce eu mă străduiesc să-i fac cu ochiul conspirativ, îmi cârpeşte pe nepregătite o palmă peste față, o palmă suficient de puternică pentru a mă răsturna, cu tot cu scaun, pe covor. În clipele în care încerc să mă dezmeticesc, rațiunea, înghesuită într-un colț al minții, îmi cere să nu reacționez, să mă comport normal, mai ales ținând cont de faptul că nu mă aflu în casa mea. Din nefericire însă, rațiunea îmi dictează foarte puține fapte, aşa că, odată ridicat, ripostez cu toată puterea, lovindu-l cu pumnul pe agresorul meu. În învălmăşeala brusc creată, apuc totuşi să-l văd pe amicul băutor de whisky luând speriat găleata în brațe, ca pentru a o proteja. Gestul vine prea târziu însă. În clipa următoare, cel cu bretele portocalii, răcnind, se repede spre mine, împingându-l pe fostul teolog care, cu găleata în brațe, tocmai s-a băgat între noi. Aşa se face că, în vreme ce ne tăvălim pe covor, lovindu-ne haotic, luptându-ne fără vreun motiv întemeiat, un vaier prelung umple încăperea...

În momentul ăsta, ca la comandă, încetăm bătaia stârnită din senin. Ceea ce ne oferă prilejul de a o vedea pe gazda noastră în genunchi, tânguindu-se zgomotos în fața găleții răsturnate, în fața petei de băutură scumpă care se lățeşte, cu fiecare clipă ce trece, pe covor.

* * *

Stăm, mâhniți, în jurul mesei pe care tronează găleata. În ciuda situației de-a dreptul tragice, amicul meu care plănuise să se omoare azi nu mai găseşte puterea să ne reproşeze nimic. Plânge doar, cu capul în palme. Iar noi încercăm să-l consolăm. Mângâindu-l pe spate (cel cu bretele portocalii). Sau pe cap (eu).

Am reuşit să strângem, cu un tifon, o mică parte din băutura vărsată pe covor. Care, adăugată celei rămase în găleată, face ca, în momentul de față, pe masă să se afle

unul sau poate doi litri de whisky. Fiecare dintre noi are câte o cană plină de licoare în faţă, fiecare încearcă să-şi topească amărăciunea bând din cana sa. Cu siguranţă însă, cineva este mai puţin deranjat de situaţie, iar acel cineva, în pofida suspinelor vinovate, este prietenul meu cu bretele portocalii. În fond, el a obţinut ce şi-a dorit. Acum poate, fără să întâmpine rezistenţa gazdei noastre, să bea cât doreşte din găleata cu băutură.

Atmosfera nu e defel îmbunătăţită nici în momentul când cel mai suferind dintre noi, amicul meu care a ratat o nouă sinucidere, izbucneşte într-un râs isteric. Ba, mai mult, reuşeşte să ne sperie, în clipa în care îşi împinge cu putere scaunul, chiuind, şi se urcă pe masă, începând să danseze în jurul găleţii. Reacţia asta numai normală nu e, aşa că, parcă înţeleşi, îl prindem de picioare şi îl coborâm.

Râsetele n-avem cum să i le oprim însă. Printre hohote, se-apucă să vorbească:

— Şi uite-aşa, fraţilor, ha, ha, de mâine, în loc să-mi văd de treabă pe ailaltă lume, revin la meseriile mele de bază: şomer şi vânător de recompense! Că la loto nu mai am eu şansa să câştig a doua oară!

„Vânător de recompense” e doar o denumire pompoasă pe care şi-o dă, numind în felul ăsta activitatea sa de hingher amator sau, mai bine spus, de om care hălăduie zile întregi pe străzi în căutarea unor câini de rasă. Odată ce găseşte un astfel de câine, amicul meu caută în ziar rubrica de anunţuri care încep cu „Pierdut câine de rasă, în zona...”. Dacă vreun anunţ conţine date care se potrivesc cu cele ale câinelui găsit de el şi, mai ales, dacă se încheie cu „Ofer recompensă găsitorului”, se prezintă la uşa proprietarului cu patrupedul. Dacă nu, câinele îşi recapătă libertatea. De multe ori însă, ţinând seama de faptul că nu mulţi câini se pierd aşa, tam-nisam, de stăpânii lor, amicul meu îi ajută să se piardă, fără prea multe reţineri.

— Ai spus că ai ținut deoparte bani pentru înmormântare. Îi poți cheltui pe alți zece litri... Deci mai ai încă posibilitatea să te omori, îl încurajez eu.

Mă priveşte ca pe unul căzut din lună, încetând să mai râdă.

— Şi să nu fiu îngropat cum se cuvine? Eşti nebun!? țipă la mine. Ce, vrei să mă incinereze ăştia?

După cum mă priveşte, ar trebui probabil să-mi dau seama că ideea asta e de-a dreptul idioată. Dar, nu ştiu de ce, mie mi se pare că n-ar fi mare diferență între a fi îngropat şi a fi incinerat, din moment ce, oricum, respectivul act se petrece după moarte. Şi, naiv, îmi exprim părerea asta.

— Uite, se vede că nu ştii nimic, încearcă el să mă lămurească, coborând vocea. Dar, spre deosebire de tine, eu mai citesc câte ceva. Am citit că, dacă eşti ars, în clipa în care temperatura corpului tău ajunge la nivelul temperaturii din corpul unui om viu, revii, pentru o secundă, la viață. Înțelegi?

De astă dată e rândul meu să-l privesc ca pe unul picat din lună. Dar nu-mi dă prea mult timp să filosofez pe marginea acestei idei, pentru că, ridicând iar vocea, îmi spune:

— Şi ce nevoie am eu de încă o secundă de viață!? Ia, zi-mi: ce nevoie am!?

Firesc, n-are nevoie de acea secundă. Aşa că, fără să mai comentez, iau în mână ceşcuța mea de whisky şi o dau pe gât. În tăcere deplină, ceilalți doi îmi urmează exemplul.

* * *

Afară începe să se-ntunece. Cu o seară înainte, cam pe la ora asta, îl căram în spate, spre dispensar, pe prietenul meu cu bretele portocalii. Acum, în aceeaşi cameră cu el şi cu amicul care tocmai a ratat o sinucidere, sorb o ultimă

înghiţitură de whisky, întins pe covorul umed, privind tavanul care se roteşte ca o morişcă deasupra mea. Mi-e rău şi mă cutremur de râs, aducându-mi în minte, cu multe eforturi, imagini din ultimele două zile. Şi când mă gândesc că totul a început cu pofta mea, cu nevinovata (sau, poate, preavinovata) mea poftă de a găsi o femeie! Cu care aveam de gând, ha, ha, să îmi petrec o noapte. „Iată unde te poate aduce dorinţa de sex, se răzleţeşte un gând de celelalte, iată unde te pot aduce femeile!”

— Unde te pot aduce femeile? aud, de undeva din cameră, glasul prietenului cu care mi-am petrecut dimineaţa pe pervaz, ori glasul amicului vânător de recompense, ori ambele glasuri deodată.

Îmi dau seama că am vorbit cu voce tare, ceea ce, nimeni nu o poate nega, e curată idioţenie. Să vorbeşti cu voce tare, când gândurile tale vor să vorbească încet, adică să spui ce-ţi spun gândurile, adică... nu prea ştiu de ce râd, dar râd; asta ştiu, pentru că-mi aud râsul, şi doar nu pot să aud ceva ce nu există, nu-i aşa?

— Unde te pot aduce femeile!? ţipă, de undeva din cameră, spre mine, glasul prietenului, ori glasul amicului, ori glasurile lor combinate.

— Habar n-am.

Şi sunt sincer, habar n-am, nu mai ştiu unde te pot ele aduce. În pat, unde altundeva? Sau poate nu. Chiar că nu mai ştiu ce-am vrut să zic. Şi, în fond, de ce-i interesează pe ei unde te pot aduce femeile?

— Care femei?

Mă sprijin în cot, ridicându-mă uşor pentru a vedea din care parte vine întrebarea, adică din partea cui vine întrebarea, iar tavanul se înclină spre mine, aşa că mă apăr cu mâna şi înjur tavanul. După care râd. Cum am putut să înjur tavanul? „Vezi, asta-i problema mea: înjur tavanul. Deşi, trebuie să recunosc, prea multe motive să-l înjur nu

există, pentru că nu tavanul e beat, ci eu sunt. Avancronic, anacronic – sau alt cuvânt de genul ăsta, nu-mi dau seama exact ce vrea mintea mea să încropească – de beat!”

— Femeile din gară. Prostituatele!

Acum văd, cât se poate de clar: amicul meu vânător de recompense râde alături de mine şi se mişcă ciudat, tare ciudat, ca un şarpe de apă într-o apă. Îşi unduieşte corpul caraghios, de parcă n-ar avea oase.

— Nu te mai undui aşa, îl rog, pentru că mi se face rău.

Vorba vine, rău mi-e deja, dar mişcarea lui, valsul lui de om fără oase, mă face să simt răul izvorând de undeva de pe la coşul pieptului şi venind vijelios spre gură.

— Da’ nu mă mişc, spune, uite, nu mă mişc.

Îmi feresc privirea, pentru că mă minte; se mişcă aşa, ca un şarpe de apă în apă, de parcă n-ar avea niciun os în corpul lui. Îmi feresc privirea şi îl caut prin încăpere pe celălalt. Îl văd plângând, ca un copil, plângând sub masă şi mişcându-se şi el, ca prostul, ca un şarpe de apă într-o apă, de parcă amândoi au conspirat împotriva mea, ca să mi se facă rău. Şi mai rău decât mi-e deja!

— De ce plângi, mă, de ce, mama mă-sii, plângi?

El se leagănă şi zice:

— Mi-ai amintit de prostituate.

Ce-are ăsta cu prostituatele!? Problema e a mea: din pricina lor am ieşit eu din casă, din pricina poftei mele nesănătoase de sex. Dar el? Ce, l-a născut vreo prostituată şi acum i-am stârnit amintiri din maternitate!? Ha, ha. Amintiri din maternitate! Parcă cineva poate să aibă amintiri din maternitate! Nu pot să pricep ce are prietenul meu cu prosti...!? Hopa! Hoopa!

— Ce „hopa”?

Ăsta care se interesează e amicul, fostul teolog, vânătorul de recompense, sinucigaşul proaspăt ratat. Să-i povestesc? Nu, nu-i povestesc!

— Tocmai a omorât o curvă, zic, arătând spre celălalt.

Şi-mi pun mâna la gură, pentru că mi-au luat-o înainte cuvintele şi am spus ceea ce nu trebuia să-i spun.

— Ba n-am omorât pe nimeni! răsună din cealaltă parte a încăperii.

— Chiar că n-ai omorât pe nimeni! îl aprob.

Numai că e prea târziu. Ăla şi-a înteţit spasmele de plâns, iar eu, găsind cumva nişte rămăşiţe de raţiune prin colţurile minţii, simt că nu mai pot rosti nimic.

— Numa' tu eşti de vină, îmi spune printre lacrimi, că m-ai scos din laţu' ăla!

— Din care laţ? se interesează celălalt.

— Dintr-un laţ, îl lămuresc scurt, scuturându-mi capul, pentru a-mi limpezi gândurile.

Apoi, spre prietenul cu bretele portocalii:

— Eu nu am vrut să te scot, crede-mă, dar dacă mi-ai ieşit în drum, ce era să fac? Puteam să te las acolo?

— Puteai. Nici măcar nu erai ceferist, cum mi-ai părut... Aşa că puteai!

— Pe naiba! Tu eşti de vină. Tu trebuia să nu te spânzuri! De ce te tot spânzuri?

El plânge cu şi mai multă tragere de inimă, plânge şi-mi urlă, nervos:

— Da' tu de ce tot urci pe pervaz? Da' ăsta – şi îmi dau seama că se referă la amicul meu – de ce tot bea whisky?

— Eu aştept impulsul. El face un act artistic. Noi avem motive, după cum vezi!

— Şi eu am motive!

— Eu n-am motive, se bagă iarăşi în vorbă băutorul de whisky.

— Ce motive ai?

— N-am motive, repetă gazda noastră. Cine are motive e un falşif... flasifica... cum naiba?

— Nu tu! Ce, pizda mă-sii, te tot bagi un' nu-ți fierbe oala? Pe ăl'lalt îl întrebam, nu pe tine... Ce motive ai să te spânzuri?

Câteva secunde se lasă tăcerea. Se aud numai suspinele celui pe care eu l-am adus aici. În cele din urmă el izbucneşte:

— C-aşa vreau eu, de aia!

Apoi, silabisind:

— Mă spân-zur că a-şa vreau eu!

De când m-am ridicat în fund, nu se mai învârte tavanul cu mine. Nici camera. Nici ceilalți doi nu se mai unduiesc ca nişte şerpi de apă în apă. Dar rău mi-e în continuare. În plus, nu ştiu de ce, mi se face tare milă de ăla care plânge.

— N-ai omorât pe nimeni, zic, pentru că altceva nu-mi trece prin minte să zic.

— Da' de unde ştii?

Adevărul e că nu ştiu, de unde să ştiu? Aş şti, dacă m-aş duce în gară, să verific. Dacă m-aş duce-n gară şi-aş afla că n-a omorât pe nimeni, aş şti că n-a omorât pe nimeni. Dacă aş afla că a omorât-o pe prostituată, aş şti c-a omorât-o pe prostituată. Poate c-ar fi bine dacă aş merge în gară să aflu dacă n-a omorât pe nimeni sau a omorât pe nimeni – ha, ha, ce vorbă: „dacă a omorât pe nimeni" –, dacă a omorât-o pe prostituată sau dacă n-a omorât-o pe prostituată.

— Poate c-ar fi bine dacă am merge în gară, să aflăm, vorbesc eu spre cel care plânge.

— Îhî.

Mă ridic cu greutate, ținându-mă de mobilă, şi mă îndrept spre prietenul meu cu bretele portocalii. Iar au început să se învârtă toate. Ajung totuşi la el şi îi întind mâna. Cu greutate, reuşesc să-l scot de sub masă. Şi, sprijinindu-ne unul de altul, ne îndreptăm spre uşă.

— Plecați? se aude, din spate, vocea gazdei noastre.
— Îhî, dau eu din cap. Plecăm.

Capitolul 9

Păşesc mecanic, influențat de alcool şi de o senzație asemănătoare, probabil, cu cea pe care o simte un luptător înaintea unei bătălii. Nici nu mă gândesc la scopul pentru care mă îndrept spre gară. Paşii îmi sunt conduşi doar de dorința de a afla odată, naibii, ce s-a întâmplat în seara precedentă, seară blestemată, în care l-am cunoscut pe prietenul meu cu bretele portocalii. Chipurile trecătorilor sunt şterse de noapte, de alcool, de nepăsare. Niciunul nu se imprimă în mintea mea.

Pe când aveam cinci-şase-şapte ani, mă jucam în casă cu bețele de chibrituri. Toți copiii fac asta, dar mie îmi place să cred că o făceam altfel decât ceilalți copii. Desenam bețele cu pixul, la mijlocul părții lemnoase, până adunam vreo douăzeci de asemenea chibrituri cu linie trasă pe mijloc. Luam apoi două dintre ele, cele care aveau capul de catran în cea mai bună stare, şi le coloram: unul de la mijloc în jos, celălalt de la mijloc spre cap. Aceştia erau generalii. Ei îşi conduceau teribila armată de bețe de chibrituri colorate la mijloc spre victorii glorioase împotriva duşmanului. Duşmanul... Ăsta era reprezentat de alți soldați-bețe de chibrituri, care, ca semn al răutății lor, aveau capetele de catran arse. Luptele durau de dimineață până seara şi se desfăşurau pe apă, prin munți şi prin junglă. Covorul persan albastru din mijlocul camerei, cel pe care pluteau vasele de război – acestea din urmă erau de fapt două cărți: *Aventurile lui Habarnam*, cu coperți tari, de carton lucios, albastru, care reprezenta corabia eroilor mei pozitivi, şi *Pinocchio*, cu coperți mai moi, corabia duşmanilor, care se mişca mai lent –, îmi ținea loc de mare. Plapuma, cu

vălătucii ei, se transforma într-un ținut muntos, cu văgăuni nebănuite şi genuni în care beţele mele de chibrituri transformate în personaje îşi frângeau gâturile. Iar blana de vulpe argintie, pe care mama o aşezase – niciodată n-am înţeles cu ce scop – la picioarele patului, devenea o junglă întinsă. Cam prea puţin verde, e adevărat, dar imaginaţia mea trecea peste inconvenient. Important e că mă contopeam într-atât cu personajele, încât simţeam furtunile pe care le inventam, mi se făcea rău plutind pe Habarnamul albastru, tremuram de frig când plapuma era acoperită de straşnice ninsori şi mă speriam îngrozitor când vreun leu însetat de sânge îşi făcea apariţia de după vreun fir umbros de vulpe argintie.

Nu-mi dau seama cum s-a produs legătura (probabil din pricina alcoolului pe care l-am băut), dar senzaţiile pe care le simt acum, când mă îndrept alături de prietenul meu spre gară, sunt asemănătoare cu acelea pe care le simţeam atunci, în copilărie. Trecătorii fără chip seamănă teribil cu beţele mele de chibrit cu catran ars, strada pe care păşesc amorţit mă trimite cu gândul la amorţeala care mă cuprindea când „păşeam" în marş peste piscurile plăpumii mele, iar cei doi conducători ai armatei din beţe de chibrit îmi par a se regăsi acum în hotărârea cu care noi doi ne îndreptăm spre gară.

După vreo jumătate de oră de mers, poate mai bine, încep să-mi revin din beţie. Îşi revine, într-o anumită măsură, şi prietenul meu cu bretele portocalii. Căruia, observ, aerul curat îi readuce pe chip, treptat, încruntarea cu care m-a obişnuit în scurtul timp petrecut împreună, înlocuind inexpresivitatea mută de beţiv din ultima oră.

Ne îndreptăm spre gară, tăcuţi... Încă nu m-am gândit cum voi afla care a fost rezultatul celor întâmplate în seara precedentă în barul ceferiştilor. Abia acum, când clădirea gării începe să se contureze în întuneric, îmi pun problema

asta. Să intrăm pur şi simplu în bar şi să întrebăm ar fi, evident, o prostie.

Mă bucur că drumul dinspre casa amicului băutor de whisky spre gară a fost destul de lung, dându-ne astfel ocazia să ne limpezim minţile. Dacă distanţa ar fi fost mai mică, probabil nu ne-am fi pus problema de a nu intra în acel bar. Şi, mai mult decât probabil, acolo am fi fost bătuţi de ceferişti. Sau, dacă varianta pesimistă, cea în care prostituata a murit, s-ar adeveri, în scurt timp am fi fost arestaţi. El, ca autor al crimei, eu, drept complice al său. Deşi n-am avut nicio contribuţie la ridicarea scaunului şi pogorârea lui în ţeasta bietei femei, nu mai sunt destul de beat ca să-mi închipui că poliţia m-ar ierta. Mai mult ca sigur, i-am devenit complice în momentul în care l-am salvat din mâinile ceferiştilor şi l-am luat în casa mea.

Ajunşi în dreptul ultimului bloc dinaintea gării, îi fac semn prietenului meu să mă aştepte. El se opreşte mirat.

— Pe tine te cunosc toţi din gară, nu-i aşa?

Mă aprobă, dar tot nu pare să înţeleagă motivul pentru care nu vreau să mă însoţească.

— Şi-atunci ce, pizda mă-sii, să cauţi acolo? îi explic. Vrei să te omoare ăia?

Dă din umeri, indiferent. Rămâne totuşi pe loc în momentul în care eu mă îndepărtez.

* * *

Cu capul plecat, întrucât mi-e teamă şi mie să nu fiu recunoscut, mă îndrept spre barul ceferiştilor. Ocolesc fiecare om care se îndreaptă spre mine, uitându-mă în partea opusă, tremurând, deşi afară nu sunt mai puţin de cinşpe grade. Dar nu de frig tremur eu.

Ajuns în dreptul clădirii de care nu-mi face prea mare plăcere să-mi amintesc, încerc să privesc înăuntru prin ferestrele mari. În ciuda murdăriei de pe geamuri, îmi dau

seama că, afară de chelneriță şi de barman, soțul ei, din câte rețin, nu se află nimeni în cârciumă, ceea ce are darul să mă îngrijoreze. Nu mă îngrijorez însă prea multă vreme, găsind satisfăcătoare explicația pe care mi-o ofer singur. Anume că, în urma busculadei din seara trecută, cei doi au decis probabil să facă curățenie, închizând barul pentru o zi.

Cum aici nu pare să fie locul în care aş putea afla ceva cu privire la soarta femeii lovite de prietenul meu, mă îndrept spre stația de călători, sperând să dau peste vreo prostituată care să-mi poată oferi câteva răspunsuri.

Speranțele nu-mi sunt înşelate. Chiar lângă clădirea gării, câteva fete, sprijinite de pereți, îşi fumează țigările, în aşteptarea clienților. Ochesc una aflată la o oarecare distanță de grup şi, ascunzându-mă într-un loc mai întunecos, o chem, mai mult şoptit. Aia se uită în toate părțile, numai spre mine nu, aşa că-s nevoit să ies ceva mai la lumină, pentru a fi văzut. În cele din urmă se uită unde trebuie, dar, odată cu ea, privesc în direcția în care mă aflu şi câteva dintre celelalte fete. Cea strigată se apropie de mine, zâmbitoare, şi, aruncându-mi o ocheadă care ar vrea să însemne că înțelege de ce mă ascund în întuneric, întreabă:

— Ce, ți-e ruşine, frumosu'? N-are de ce, stai calm. Şi ele, spune, arătând spre celelalte, tot cu aceeaşi treabă ca şi mine s-ocupă.

— Eu nu pentru treaba asta am venit, continuu să vorbesc în şoaptă. Aş vrea numai să mă lămureşti într-o chestiune.

Fata se încruntă brusc, lasă buzele să i se strâmbe a dispreț şi dă să-mi întoarcă spatele. În clipa aia le văd pe celelalte şuşotind şi apoi îndreptându-se spre noi. Aşa că nu am ce face, o apuc de mână pe prostituată şi-i zic:

— Hai că te plătesc.

Apoi o trag după mine.

— Da' grăbit mai eşti! constată ea, în timp ce-şi potriveşte pasul cu al meu. Mai întâi zici că nu vrei, apoi te porți de parcă nu ți-ar mai sta-n pantaloni.

Nu-i răspund, fiind preocupat doar să mă îndepărtez suficient de celelalte fete, dintre care unele e foarte posibil să se fi aflat în bar cu o seară înainte. După nici cincizeci de paşi, fata se opreşte însă, arătând cu mâna spre o toaletă publică.

— Aici e, o aud.

— Ce-i aici?

— Da' unde vrei să mă duci, acas' la tine? Nu merg! ridică ea vocea. De un' să ştiu că nu eşti un ucigaş, sau naiba mai ştie ce, vreun pervers care mai aduce încă zece bărbați, ca să-şi facă treaba cu mine? La tine acasă poți să-mi faci ce vrei, n-am cum să m-apăr. Aşa că nu merg!

Înțeleg că acea toaletă e locul în care ar trebui să aibă loc actul sexual. Şi mai înțeleg că cea de lângă mine e aproape de a-mi face o scenă. Având în vedere toate acestea, gândesc că decizia cea mai înțeleaptă ar fi să nu fac nazuri. Şi să accept condițiile ei.

În ciuda faptului că mintea nu mi s-a limpezit chiar întru totul după beția din seara asta, reuşesc totuşi să-mi dau seama că zâmbetul plin de subînțeles al îngrijitorului toaletei în momentul în care îi vâr în mână, la îndemnul însoțitoarei mele, două bancnote e destul de umilitor pentru mine. Şi mai umilit mă simt însă când, odată intrați într-o cabină, fata întinde mâna spre mine, cerându-mi o anumită sumă de bani.

— N-o fac decât după ce m-asigur că eşti corect, zice. Când eram mai tânără şi mai proastă, primeam banii p-ormă, c-aveam încredere. Numa' că unii fugeau, după ce-şi făceau treaba, iar eu rămâneam cu buzele umflate.

Îmi amintesc de seara trecută, când am ieşit din casă cu gândul de a face exact ceea ce mi se oferă acum. Îmi vine

să râd, dându-mi seama cât de stupidă, de lipsită de plăcere e scena asta. Îmi vine şi mai tare să râd când mă gândesc că aş prefera, în mod clar, să mă aflu acum în camera mea, în faţa vreunei reviste pornografice, decât aici, într-o cabină de toaletă, având în faţă o fată care, încruntată, aşteaptă cu mâna întinsă să-i dau bani.

Număr, fără nicio plăcere, bancnotele în mâna ei. Şi observ cum, cu fiecare hârtie care-i este aşezată în palmă, zâmbetul i se lăţeşte între obraji.

— La banii ăştia, vorbeşte ea mulţumită, îţi fac serviciu' complet.

Erau aproape toţi banii pe care îi aveam. În buzunar abia dacă mi-au rămas cât să-mi acopăr costul mâncării pe două-trei zile. Dar, pentru că n-ar avea niciun rost să mă plâng, negăsind aici destulă sensibilitate pentru aşa ceva, acum mă interesează ce sens dă fata, în situaţia de faţă, cuvântului „complet".

— Adică şi normal, ş-oral, mă lămureşte simplu şi, mi se pare mie, chiar cu oarecare candoare.

Prin felul cum vorbeşte, reuşeşte să facă în aşa fel încât reţinerea pe care am avut-o când am intrat aici să-mi dispară încetul cu încetul. Aşa că mă bucur de prilejul pe care, prin vorbele ei, mi-l oferă pentru a face o glumă. Şi-i spun:

— Vreau numai serviciul oral.

Ea se miră, apoi se încruntă:

— Bine, dacă numa' asta vrei... Da' îţi spun, să-ţi fie clar: odată ce-ai apucat să-mi dai banii, nu mă mai interesează ce vrei. Să ştii că daţi rămân!

— Vreau doar să vorbim, îi explic, încercând un zâmbet binevoitor. Era o glumă: oral, adică vorbit.

— Oral înseamnă cu gura, prostule.

— Păi, da. De vorbit nu vorbeşti cu gura?

Pentru ea nu poate fi altfel decât o glumă fără sare şi piper. Şi, dacă mă gândesc bine, aşa e şi pentru mine. Totuşi, nu ştiu cum, dar, deşi am toate motivele să fiu cât se poate de agasat de situație – sunt într-o toaletă publică şi aştept ca o prostituată să-mi spună dacă o altă prostituată a murit în urma unei agresiuni la care, fără voia mea, am fost complice –, mă trezesc, deodată, binedispus.

— Da' ce, eşti vreun dement dintr-ăla, vreun impotent care vrea s-audă cuvinte porcoase şi gata?

Zâmbesc ca prostul în continuare, fără să-i răspund.

— Bine, oftează ea, o fac şi p-asta. Da', dacă vrei aşa, prețu-i corect, să ştii! Că asta e tot un fel de perversiune.

Cumva dezamăgită, se sprijină de peretele toaletei, îmi cere o țigară, şi-o aprinde, apoi, suflându-mi primul fum în față, se interesează:

— Ce vrei să-ți spun? Cum am făcut-o ultima dată, c-un arab, sau cum am făcut-o prima oară, c-un iubit de-a' meu?

Îmi dau seama că fata are o lecție pregătită chiar şi pentru cazuri de genul ăsta, ceea ce, din nou, în loc să mă irite, se adaugă bunei mele dispoziții. Totuşi, deşi partea cu povestitul aventurilor ei trecute pare interesantă, ar trebui, poate, să-mi stăpânesc curiozitatea. Mai ales având în vedere faptul că, în felul ăsta, aş putea rata conversația pentru care am venit aici.

Apropo de conversația pentru care am venit aici... Gândul ăsta mă face să-mi revin brusc din plăcuta stare în care aproape cu inconştiență am acceptat să mă cufund. Şi, odată cu acest moment, fata pe care imaginația mea a dotat-o cu oarecare candoare şi pe care am început chiar să o privesc cu simpatie revine la imaginea sa de banală prostituată, care mă interesează doar prin prisma informațiilor pe care mi le-ar putea oferi. Îmi înjur moleşeala

de moment şi o opresc pe cea din faţa mea să debiteze amănunte legate de relaţiile ei sexuale.

— Da' atunci ce naiba vrei!? se răsteşte ea, ajungând cu răbdarea la limită. Cum mi-a pus-o un arab nu te-nteresează! Cum mi-a pus-o primu' meu iubit, nici atâta! Vrei cumva să-ţi spun cum o fac cu femei? Sau...

Stinge de perete, cu gesturi bruşte, ţigara din care abia a tras câteva fumuri. După care face eforturi vizibile pentru a reuşi să se calmeze şi mă întreabă:

— Sau te-ai răzgândit? Vrei şi tu ce vor toţi oamenii normali?

Fără să-mi aştepte răspunsul, fără să mai privească măcar spre mine, îşi vâră mâinile sub puloverul cu care sunt îmbrăcat, atingându-mi pielea. Gestul ei, deşi ar trebui să-mi creeze o altă senzaţie, mă irită. O îndepărtez nervos, împingând-o cu destulă putere, ceea ce o face să mă privească speriată:

— Are cin' să m-apere, să ştii! spune, pe un ton ridicat. Am şi io pe cineva car' mă protejează! Numa' să ţip, că-ndată vine şi-ţi rupe picioarele!

Încerc totuşi să mă calmez şi, totodată, s-o liniştesc pe ea.

— Vreau să vorbim despre ceva, îi spun, pe un ton aproape blând. Vreau să ştiu... să aflu..., mă bâlbâi eu, neştiind cum să intru în subiect, să aflu ceva despre o colegă de-a ta.

— Nu spun n'ica despre colegele mele! mă refuză fata hotărâtă, deşi habar n-are încă despre ce e vorba.

Apoi, înnegurându-se la chip:

— Eşti cumva sticlete, băi?

— Nu, cum să fiu!? dau eu energic din cap. Ce, mama mă-sii, arăt a poliţist!?

— Atunci, de ce te ţipi la mine!?

Devine tot mai încruntată. Iar eu simt că mă sufoc în cabina asta de W.C., dându-mi seama că aş putea să fi pierdut şi banii pe care i-am dat fetei, să fi ratat şi ocazia de a face sex cu ea, să rămân şi fără vreo informaţie. Posibilitatea asta devine şi mai clar conturată în clipa în care ea, profitând de starea confuză în care mă aflu, deschide uşa şi iese pe holul toaletei.

De-a dreptul disperat, văzând-o îndepărtându-se, nu-mi trece altceva prin minte decât să-mi dau jos pantalonii, să-mi îndrept mâinile spre prostituată, de parcă tocmai m-aş fi decis să deschid porţile Paradisului, şi să o chem înapoi.

Scenă absolut caraghioasă pentru un martor care, din fericire, nu există: eu, îmbrăţişând-o de la distanţă, cu pantalonii căzuţi pe vine; ea, strâmbând din buze, cu privirea aţintită spre mijlocul dezgolit, pufnind în râs; eu, nedumerit, coborând mâna dreaptă, ţintind degetul arătător spre ofertă; ea, râzând deja din toţi rărunchii, ridicând la rându-i mâna dreaptă şi ţintind degetul arătător spre aceeaşi ofertă; eu, privind în jos şi, jenat instantaneu de puţinătatea centimetrilor, ridicându-mi cu demnitate pantalonii; ea, fluturându-şi spre mine degetul mijlociu de la aceeaşi mână dreaptă, îndepărtându-se extrem de binedispusă.

După ce-mi trag pe mine pantalonii şi îi închei cu gesturi grăbite, fug după fata care tocmai a ieşit.

Mă simt umilit de tot ceea ce s-a petrecut. Abătut pentru că n-am reuşit să aflu nimic din ce mi-am propus. Şi de-a dreptul trist pentru prostia de care am dat dovadă. Dar, de parcă toate astea n-ar fi fost de-ajuns, la uşa toaletei mă aşteaptă fetele pe care le-am văzut cu câteva minute înainte sprijinite de peretele gării. Şi, dacă pe cea care iese înaintea mea nici n-o bagă în seamă, în momentul în care mă zăresc pe mine, câteva încep să strige:

— Ăsta e, da, da, ăsta-i! Sigur!

Care ăsta? Ce naiba vor să spună?

— Ai fost aseară-n bar!

Nu-mi oferă timp să mă dezmeticesc. Parcă la comandă, încep să țipe ca o hoardă de nebune – un vaier prelung din care mi se pare că aş desluşi: „Na, uisblegulelabagisifilitibouleimbecilu...!”, „...îââzda mă-tii de impotent!”, „Țicnitule!”, „Mânca-te-ar moartea!” – şi să dea în mine cu ce apucă. Reuşesc, nu-mi dau seama cum, să-mi fac loc printre ele. Şi, odată eliberat, încep să fug spre blocul lângă care a rămas prietenul meu cu bretele portocalii, însoțit de țipetele furioase. Care se estompează însă încetul cu încetul.

* * *

În fața blocului nu se mai află nimeni. Înjur şi mă pregătesc să-mi continuu fuga. N-apuc să fac însă prea mulți paşi. Pentru că el îmi răsare în față, pe neaşteptate, speriindu-mă. Ieşind de după nişte boscheți. Cu fața schimonosită de emoție. Cu ochii bulbucați. Cu mâna la inimă.

— Ce s-a întâmplat!? mă întreabă, abia reuşind să îngaime cuvintele.

— Să te ia naiba!

— De ce? Am omorât-o!?

Cum fetele n-au ținut pasul cu mine, rămânând mult în urmă şi, din câte observ, renunțând chiar să mă mai urmărească, mă liniştesc şi-mi pun mâinile pe genunchi, aplecându-mă, încercând să-mi controlez răsuflarea.

— Să te ia naiba că m-ai speriat, îmi explic eu înjurătura. Ce ți-a venit să te bagi după boscheți?

— M-am ascuns.

— De ce?

— Ca să nu mă găsească!

— Cine!?

— Cum cine? Ăia, cefe... Da' mai lasă-mă dracului în pace! De-ntrebările tale îmi arde mie acu'!? Mai bine spune odată ce s-a-ntâmplat! De ce naiba a durat atât pân-ai venit? Am omorât-o, nu-i aşa!? aproape că ţipă.

Graba lui de a afla, deşi justificată, mă enervează. Mai ales că n-am niciun răspuns la întrebarea sa. De unde să ştiu dacă a omorât-o sau nu? Ar fi trebuit să aflu, dar... La urma urmei, nu eu am lovit-o în cap pe prostituată! Aşa că, dacă e să judecăm drept, nici nu-i sunt dator cu vreun răspuns. Ar fi trebuit să-şi stăpânească nervii în seara aceea, iar azi n-aş fi fost nevoit să alerg ca prostul, urmărit de o hoardă de femei nebune. De unde să ştiu dacă a omorât-o? Am avut pe cine să întreb?

Dar, pentru că n-am chef să mă considere un nepriceput, în ciuda faptului că – pentru oricine ar fi fost evident – nu priceperea mi-a lipsit acolo, în gară, îi spun:

— Mi-a fost greu să dau de cineva care să ştie, de asta am stat atât. Dar, în cele din urmă, am aflat.

Îi văd faţa transfigurată, emoţia, ajunsă la paroxism, încremenindu-i expresia în cute de totală disperare, aşa că, forţându-mă să zâmbesc, îi spun:

— Poţi să stai liniştit, n-ai omorât pe nimeni.

Capitolul 10

Bineînţeles, asta e poziţia cu care încep şi ziua de azi: gura deschisă, obrajii umflaţi sub presiunea vântului – cam ca în tren, când scoţi capul pe fereastră şi, rânjind împotriva curentului de aer, îţi transformi cavitatea bucală în balon –, bărbia făcând un unghi de o sută douăzeci de grade cu gâtul, braţele larg desfăcute, picioarele tremurând, dezgolite, tălpile lipite de pervazul rece al unei ferestre de la etajul cinci.

Un ritual. Totul a devenit deja un ritual comic, în aşteptarea impulsului sinucigaş. Din păcate, ca întotdeauna, ăla nu vrea să vină. Şi-atunci, ce altceva îmi rămâne de făcut decât să privesc, aproape lipsit de senzaţii, de sentimente, clădirile de ciment ce se-ntind sub (sau paralel cu) mine? Clădiri tăiate sub formă de cuburi. Cuburi găurite monoton de pătrate. Pătrate prin care se mai zăreşte, chiar la ora asta matinală, câte un om. Om pregătind mâncare. Om străduindu-se să aşeze o perdea. Om muşcând din ceva. Om băgând mâna sub fusta nevestei. Om scărpinându-se la sex. Oameni ca nişte tablouri, cu denumiri dintre cele mai simpliste. Oameni trăind ca proştii, pentru că altceva nu pot să facă.

Şi totuşi, în cele din urmă un sentiment. De mirare. Mirare ce-şi are originea într-un soi de revelaţie: uite un om, o fereastră, un bloc, uite mai jos şoselele alea tărcate cu galben pe mijloc, uite pe ele nişte maşini, mici, mijlocii, mari, maşini care transportă oameni, care transportă fierăraie, care transportă ciment, uite, al dracului, chiar şi un avion care trece pe deasupra! Şi toate astea, pornind, dintr-un afund al timpului, de la o biată scenă. Una care, nu ştiu cum, începe să mi se desfăşoare înaintea ochilor: două animale, faţă în faţă; unul vânjos, cu colţii rânjiţi, proptindu-se în cele patru labe ale sale; celălalt, ridicat de soartă în două labe, cu dureri de spate, intuind că în lupta asta va pierde; şi-apoi, ca într-un film în care secvenţele sunt date cu încetinitorul pentru sporirea dramatismului, cel din urmă animal, cel ridicat în două labe, se apleacă, ridică o piatră şi o trânteşte în capul celuilalt; după care mai ia o piatră şi încă una... De la o aplecare, de la apucarea unei pietre în mâini, a apărut omul. Dacă e să mă ghidez după teorii ştiinţifice, atee.

A urmat evoluţia. Omenirea a evoluat numărând la început pietre, cât mai multe pietre. Pe urmă, piei de urs. Pe

urmă, răspunzând cerințelor esteticii, piei mai frumoase, de leopard. Încetul cu încetul, s-a trecut de la piei la țesături. Şi, evoluând aşa, la un moment dat au început balurile. Mai întâi la curtea faraonilor, pe urmă la curțile aristocraților. Au apărut multe alte obiecte importante: butoaiele pentru vin, scărpinătorile de cap, cu care era îndepărtat efectul înțepăturilor de păduchi, suporturile pentru diferitele parfumuri şi săruri de baie, căldările cu care era cărată apa în băile domnişoarelor cu sânge albastru, sfeşnicele, pălăriile, undițele, plesnitorile de muşte şi țânțari, douăzeci de tipuri de furculițe, fundițele de la pălării şi multe altele. La un moment dat a apărut maşina de tocat carne.

Ce minunată trebuie să fi părut această invenție: maşina de tocat carne! Îmi şi imaginez primii oameni care s-au bucurat de ea. Îmi imaginez bărbații cu fețe buhăite de alcool, nu ştiu de ce-i văd astfel, privind tâmp la soțiile lor, în timp ce ele vâră hălci roş-verzui de carne de vită în partea superioară a maşinii. Apoi le văd pe neveste, învârtind cu icnete înfundate de mânerul aparatului, în timp ce transpirația li se scurge pe sânii ce par să pocnească sub presiunea bluzelor de in, părul vâlvoi şi petele de grăsime de pe față completează imaginea gospodinei perfecte, iar fundul lor mare se mişcă ritmic pe taburetul de lângă maşina de tocat carne. Bărbatul, femeia şi, mai presus de toate, carnea tocată ieşind simetric, prin găurile aparatului, ca nişte omizi roşii...

Mai aproape de timpurile noastre, aragazul şi frigiderul (în special acesta din urmă) au devenit regi ai tehnologiei, depăşind stadiul de vise pe care omul a trebuit să le înghesuie, mii de ani, într-un colț al fantasticului. Fantasticul a devenit realitate în cel mai important moment al dezvoltării societății umane: în momentul în care populația lumii, ajunsă în situația de a număra, în numai câțiva ani, de la un miliard la două miliarde de oameni, şi în

alți câțiva ani de la două la cinci, trăia sub spectrul foametei generale. Şi, tocmai atunci când lupta pentru mâncare părea să înceapă, situația a fost rezolvată de inventarea acestor două obiecte, arme eficiente întru atenuarea risipei. Dar mai important decât orice e faptul că, odată cu aceste două obiecte, au apărut şi cucoanele de modă nouă, cele care, fluturându-şi fastidios maramele ce asupreau nasurile bărbaților cu parfumuri care de care mai evoluate, dădeau din mâini a alint de societate, spunând:

— Eu nu pot asista, vai, la tăierea animalelor. Mănânc carne, e adevărat, dar nu fac decât să o cumpăr şi să o țin în *mon réfrigérateur*.

Ori:

— Mâncarea mea preferată? Oh, eu ador să fac în cuptorul noului meu aragaz renumitul *coq au vin*, cu delicioasă garnitură de *pommes de terre* rumeniți.

Râd, ca prostul, pe pervaz, gândindu-mă la toate astea. Râd, şi-apoi îmi rotesc din nou privirea, admirând peisajul ce mi se înfățişează. Prezentul.

Prezentul supus electricității, ultima şi poate singura mare invenție a omenirii, prezentul cu calculatoarele sale şi cu aparatele electrice de măcinat piper, cu teste de sarcină care se înroşesc anunțând copii sau avorturi, cu ghete împănate de beculețe portocalii, verzi, albastre, strălucitoare, cu bradul de Crăciun în care steluțele aprinse cântă *Für Elise*, cu oale care fac singure de mâncare, cu televizor şi multiplicatoare de imagini... Prezentul ăsta păgubos, cu clădirile lui de ciment. Clădiri tăiate sub formă de cuburi. Găurite tern de ferestrele pătrate. Ferestre prin care se mai vede, chiar la ora asta matinală, câte un om. Om terminând de pregătit mâncarea. Om enervându-se şi aruncând cât colo o perdea. Om care bea un pahar cu apă. Om dezbrăcându-şi de tot nevasta. Om care nu se mai scarpină la sex. Oameni ca nişte tablouri, cu denumiri

dintre cele mai simpliste. În fond, oameni trăind ca proştii, pentru că altceva nu pot să facă.

Şi eu. Stând pe pervazul meu şi gândindu-mă la oameni, de parcă nu aş face parte dintre ei.

* * *

Lângă mine se aşază, întrerupându-mi excursul în istoria omenirii, prietenul meu cu bretele portocalii. Câteva clipe, tăcut, îşi bălăngăne fără rost picioarele, gânditor, oarecum mohorât. Dar, îmi închipui, într-o stare cu mai puține pretenții filosofice decât cea în care m-am cufundat eu.

— Dac-aş fi omorât-o pe aia, începe el să-mi vorbească în cele din urmă, azi m-aş fi aruncat de-aici, fără să mai aştept ceva. N-aş mai fi glumit, n-aş mai fi vrut să mă scape cineva. M-aş fi aruncat, ş-atât.

Apoi, renunțând la figura întunecată, privindu-mă pe mine, cel abia întors la lumea cotidiană:

— Ce facem azi?

De foarte puțin timp s-a luminat de ziuă, aşa că n-am încă de unde să ştiu ce-o să facem azi. Dacă ar fi numai după mine, n-aş face nimic altceva în afară de a sta lungit în pat şi de a mă uita pe pereți. De a-mi închipui şi de a mă gândi la oameni, de parcă n-aş face parte dintre ei. Atât. Am chef să mă uit la pereții mei, lungit în patul meu, atâta vreme cât mai pot.

— Dacă tot n-avem nimic de făcut, îl aud, ce-ai zice să mergem la locomotiva mea?

— De ce?

Prietenul meu zâmbeşte misterios, făcând un semn cu degetul arătător sub gât. În cele din urmă, văzând că nu înțeleg ce încearcă să-mi transmită prin semnul acela, îmi explică:

— Tu nu gândeşti cu capu' ăla? Am putea să ne spânzurăm în momentul în care vedem pe cineva că s-apropie.

— Să ne omorâm?

— Nu, dom'le. Să ne prefacem doar.

În sfârşit, îi înțeleg ideea. Şi, întrucât la început a găsit de cuviință să-mi facă această propunere prin semne, îi răspund acum în acelaşi mod. Doar că eu îmi duc degetul arătător spre tâmplă.

— În felu' ăsta, nu mă bagă el în seamă, ceferiştii ar crede că ne pare rău pentru chestia aia din bar, nu pricepi? Că ne căim pentru c-am bătut-o pe prostituată şi că de asta am vrut să ne omorâm. Şi poate că, aşa, ne-ar ierta.

— Că am bătut-o!? Noi!? exclam. Tu ai bătut-o, eu nici nu m-am apropiat de ea!

Revolta mea îl distrează. Şi nici nu are motive să reacționeze altfel. Lipsit de orice griji, îşi permite chiar să-mi facă o concesie, cu mare mărinimie.

— Bine, numa' eu am bătut-o. Mai contează? Dacă tot nu a murit, mai interesează pe cineva care dintre noi a lovit-o în cap? Dacă ar fi murit, da, ar fi interesat pe mulți. Da' chiar şi-atunci, măcar asta tre' să recunoşti, eram implicați amândoi: eu – ucigaş, tu – c-ai fost cu mine şi m-ai ascuns... Cum îi zice? Complice, nu?

Îmi face cu ochiul, apoi sare de pe pervaz în cameră. Situația e stupidă. Păstrând doar pentru mine incertitudinea cu privire la urmările loviturii primite cu scaunul de prostituată, numai eu adun în minte imagini cu gratii, cu violuri sub duşuri, cu tot felul de ucigaşi tatuați şi cu crime permise de gardieni.

Imaginile astea macabre îmi provoacă un tremur în tot corpul. Dar tocmai acest tremur, dovadă clară a slăbiciunii de care mă fac vinovat, trezeşte în mine revolta. O revoltă care aproape mă aduce în punctul de a-i mărturisi că habar

n-am, de fapt, dacă aia e moartă sau nu, că n-am putut afla nimic seara trecută. În fond, ar fi corect să-i spun. De ce să mă gândesc doar eu la istoria lumii, când n-am niciun chef s-o fac? De ce să includ doar eu oamenii în tablouri cu denumiri simple? De ce să fac doar eu toate astea, pentru a-mi elibera mintea de gânduri negre, în timp ce el stă liniştit, convins că prostituata e în viață?

Rămân însă numai pe punctul de a-i spune adevărul... Pentru că, tocmai atunci când ar trebui să iasă, vorbele mi se împiedică undeva la nivelul gâtului. Şi asta nu din pricina vreunei ezitări născute din compasiune. În furia ce m-a cuprins, sunt complet nepăsător la cum ar reacționa el. Altceva mă opreşte. Anume imaginea pe care am văzut-o cu coada ochiului, chiar înainte de a mă întoarce spre prietenul meu. Imagine care mă loveşte acum, cu întârziere. Încet, sperând că a fost o nălucire cauzată de temerile mele, îl las în plata Domnului pe cel din cameră şi mă aplec pe fereastră, privind spre parterul blocului.

Spre marea mea nefericire, n-am avut norocul să mă înşel: pe uşa principală a clădirii în care locuiesc tocmai se pregătesc să intre doi polițişti.

* * *

Mi-am pus de multe ori problema următoare: ce simt pasagerii unui avion aflat în prăbuşire, în minutele – sau secundele – de viață care le-au rămas? Cum e pentru ei: căutarea cu orice preț a unui loc de refugiu, urlete înnebunite, dezorientare totală? Sau linişte? Sau resemnare în fața inevitabilului?

Răspunsul pare să mi se ofere acum, când el prea puțin mă interesează. Intrarea celor doi polițişti în blocul meu mă face să caut disperat un loc în care să mă ascund. Fără să mai gândesc nimic, mă uit dezorientat de jur-împrejur, apoi țip spre celălalt să nu dea drumul la uşă, „Cui? Cui?", se

impacientează la rândul său, „Nimănui!”, fug spre bucătărie, de parcă acolo ar fi salvarea mea, revin, mă opresc în mijlocul încăperii rotindu-mi iarăşi, nebuneşte, privirea şi, în cele din urmă, mă las pe pat, fără puteri, resemnat. Apoi, ca o străfulgerare, mă atinge speranţa că au venit aici, în blocul meu, pentru altcineva. Pentru altceva.

— Ai înnebunit!? Cui să nu dau drumu’? mă mai întreabă o dată principalul răspunzător de starea în care mă aflu.

Chiar dacă aş vrea să-i răspund, n-aş mai avea timp. În uşa de la intrare se aud ciocănituri, se aude apoi soneria. Nu, n-au venit pentru altcineva, pentru altceva... Mă ridic tremurând şi, devenit deodată religios, îmi fac o cruce. După care deschid.

Unul dintre oamenii legii îmi vorbeşte, cu o figură gravă. Ştiu că îmi vorbeşte, pentru că îi văd buzele mişcându-se. Dar nu pricep aproape nimic din ce spune. Înţeleg doar că pronunţă numele meu, după care un alt nume, care îmi sună teribil de familiar, însă nu sunt în stare să-l recunosc, nu sunt în stare să pun într-o ordine raţională cuvintele pe care le aud. Mai mult, singurele vorbe pe care pot eu să le pronunţ în clipa asta sunt:

— Săru’ mâna.

Când cel ce mi-a vorbit schiţează un rictus, oarecum descumpănit, îmi dau seama că n-am folosit chiar cel mai potrivit salut.

— Bună ziua, mă corectez.

Poliţistul bagă mâna în buzunar, ceea ce, în disperarea mea, mă face să-mi închipui că, în clipa următoare, va scoate un pistol de-acolo. Dar el îmi întinde o poză din care o femeie zâmbeşte spre mine. Trec câteva secunde până să o descopăr în această fotografie pe fosta mea vecină, cea căreia i-am spus că nu o iubesc.

— După fotografie, o recunoaşteţi?

— Îhî, reuşesc să îngaim.

Poliţistul, cu o figură gravă, îmi mai spune ceva, dar nici acum nu-l ascult. Nu-l ascult, deoarece tocmai îmi dau seama că sunt şanse minime ca între fosta mea vecină şi femeia lovită cu un scaun în cap să fie vreo legătură, iar bucuria care mă cuprinde e aproape la fel de violentă ca groaza de mai înainte.

— Nu am găsit niciun act prin care să o identificăm, îl aud în cele din urmă. În portmoneu nu avea decât nişte bani, poza aceasta şi buletinul dumneavoastră.

Să o identifice?

— Dar ea nu vă poate spune... declara cum o cheamă?

Poliţiştii mă privesc încurcaţi. Cel care mi-a tot vorbit până acum, dar ale cărui cuvinte nu le-am auzit, dă din umeri şi ridică palmele, mirat:

— Tocmai v-am explicat... Am găsit-o înecată în râu. Seara trecută. S-ar putea să fie vorba despre o sinucidere. Dar nu ne grăbim să excludem nici accidentul, nici chiar crima.

Încă destul de confuz, în ciuda faptului că cele auzite mă şochează, primele cuvinte care-mi vin pe limbă sunt:

— Dar ce, mama mă-sii, căuta la ea buletinul meu?

— Asta ne întrebăm şi noi, recunoaşte acelaşi poliţist. Mai ales că nu e un buletin expirat, cu alte cuvinte ar fi trebuit să-i anunţaţi lipsa. Când aţi văzut-o ultima oară?

— Când l-am văzut ultima oară, aţi vrut să spuneţi, mă grăbesc eu să-l corectez pe poliţist.

— Pe cine?

— Pe buletin. Adică buletinul, nu?

— Eu vă-ntrebam de femeie, nu de buletin, domnule!

Zâmbesc, uşor distrat de confuzie, apoi îmi trece prin minte că zâmbetul e nepotrivit momentului, aşa că, afişând o figură gravă, le spun când am văzut-o pe fosta mea vecină.

După care, dându-mi seama că e nepoliticos să îi țin la uşă, îi poftesc să intre.

— Şi n-ați observat că vă lipseşte buletinul? întreabă, în sfârşit, celălalt om al legii, imediat după ce îl prezint polițiştilor pe cel cu bretele portocalii drept vărul meu.

— Nu, n-am avut timp.

Când, pizda mă-sii, a reuşit să-mi ia buletinul? Şi de ce? Îl aveam pe masă. Ori pe polița de deasupra patului. Ori într-unul dintre buzunarele pantalonilor pe care-i port şi-acum. De fapt, habar n-am unde mi-era buletinul, cu o zi în urmă. Aşa că putea să-l ia de oriunde. Dar de ce? Voia fosta mea iubită să aibă o fotografie cu mine? În cazul ăsta, putea să-mi ceară. Nu i-aş fi dat, dar ea ar fi putut totuşi să-mi ceară. Ori şi-a plănuit sinuciderea chiar în clipa în care am dat-o afară? Şi a luat actul meu de identitate, pentru a se asigura, astfel, că voi afla de moartea ei. Ultima variantă mi se pare cea mai plauzibilă.

Urmează o discuție din care pot să observ că nu sunt nici pe departe ocolit de suspiciunile celor doi, dar mă străduiesc să răspund cât mai corect la întrebările lor. Chiar şi atunci când ele se dovedesc extrem de dificile, oprindu-se asupra relației intime dintre mine şi fosta mea vecină.

— Da, a existat o asemenea relație, recunosc, fidel ideii de sinceritate, dar ea s-a terminat chiar ieri.

— Aşa, deodată?

— Da! Nu mi-a mai plăcut de ea şi, firesc, am considerat că e vremea să ne urmăm fiecare drumul.

— Numai că drumul ei s-a oprit într-un râu...

Omul legii tace un moment, parcă impresionat de propria observație profundă, apoi se scarpină în cap, plescăie din buze, şi adaugă:

— Sunteți convins că ieri v-ați despărțit?

— Absolut.

Poliţiştii se privesc, murmură între ei ceva din care pricep că sfârşitul legăturii mele intime cu ea ar putea să fie un bun motiv pentru sinucidere. Apoi ei se ridică şi, tocmai când îmi trece prin minte, eliberator, gândul că totul se va termina aici, cel care a vorbit mai mult mă roagă să-i însoţesc până la sediul secţiei de Poliţie.

— De ce? Sunt arestat? mă sperii eu.

Îmi închipui instantaneu că soarta mi-a pregătit o ironie, făcând să fiu arestat pentru o vină care nu-mi aparţine şi lăsând vina cealaltă de izbelişte.

— Nu, domnule, vrem doar să ne daţi o declaraţie completă cu privire la persoana decedată. Sunteţi, conform celor afirmate, ultimul om care a văzut-o în viaţă. Şi-apoi, pentru ce să vă arestăm? Am avea vreun motiv? se interesează, bănuitor, omul în uniformă.

Dau energic din cap, a: „Nici urmă de motiv, domnilor poliţişti! Sunt un om profund cinstit, care n-are nimic de ascuns!”. Şi mă forţez chiar să zâmbesc, sperând că voi reuşi în felul ăsta să elimin orice bănuială care ar putea plana asupra mea. Apoi îi rog pe cei doi să-mi acorde ceva timp pentru a-mi schimba hainele.

Capitolul 11

Nu mă aflu pentru întâia oară într-un sediu de Poliţie. Lăsând la o parte vizitele mele cu scopul de a-mi schimba buletinul ori paşaportul, a mai existat o ocazie în care m-am văzut nevoit să-mi petrec câteva ore într-un asemenea loc.

Trebuie să fi avut şaisprezece ori şaptesprezece ani. Iar faptul că am ajuns la Poliţie s-a datorat unei secte, mă rog, unui cult religios, cel al Martorilor lui Iehova. De fapt, a fost consecinţa interesului pe care acest cult mi l-a stârnit şi, mai ales, a modului cum am găsit de cuviinţă să pun capăt

legăturii dintre mine şi tipul de Dumnezeu pe care l-am descoperit acolo.

De câteva luni frecventam congregaţia Martorilor, începusem să cred o parte din teoriile lor, mă lăsasem de fumat, nu mai exageram nici cu alcoolul, mă apucasem chiar să mă adresez celorlalţi membri cu apelativul „frate". Trebuie să recunosc că a fost o perioadă destul de interesantă şi, mai ales, destul de puţin stresantă din viaţa mea. Asta pentru că atunci ştiam următoarele: că Sfânta Treime nu există, e doar o marotă idioată a ortodocşilor; că iadul e o invenţie a aceloraşi ortodocşi, menită să sperie lumea; că Iisus n-a fost răstignit pe cruce, cum susţineau, de asemenea, senilii de ortodocşi, ci pe un stâlp de lemn; că sufletul şi, în consecinţă, stafiile sunt nişte personaje de poveşti, sădite în mintea oamenilor de, bineînţeles, aceiaşi ortodocşi; că Maica Domnului nu era altceva decât o continuare a cultului zeiţei Isis, preluată cu inconştienţă de blestemaţii ortodocşi. În concluzie, nu avea cum să nu-mi fie bine, din moment ce Martorii inventaseră un Dumnezeu total opus celui înfricoşător cu care mă obişnuisem, un Dumnezeu care pedepsea, practic, un unic păcat: acela de a nu face parte din rândurile credincioşilor săi iubiţi, din rândurile Martorilor lui Iehova.

Şi totuşi, în ciuda stării plăcute în care mă cufundam încetul cu încetul de câteva luni, a intervenit ceva. O disfuncţie în sistemul pe care îl acceptasem. Disfuncţie care nu ţinea de întrebări metafizice, de neînţelesuri, ci, pur şi simplu, de firea mea, atât de umană, atât de profund lipsită de atingerea miraculoasă a divinităţii.

M-am lăsat convins, nu ştiu cum, de unul dintre prietenii laici pe care îi mai aveam încă la acea vreme să beau o bere cu el (Martorii nu interziceau alcoolul, ci doar beţia). Apoi, uşor ameţit după prima bere, mi-am zis că nu o să arunce Dumnezeu cu fulgere după mine dacă mai beau

una. Şi mai ameţit, am ajuns la concluzia că e aproape păcat să nu dau pe gât încă o halbă, din moment ce două au mers atât de bine. În final, după nu mai ştiu câte beri băute, sesizând printre bolboroseli că sunt perfect treaz, am gândit că n-ar fi o mare problemă să beau şi puţină votcă.

Cum credinţa mi-era principala obsesie în acea perioadă, după ce am băut cu prietenul acela şi o sticlă de votcă, m-am îndreptat spre sediul congregaţiei, unde fraţii, nu mă îndoiam, aveau să mă primească bucuroşi, cu flori şi urale. Spre stupefacţia mea şi a celui care mi-era însoţitor, fraţii îmi aruncau priviri dubioase, iar unii dintre ei mă invitau chiar să plec acasă. Unde, susţineau, îmi va fi mai bine.

Faptul că mi se refuza, la un moment dat categoric, comuniunea cu Dumnezeu mă făcea să mă simt nedreptăţit. Cu atât mai mult cu cât – erau chiar atât de orbi? nu remarcau? – adusesem cu mine un nou adept al credinţei. Şi-l indicam, cu multă mândrie, pe prietenul meu. Care, nu mai puţin binedispus decât mine, umbla cucernic printre fraţi, îi săruta cu multă dragoste şi urla cât îl ţineau plămânii:

— Iehova este singurul Dumnezeu adevărat! Trăiască marele Iehova! Să moară ortodocşii!

Nu puteam să pricep cum o asemenea manifestare de simpatie nu-i impresionează până la lacrimi pe Martori, de aceea am simţit nevoia să-i ţin isonul noului adept, cântând, împreună cu el, un imn pe care-l ştiam din copilărie. Abia pe la mijlocul cântării mi-am dat seama că, în fapt, era vorba de un imn ortodox, din moment ce o slăveam de mama focului pe Preasfânta şi Preacurata Fecioară Maria; dar, tocmai când voiam să mă opresc, realizând într-un fel gafa pe care o făceam, vreo doi-trei Martori mai vânjoşi ne-au apucat de braţe, invitându-ne afară.

Bineînțeles că o asemenea jignire, venită din partea unor oameni pe care îi numisem în nenumărate rânduri „frați”, mi-a provocat o furie pe care, oricâte eforturi aş fi făcut, n-aş fi avut cum să o controlez. În consecință, am început să dau din mâini energic şi, amintindu-mi brusc de furia ce l-a cuprins pe Iisus, într-un anume templu, să strig:

— Adevărat vă zic: casa asta era casă de rugăciune, iar voi ați făcut-o peşteră de tâlhari!

Drept care nu mi-a mai păsat de nimic şi, scăpând din prinsoarea Martorilor vânjoşi, stârnit fiind în mine spiritul justițiar, am pornit să dărâm tot ceea ce se afla în jur, însoțit în acțiunea aceasta de prietenul meu.

Nu ştiu cât a durat nebunia. Îmi amintesc doar că, la un moment dat, am început să pricep câte ceva din ce se întâmpla în jurul meu. Şi nu mi-a plăcut deloc ce pricepeam. Mă aflam în sediul Poliției. Iar lângă mine, un om în uniformă, zelos, trăgându-mi ritmic câte un baston pe spate, mă îndemna să semnez o declarație pe care, spunea el, o citisem vreme de vreo jumătate de oră. Am semnat în cele din urmă, nu atât pentru că înțelesesem ce era scris pe acea foaie de hârtie, cât din cauză că efectul alcoolului începea să treacă, iar loviturile de baston se încăpățânau a deveni din ce în ce mai dese şi, firește, mai dureroase.

Nu mai ştiu nici măcar cum am plecat de-acolo. Ceea ce-mi aduc foarte bine aminte e că, la ceva timp după aceea, mama a primit acasă o somație să se prezinte cu mine la sediul Poliției, pentru a plăti o amendă. Iar ăsta a fost un lucru cu adevărat dureros. Mult mai dureros decât mustrările de conştiință pe care le-am avut, câteva zile după întâmplare, cu privire la Martorii lui Iehova.

De-atunci, am renunțat la comuniunea mea cu Dumnezeu. Nu numai cu acel Dumnezeu. Ci cu oricare altul, fie el ortodox, catolic, budist sau mahomedan. Nu i-am negat nici atunci, nu-i neg nici acum, în mod hotărât,

existența. Însă, pentru faptul că insistă în a mi se prezenta atât de complex, atât de lipsit de o personalitate certă, concretă, evidentă, refuz să-mi mai pierd timpul pentru a-l înțelege. Nu văd rostul. În fine...

Iată-mă acum nevoit să păşesc din nou pragul Poliției, în urma unei situații care, deocamdată, pare a fi mai puțin gravă în ceea ce priveşte consecințele asupra propriei mele persoane decât aceea din urmă cu cincisprezece ori şaisprezece ani. Dar n-am de unde şti ce va urma.

* * *

După ce urc câteva scări în urma polițiştilor, aceştia mă lasă să aştept pe un hol. În fața uşii unui birou. Arătându-mi un fotoliu în care să mă aşez. În stânga mea, stând în picioare şi păzit de un alt om al legii, se află un deținut – îmi dau seama după cătuşele pe care le are la mâini. Mai bine zis, o matahală de doi metri, care rânjeşte enigmatic. Şi care, apoi, îmi face cu ochiul.

Eu întorc rapid privirea. Pentru că, în ciuda simpatiei pe care o am față de oamenii privați de libertate, simpatie accentuată de când există posibilitatea teoretică de a ajunge şi eu într-o asemenea postură, preferința mea ar fi totuşi să nu intru într-o relație prea apropiată cu niciunul dintre aceştia.

— Zi-mi un cuvânt, aud vocea groasă a deținutului.

Cum însă nu văd vreun motiv pentru ca insul să mi se adreseze, din moment ce nu țin minte să fi făcut vreodată cunoştință, mă abțin să întorc privirea spre el. Şi, holbându-mă la tavan, încep să fluier uşor, căutând astfel să nu se observe emoția ce m-a cuprins. Apoi, pentru că tensiunea pluteşte în aer, încep să fluier cu mai multă ardoare. De parcă singurul lucru pe care mi l-aş fi dorit vreodată în viață ar fi fost să stau aici, pe un hol din clădirea Poliției, fluierând spre pereți.

— Zi-mi, mă, un cuvânt!

De astă dată, oricâtă plăcere mi-ar face să nu am dreptate, sunt aproape convins că vorbeşte cu mine. Situația e destul de dificilă. Mi-e clar, nu mă mai pot face că nu-l observ. Aşa că întorc încet capul spre el, aşternându-mi pe chip o expresie pe cât de mirată, pe atât de nevinovată.

— Lasă omul în pace, ce vrei de la el? intervine cel care îl păzeşte, prilejuindu-mi în felul ăsta un scurt, dar intens moment de speranță.

Din păcate pentru mine însă, bărbatul cu cătuşe nu pare tocmai dispus să se supună autorității.

— Da' ce, n-am voie să-l rog să-mi spună un cuvânt!? Dau cu parul, sau ce dracu' fac?

Poate că gardianul se sperie la rândul lui. Sau poate că regulamentul îi permite prizonierului să discute cu alte persoane – deşi, sincer să fiu, de această ultimă variantă mă cam îndoiesc. Cert este că omul în uniformă cedează şi dă din umeri indiferent, lăsându-mă să mă descurc singur.

Cum matahala mă priveşte insistent, renunț să mai fluier, dându-mi seama că nu există alt mijloc de adaptare la situație decât acela de a-i face pe voie.

— Ce cuvânt?

— Orice vrei tu, îmi dă libertate cel cu cătuşe. Numai să fie unul lung.

Mă gândesc câteva clipe la diverse cuvinte, dar, parcă timorate la rândul lor, acestea refuză să fie pronunțate. În cele din urmă, după câteva secunde de mare presiune, reuşesc să îngaim:

— Calorifer.

— Refirolac! vine, cu promptitudine, replica matahalei.

Şi, până să mă dumiresc eu care-i sensul celor spuse de prizonier, acesta mi se adresează din nou:

— Zi-mi altul, mai greu.

Altul mai greu... Nu pricep. Adică mai lung ori mai complicat? Habar n-am ce vrea ăsta de la mine. Să-i spun câteva neologisme, ori câteva cuvinte interminabile? Şi, până la urmă, care-i scopul poveştii ăsteia?

Rugându-mă ca polițiştii care m-au adus aici să iasă cât mai repede din birou, încerc să-l împac pe omul din stânga mea, oferindu-i ambele variante într-una singură:

— Circumvoluțiune!

— Enui-țu-lov-mucric. Ce amar de cuvânt e ăsta, „circumvoluțiune”? mă întreabă, vădit iritat.

— Un cuvânt ca oricare altul, dau eu din umeri, permițându-mi s-o fac pe interesantul.

— S-o crezi tu că-i ca oricare altul! N-ai văzut ce greu l-am pronunțat invers?

În sfârşit, am toate motivele să răsuflu uşurat! Bolboroselile lui nu erau altceva decât cuvintele pe care le rosteam eu, doar că pronunțate invers! Nu ştiu cum se face, dar matahala din stânga mea îmi devine, deodată, simpatică.

Omul care îl păzeşte chicoteşte ca un copil, apoi arată cu degetul spre deținut, teribil de bucuros:

— E prima dată când n-ai spus dintr-o suflare cuvântul inversat. La faza asta a câştigat, trebuie să recunoşti.

— Cum a câştigat? ripostează enervat cel cu cătuşe la mâini. Vrei să spui că ăla era cuvânt? N-am auzit în viața mea de aşa cuvânt! Era ceva străin. Nu m-am lăudat niciodată că pot inversa cuvinte din altă limbă!

— Ei, hai, lasă, zâmbeşte condescendent gardianul, nu mai căuta scuze... A câştigat şi gata!

În timp ce ăştia doi se ceartă amical, înghiontindu-se amuzați din când în când, eu, deşi habar n-am ce anume am câştigat, încep să mă simt tot mai bine. Aşa că mă pregătesc să rostesc alte cuvinte dificile.

Din păcate însă, nu mi se mai oferă prilejul. Unul dintre cei doi bărbaţi în uniforme care m-au adus aici scoate capul pe uşa biroului şi mă invită înăuntru.

Intru în birou, de-a dreptul binedispus. Deşi n-ar trebui, probabil, să mă simt aşa. Şi, mai ales, n-ar trebui să mă arăt aşa în faţa bănuitorilor oameni ai legii. Având în vedere faptul că mă aflu aici pentru a da o declaraţie cu privire la o persoană decedată. Cu care, în plus, am avut şi relaţii intime. Însă nu la asta mă gândesc acum. Ci la cei doi rămaşi pe hol, care, prin comportamentul lor, mă fac să-mi schimb părerea despre viaţa din închisoare. Dacă toţi puşcăriaşii ar fi aşa şi, poate mai important, dacă toţi gardienii ar fi aşa, nu m-aş feri, probabil, să recunosc că am omorât-o pe prostituata din bar. Să mărturisesc că am omorât-o, chiar dacă ea în momentul de faţă e sănătoasă. La urma urmei, nu aş avea decât de câştigat. Un orar strict, masa servită la ore fixe şi, ca supliment, discuţii relaxante cu gardienii sau cu ceilalţi colegi de închisoare. În plus, n-aş mai avea nici pervazul care să mă atragă, care să se ofere spaţiu pentru aşteptarea unui impuls sinucigaş.

Închisoare. În-chi-soa-re. „Er-aso... Ba nu, ce naiba! Era-os-ih-c-nî”, se străduieşte mintea mea să aranjeze cuvântul invers, în vreme ce un poliţist, altul decât cei pe care îi cunosc deja, îmi întinde o foaie de hârtie şi un pix.

Scriu declaraţia cu lux de amănunte, adăugând, fără să mi-o ceară nimeni, chiar şi câteva detalii intime în momentul în care ajung la paragraful de descriere a relaţiei cu fosta mea vecină. Şi, pe măsură ce mă apropii de sfârşitul declaraţiei, tot mai multe imagini din perioada petrecută cu ea mi se conturează în minte. Iar odată cu aceste imagini, încep să conştientizez că femeia pe care am avut ocazia să o cunosc atât de bine a murit. Că, în plus, a murit sinucigându-se. Adică făcând ceva ce eu îmi propun de mult timp să fac, fără a reuşi. Constat chiar că, scriind

paragraful final, în care relatez cum s-a desfăşurat ultima noastră întâlnire, mă încearcă un uşor regret. Apoi, mai surprinzător chiar decât regretul, un val de admirație mă copleşeşte. Ea este, a fost, singura persoană cunoscută de mine care chiar a reuşit să se sinucidă!

Pentru întâia oară gândesc că, dacă i-aş fi acordat mai multă atenție fostei mele vecine, aş fi putut ajunge s-o iubesc. Iar remarca asta îmi curmă starea plăcută în care discuția anterioară m-a plasat, obligându-mă la nostalgii cu ea, cu fosta mea iubită, în rol principal.

După ce semnez foaia de hârtie, polițiştii mă sfătuiesc să nu părăsesc oraşul atâta vreme cât ancheta nu este finalizată. Apoi mi se permite să plec.

Pe hol, deținutul care a reuşit să-mi modifice într-o anume măsură imaginea despre puşcărie mă roagă să-l mai pun o dată la încercare.

— Intramuscular, spun fără niciun chef, amintindu-mi cuvântul pe care îl aveam pregătit încă înainte de a intra în birou.

Apoi, nemaiavând curiozitatea de a verifica dacă a reuşit să-l inverseze corect, îl salut şi părăsesc holul Poliției, îndreptându-mă spre casă.

Capitolul 12

Când copilul împlineşte un an, părinții, aproape fără excepție, se supun tradiției de a aduce în fața odraslei lor o tavă plină cu felurite lucruri. Dacă au băiat, e aproape obligatoriu să pună în tavă următoarele: un pistol cu capse, o maşinuță cu telecomandă, un avion cu baterii, un târnăcop de jucărie ori o lopățică, o şurubelniță, chiar şi un pachet de țigări sau o pipă. Dacă au fată, apar alte lucruri, specifice feminității: un ruj, o poşetuță, niscaiva coliere, o papiotă de ață, o farfurioară... Indiferent de sexul copilului,

pe acea tavă vor fi aşezate, eventual deasupra tuturor celorlalte obiecte, o carte, un caiet şi un creion. Odată toate acestea puse în faţa odraslei, părinţii aşteaptă cu nerăbdare ca sărbătoritul (sărbătorita) să aleagă unul dintre lucruri. Dacă băieţelul va alege târnăcopul, tatăl, plesnind de mândrie, va exclama:

— Inginer constructor îl facem!

Nici nu i-ar putea trece prin cap să-şi vadă copilul, în viitor, devenind muncitor cu târnăcopul.

Dacă e ales avionul, de asemenea plesnind de bucurie, acelaşi tată va spune:

— Mânca-l-ar tata de aviator!

S-ar gândi cumva el că odrasla i-ar putea ajunge un vânzător de bilete în vreun aeroport?

Dacă pistolul îl atrage pe copil, glasul masculin va da verdictul, cu tot atâta bucurie:

— O-ho-ho, domnule chestor de poliţie!

Ce altceva decât chestor? Cumva vreun borfaş?

Sau fetiţa: să presupunem că ar alege rujul.

— Fotomodel, va ţipa mama, fetiţa noastră va fi fotomodel!

În niciun caz curvă fandosită!

Papiota de aţă:

— Creatoare de modă celebră, fără doar şi poate!

Croitoreasă amărâtă, trăindu-şi viaţa de pe o zi pe alta? Ei, aş!

Dar nimic n-ar putea aduce o bucurie mai mare părinţilor decât ca alegerea copilului să fie cartea ori creionul. Din „savant” şi „scriitor” nu l-ar mai scoate multă vreme.

Eu, presupunând prin absurd că aş avea vreodată copii, probabil ar trebui să pun cu totul altceva pe tava de la împlinirea unui an de viaţă. Un laţ făcut din sfoară subţire. O sticluţă de cianură. O seringă pentru droguri. Un cuţit.

Un pistol, chiar dacă prin asta mă încadrez în banal. Şi multe alte lucruri asemănătoare. Dacă aş crede cu adevărat că tradiţia asta oferă un indiciu asupra sorţii, m-aş lămuri în acest mod în privinţa felului de moarte pe care o va avea copilul meu. Sau, în cazul în care nu va alege nimic de pe tavă, aş şti că nu are stofă de sinucigaş...

Îmi întrerupe şirul acestor gânduri nu deosebit de inteligente uşa larg deschisă de la intrarea în apartamentul meu. Să fi încercat prietenul cu bretele portocalii să aerisească încăperea? Nu cred. Nu ar fi fost nevoie. Fereastra e aproape continuu deschisă. Şi-atunci? Să mă fi călcat hoţii?

Păşesc, cu destule emoţii, peste pragul uşii. Cel care mi-a fost oaspete în ultimele zile nu se află în apartament. La prima vedere, nu-mi lipseşte niciunul dintre lucrurile importante. Cum n-am ascuns bijuterii în niciun sertar dosnic, cum bani în vreun seif nu ţin, cum tablouri de valoare nu mi-au ornat niciodată pereţii, în afară de televizor şi, eventual, câteva haine din dulap, niciun hoţ n-ar avea ce să fure. Iar televizorul şi hainele sunt la locul lor. Ba, mai mult, chiar şi acele haine în care l-am îmbrăcat pe prietenul meu, pentru scurta sa carieră de poştaş, se află, împăturite, pe pat. Ceea ce mă face să înţeleg că el a plecat din casa mea fără a fi forţat de nimeni şi de nimic. Şi fără să-mi lase vreo explicaţie.

Pentru a afla însă din surse sigure ce anume s-a întâmplat, ies din casă şi sun la uşa vecinilor mei de vizavi, cea mereu întredeschisă între orele şase dimineaţa şi şase seara. Nici nu apuc să sun bine, că bătrânul meu vecin de palier îşi scoate capul prin deschizătură şi-mi spune, arţăgos:

— Am fost deja la doamna administratoare, să ştii, băiete. Nu mă interesează ce rudă ţi-e vagabondul ăla. Poa' să-ţi fie văr, frate, fiu, cumnat, pe mine nu mă interesează.

Important e că stă la tine, mănâncă la tine, doarme la tine, aşa că v-am trecut pe amândoi la administrație. De ce să plăteşti matale doar pentru unul, din moment ce locuiți doi aici?

Vorbele astea ar trebui să mă enerveze. Dar nu reacționez în niciun fel. Nici nu văd de ce aş reacționa, din moment ce la o altfel de întâmpinare nici nu mă puteam aştepta din partea sa.

— Lăsați asta, dau eu din mână împăciuitor. L-ați văzut în momentul în care a plecat?

— Cum să las astea, băiete!? se răsteşte bătrânul. Crezi cumva că se trece uşor peste aşa ceva? Toți oamenii din blocul ăsta plătesc corect, iar matale vrei să înşeli statul? Ce, vagabondul ăla nu a consumat apă?

— Şi gaz metan! se aude, de după uşă, vocea consoartei interlocutorului meu. Spune-i de gazul metan.

— Şi gaz metan, da! Şi apă, şi gaz!

— Nici măcar nu s-a spălat, cât a stat la mine, zâmbesc eu.

— De asta mi-am putut da seama după cum arăta. Murdar din cap până în picioare. Dar apă n-a băut?

Dau din umeri, dându-mi seama că nu prea am ce răspunde la asemenea întrebare.

— Să plătească apa pe care a băut-o! nu se lasă bătrânul. Doar n-o să plătim noi, toți oamenii din bloc, pentru el!

Apoi, după o pauză:

— Da, l-am văzut când a plecat.

Bucuros că a ajuns, în fine, la ceea ce mă interesează, îl întreb:

— Şi?

— Şi... ce!? nu înțelege moşul întrebarea mea.

Ca să fiu sincer, nici eu nu înțeleg prea bine ce anume vreau să mai aflu de la vecinul meu.

— Dacă vrei să ştii mai multe, află că a ieşit fluierând, băiete! Auzi, să fluiere în scările unui bloc în care sunt bătrâni! De ce n-ar fluiera atunci şi într-o biserică, păcătosul!? Bătrânii au nevoie de linişte, să ştii. După o viaţă de muncă, au dreptul să se odihnească. Nu ca voi, tinerii din ziua de azi, care nu munciţi şi trăiţi pe spinarea altora...

Cu braţele încrucişate, cu un rictus de plictiseală în colţul gurii, dau totuşi din cap, aprobator, sperând ca bătrânul să încheie cât mai repede apologia generaţiei sale, cea trecută prin atâtea intemperii ale vremurilor, cea oropsită de Stalin şi de comuniştii autohtoni, cea care a ştiut ce-nseamnă colectivizarea forţată şi aşteptarea zadarnică a sprijinului venit din partea americanilor, cea care şi-a îngropat fraţii omorâţi prin munţi pentru că au îndrăznit să se numească partizani, cea care...

Şi când te gândeşti că trebuie să ascult toate astea numai pentru că prietenul meu cu bretele portocalii a îndrăznit să bea câteva pahare din apa comună!

Când, în sfârşit, vecinul meu consideră că m-a făcut să înţeleg o parte din adevărurile vieţii, ia un moment de pauză, răsuflă din greu şi adaugă:

— În plus, băiete, oaspetele tău a lăsat uşa deschisă. Îţi dai seama ce s-ar fi putut întâmpla? Dacă nu eram eu, să-ţi păzesc uşa, nimic n-ai mai fi avut acum în casă!

Trântesc un „mulţumesc" plictisit şi zeflemitor în acelaşi timp, după care mă îndrept spre apartamentul meu. Înainte de a închide uşa, îl mai aud pe vecin:

— Şi mai du-ţi gunoiul, băiete, că miroase. Nu-i de-ajuns că ţii găleata plină, a mai trebuit să umpli şi două pungi! Iar chiuveta spal-o, dacă nu vrei să-ţi umpli casa de viermi!

Faptul că nu s-a mulţumit doar să-mi păzească apartamentul, ci a considerat că e de datoria lui să facă şi o

inspecție în interior ar trebui, din nou, să mă supere. Ar trebui, dar nici de data asta nu se întâmplă.

* * *

Dacă ar fi seară, m-aş duce direct la locomotiva ce-i serveşte drept locuință prietenului meu cu bretele portocalii. Seara, sunt aproape convins, va fi acolo. Însă e abia mijlocul zilei, aşa că mi-e greu să-mi imaginez unde s-ar putea afla el acum. Poate prin vreun bar. Poate rătăcind aiurea pe străzi. Poate...

Deşi nu sunt prea multe şanse să-l găsesc până spre seară, trebuie să ies din casă. Aici n-ar trece prea mult timp până să revin la gândurile negre cu privire la viitorul meu de după gratii. Chiar dacă până şi gratiile îmi apar acum într-o lumină mai blândă, după discuția pe care am purtat-o cu deținutul de pe holul Poliției.

În mod cert, trebuie să ies. Aici n-am ce face. Revistele porno nu mă mai pot atrage, mai ales în situația de față. Până şi gândul la ele, combinat cu amintirea recentei morți a fostei mele vecine, mă face să mă simt vinovat, de parcă aş aduce în felul ăsta atingere unui lucru sacru, de parcă aş fi un blasfemiator. Iar pe pervaz nu are niciun rost să urc; e prea multă lume jos şi mi-ar fi ruşine.

Trebuie să ies din casă. Însă, tocmai când sunt pe punctul de a face acest lucru, aud soneria. Administratoarea blocului în care locuiesc, crescătoarea de pisici căreia soțul i-a murit de inimă în urmă cu cinşpe ani, îmi zâmbeşte binevoitoare în cadrul uşii, aşteptând s-o invit înăuntru.

* * *

Astăzi e ziua vecinilor. După enervanta, dar în acelaşi timp, trebuie să recunosc, savuroasa discuție cu cel de vizavi, e rândul administratoarei să-mi ofere câteva minute din viața ei. Sau, mai degrabă, să-mi ocupe mie câteva

minute din viață. Pentru a-mi împlini ziua, ar trebui, probabil, să-l mai ascult şi pe purtătorul de dioptrii povestindu-mi, la o pipă, cum l-a înşelat prima nevastă cu un doctor, cum a mers el la război şi şi-a fracturat picioarele căzând într-o tranşee, cum l-au dat rănit în luptă, cum a revenit acasă şi şi-a găsit a doua nevastă cu un doctor, cum, nervos, a dat admitere la medicină, pentru a fi şi el doctor, cum n-a intrat, pentru că tocmai l-a lovit o boală la ochi, iar el ar fi vrut să se facă medic chirurg, şi cum din cauza asta are el acum pensie mică... Da. Zilei ăsteia nu i-ar mai lipsi nimic dacă l-aş întâlni şi pe vecinul meu purtător de nenumărate dioptrii.

În continuare binevoitoare, administratoarea se aşază în fotoliul pe care i-l indic eu.

— Am venit să vă spun, vorbeşte ea în cele din urmă, că n-am luat în seamă clevetirile răuvoitorilor de vizavi şi nu am trecut două persoane pe lista de întreținere.

— Bine, mulțumesc, zic eu, hotărât să scap de femeia asta cât mai repede cu putință.

— Sunteți drăguț să-mi faceți o cafea? îmi curmă ea speranța, zâmbindu-mi cu simpatie.

Nu mă pot abține:

— De ce?

Dacă ar putea să înțeleagă sensurile întrebării ăsteia, aşa cum există ele pentru mine, femeia din fotoliul meu ar trebui să răspundă la: „De ce mă tot înnebuniți cu viața voastră infectă, de ce locuiți aici, în acelaşi bloc cu mine, de ce nu vă aruncați cu toții cu capul în jos de la balcoanele voastre, moşi țicniți, babe marcate încă de adormirea hormonilor, cucoane trecute, cu buze murate, vopsite în roşu-aprins? Şi, în definitiv, de ce, mama dracului, v-ați născut?”. Cum însă „de ce”-ul meu nu sună decât a banală iritare, ea, uşor dojenitoare, nu poate să răspundă altceva decât:

— Păi, nu aşa e frumos să vă primiţi oaspeţii?

Oaspeţii... O înjur în gând pentru zâmbetul senin pe care îl afişează şi pentru dorinţa pe care şi-a exprimat-o. Însă, în cele din urmă, pun apă la fiert, cugetând că n-am totuşi foarte multe motive s-o dau afară.

În timp ce ne bem cafeaua, îmi povesteşte cu lux de amănunte cum au venit la ea vecinii mei de vizavi, cum i-au explicat, scandalizaţi la culme, că în blocul nostru locuieşte de câteva săptămâni o nouă persoană, cum...

— Doar de două zile locuieşte la mine, o întrerup eu în acest moment al povestirii. De fapt, nici măcar două zile n-au trecut în întregime.

— Exact ce credeam şi eu! Sunt nişte cârcotaşi, nişte oameni fără niciun scrupul. Nu fac decât să arunce cu noroi în alţi oameni care, spre deosebire de ei, sunt foarte drăguţi! Foarte drăguţi!

Bucurându-mă de compliment, întrucât e clar că m-a inclus în categoria celor foarte drăguţi, o ascult în continuare, cu ceva mai multă bunăvoinţă decât până acum.

Un lucru curios se întâmplă apoi. În timp ce continuă să-şi exprime indignarea cu privire la comportamentul unor oameni ce locuiesc în blocul nostru, o observ de câteva ori clipind cu insistenţă din ochiul drept. Şi nu prea ştiu cum să interpretez asta: ca pe un tic de care nu se poate debarasa ori ca pe un mod de a-mi transmite o anumită complicitate, născută din deja recunoscuta simpatie pe care mi-o poartă? Nu o ştiu însă destul de bine ca să găsesc o soluţie la dilema asta. Oricum, gestul ei ar avea oarece farmec, dacă ar fi cu vreo zece ani mai tânără.

— Aţi auzit, întreabă, după ce mai soarbe o gură de cafea şi după ce renunţă la indignare, ce a păţit fostul pompier?

Dau din umeri şi-mi strâmb buzele a neştiinţă.

— Ei, bine, atunci să vă povestesc.

Oftez. Şi mă pregătesc să o ascult.

— A ieşit din casă, cu bastonul lui alb. Îi ştiți bastonul alb, nu-i aşa?

— Îhî...

— În fine, continuă, după ce primeşte răspunsul meu afirmativ, a ieşit cu bastonul lui, prefăcându-se că-i orb, ținând în buzunar banii pentru marmeladă. Numai că, vedeți cum e soarta, n-avea de unde să ştie că un copil o să încerce să-i fure banii. Ei bine, tocmai asta s-a întâmplat: un copil, dintr-ăia fără căpătâi, care trăiesc pe stradă ori prin canale, a încercat să-i fure banii. Simțind mâna aia de copil în buzunarul său, vecinul nostru s-a enervat şi, ha, ha, vă dați seama ce prostie?, a uitat să mai facă pe orbul. A început să-l urmărească pe micul hoț, pe stradă, strigând şi, în cele din urmă, aruncând cu bastonul după el. Bineînțeles că nu l-a prins, dar asta nu mai contează. Ei bine, ce credeți că a urmat?

Dau iar din umeri, plictisit.

— N-o să vă vină să credeți: a fost văzut de unul dintre cei care-l ştiau orb. De-atunci, ha, ha, fostul pompier nu mai e lăsat să intre în față la cozi, pentru că acela care l-a văzut a povestit tuturor întâmplarea.

Mă priveşte, aşteptând să mă entuziasmez la auzul unei atare întâmplări, dar eu, oricât m-aş strădui să fiu amabil, nu pot spune decât un plat:

— Interesant.

Pentru că nu mă vede râzând, administratoarea îşi şterge la rândul ei zâmbetul de pe chip, suspinând afectată. Apoi, pentru o scurtă vreme, se lasă între noi o tăcere stânjenitoare.

— Ce mai face fosta noastră locatară, care s-a mutat la țară? se interesează ea în cele din urmă, aşternându-şi un altfel de surâs între obraji, unul plin de subînțelesuri.

— Păi...

— Am auzit de la aceiaşi vecini care au venit la mine cu pâra – după cum vedeți, mai sunt şi clevetitori, nesimțiții – că ați fi avut ieri o ceartă şi... Mă rog, vă spun: cică ea ar fi ieşit de la dumneavoastră plângând.

Nu mă mir că are cunoştință despre toate astea. E firesc pentru cei doi curioşi, care-şi țin permanent uşa întredeschisă, să ştie în amănunt ce se întâmplă pe palierul nostru. Din acest motiv sunt convins că, de fapt, femeia din fața mea ar fi vrut să întrebe: „Ce mai face fosta dumneavoastră iubită?”. Pentru că, uşor de dedus, nu e străină de întreaga poveste referitoare la relația mea amoroasă. Mă miră doar faptul că nu ştie de vizita polițiştilor. Să fi fost spionii de alături adormiți la acea oră?

Ce mai face fosta mea iubită? Aş putea să-i spun că a murit. Mai mult, dacă aş ține cu tot dinadinsul să-mi creez o aură de masculinitate absolută, aş putea recunoaşte că s-a omorât din pricina mea. Dar sunt conştient că ar urma o serie de întrebări prelungită până cine ştie când. Or, de asta nu prea am chef în momentul de față. Aşa că, normal, dau pentru a treia oară din umeri.

— Înțeleg că vă plac femeile mature, experimentate, adaugă cumva şăgalnic administratoarea şi clipeşte iarăşi din ochiul drept.

De data asta, aproape fără niciun dubiu, găsesc explicația pentru gestul ei. Nu are niciun tic. Se străduieşte doar să-şi adune umbrele de cochetărie feminină pe care le mai posedă, pentru a... Femeia asta, care-mi zâmbeşte cu atâta simpatie şi îmi face insistent cu ochiul, încearcă să flirteze cu mine!

Părerea mi-e susținută şi de piciorul care, pe sub măsuța ce ne desparte, mângâie cu mult zel piciorul meu.

— Vă rog să nu mă înțelegeți greşit, dar... Uneori, pentru oamenii drăguți, fac reduceri la întreținere. Se poate,

dacă te pricepi să faci calcule, încearcă ea roşie la faţă, să-mi facă o ofertă cât mai atractivă, continuând să dea caraghios din picioare pentru a mă atinge. Acum, dacă tot v-aţi despărţit de cealaltă, presupun că sunteţi liber, nu?

Mă ridic brusc, îndepărtându-mă puţin, ocolind picioarele care se lungesc sub măsuţă. Şi, în timp ce ea, vădit jenată, revine la o poziţie demnă, îmi vine mie rândul să zâmbesc. La aşa ceva, trebuie să recunosc, mi-ar fi fost destul de greu să mă aştept. La naiba! Cum aş fi putut să mă aştept? Nici măcar nu ştiu dacă până azi, în afara chestiunilor oficiale, am schimbat mai mult de douăzeci de cuvinte cu administratoarea!

O privesc atent pe femeia din faţa mea. În ciuda câtorva riduri, a buzelor intens rujate, a părului rărit de vreme, nu-mi pare complet neatractivă. Dacă ar fi avut zece ani mai puţin... Gândesc că-i prea greu să iau o hotărâre pe loc în privinţa ei, mai ales ţinând cont de evenimentele care mi-au bulversat, în ultimele trei zile, viaţa. Aşa că, zâmbind în continuare, îi spun:

— Nu m-ar deranja reducerile la întreţinere. Problema e că încă nu-i cazul să vorbim despre asta. Vedeţi, astăzi am câteva probleme... În altă zi însă putem discuta.

Îmbujorarea îi sporeşte evident, iar chipul i se luminează. Promisiunea pe care o simte în vorbele mele o face chiar să tremure uşor.

— Sunteţi convins că o să discutăm? mă întreabă, aproape rugător.

Dau din cap, afirmativ. Apoi profit de proaspăt stabilita apropiere dintre noi şi-i explic, fără prea multe menajamente, că sunt nevoit să plec undeva. Se ridică la rândul ei din fotoliu şi, cât se poate de bucuroasă, îmi întinde mâna.

— Pot să vă tutuiesc?

Îmi place modul acesta politicos, respectuos chiar, de a-mi cere un lucru care, altminteri, în urma discuției ce tocmai se apropie de sfârşit, s-ar impune de la sine. Aşa că dau din umeri şi, aşternându-mi pe chip cea mai firească expresie de complicitate, accept:

— Îhî.

— Şi dumnea...

Se corectează:

— Şi tu poți.

Privesc în urma ei în timp ce urcă în lift, sprintenă, parcă întinerită cu acei zece ani de care avea nevoie pentru a fi chiar atractivă. Apoi, rămas singur, ca întotdeauna după asemenea momente, încep iarăşi să râd.

Capitolul 13

Niciodată n-o să-mi dau seama ce mă împinge pe mine în situații pe care nu am puterea să le rezolv. Câțiva ar sări cu gură mare şi-ar spune: „Soarta, dom'le!". Soarta, pe naiba! Dumnezeu? El, poate. El, da. În opinia mea, de om care a renunțat de mult să-l mai idolatrizeze pe Dumnezeu, el ne-a înzestrat cu liberul-arbitru doar pentru propria-i distracție. Cu nişte marionete n-avea cum să se distreze. Cu păpuşi se joacă doar copiii, înzestrându-le în imaginația lor cu viață. El ştie însă prea bine diferența dintre imaginație şi realitate. Aşa că ne-a dat liberul-arbitru şi s-a aranjat în felul ăsta cu o sumedenie de gaguri. Noi, aici, ne maimuțărim, iar El râde. Stă comod în cel mai bun loc din lojă, îngerii lui stau bine-mersi în staluri, iar noi, ăilalți, caraghioşii, stăm pe o scenă. Din când în când, Acela hohoteşte sau, în funcție de jocul nostru, se enervează. Când râde, ne aplaudă şi ne dă senzația că, gata, L-am prins de picior. Când se enervează pe vreunul dintre noi, îl împunge cu atât de obişnuita înjurătură: „Du-te dracului!"...

Dar nu cred că e cazul să filosofez cu privire la Dumnezeu. N-am mai făcut acest lucru de multă vreme. Pentru că n-am găsit vreun rost în asta. Oricum, niciodată vorbele înțelepte pe care divinitatea le-a transmis spre folosul oamenilor nu mi-au fost mie de folos. Sau, poate... Poate o singură dată. Mi-au folosit să mă apropii de fratele meu, pentru care, până în acel moment, nu aveam o prea mare simpatie. Şi nici el pentru mine.

Fratele meu a dat de mic semne că între el şi Cel de Sus ar fi o relație specială. El a fost singurul din familia noastră care a reuşit să leşine de emoție, pe când avea vreo trei ani, într-o biserică, în timp ce corul intona o „osana". Mă rog, eu întotdeauna am avut ceva îndoieli cu privire la emoția care l-ar fi cuprins pe fratele meu la vârsta aia, punând leşinul mai mult pe seama fumului înecăcios de tămâie din biserică. Dar nici mama, nici bunica nu erau de părerea mea. Ele au susținut întotdeauna că leşinul copilului nu se datora unor cauze lumeşti, ci că el reprezenta clipa în care aripa îngerului l-a atins. Din acel moment, în familia din care făceam parte s-a construit cu migală viitorul băiatului mai mic decât mine cu doi ani. Iar eu am fost nevoit să suport mereu comparația cu el. O comparație care, firește, nu avea cum să nu mă deranjeze.

Cu nerăbdare au aşteptat mama şi bunica trecerea anilor. O nerăbdare sporită de faptul că, la insistențele lor, fratele meu terminase de citit Biblia pe când avea vreo zece ani, învățase pe de rost o groază de pasaje din *Psaltire* înainte de a împlini doişpe ani, citise cu multă însuflețire *Patericul* pe când avea vreo treisprezece ani şi, în sfârşit, în anul în care urma să primească buletinul şi să dea admitere la Seminarul Teologic, îşi scosese pe fişe pasaje din *Pelerinul rus* şi le recita în biserica din satul bunicilor mei. Iar țărăncile plângeau şi-l mângâiau pe cap şi spuneau că da, îngerul i-a dat binecuvântarea. Oricine îşi poate imagina

deci câte lacrimi s-au vărsat, ce isterie le-a cuprins pe mama şi pe bunica şi câte bătăi a încasat fratele meu când, cu două luni înainte de examenul de admitere, el le-a spus că renunță la Seminarul Teologic.

— Dar nu şi la credință, şi-a asigurat el familia, nu, oameni buni, nu şi la credință. Eu cred în Dumnezeu mai mult decât oricând. Numai că, vedeți, nu în falsul Dumnezeu pe care vi-l imaginați voi, a adăugat.

Iar ultimul cuvânt, „voi", a fost rostit cu dispreț, cu atâta dispreț cât poate pune în vorbele sale un copil de paişpe ani, cu voce pițigăiată, dar hotărâtă.

— Şi care este, mă rog, noul Dumnezeu în care crezi? l-am întrebat în noaptea ce a urmat, privindu-i vânătăile lăsate pe picioare de vergile de molid pe care bunica le smulsese, roşie la față, spumegând de furie, din arborele aflat în spatele şurii.

— Singurul Dumnezeu adevărat, s-a auzit de sub plapumă aceeaşi voce pițigăiată şi hotărâtă, schimbată oarecum de oftaturi. Cel care nu e denaturat de tradiții şi de alte scorneli ale minții omeneşti. Eu cred în Iehova.

— De când?

— De multă vreme. De câteva luni, dar n-am avut curajul s-o spun nimănui până acum.

Spre marea-mi surpriză, având în vedere relațiile dintre noi, mi s-a făcut atunci milă de fratele meu şi l-am luat în brațe. Parcă am şi plâns puțin acolo, în pat, alături de el, apoi l-am mângâiat pe cap şi i-am spus ceva ce, ținând cont de vârsta de şaisprezece ani pe care o aveam şi de prea puținele mele antecedente din domeniul credinței, s-a dovedit o remarcă extraordinar de matură:

— Ştii, unor oameni li se oferă un Dumnezeu, alții îl găsesc singuri. Chestia importantă e că numai ăia care dau de Dumnezeu aşa, de capul lor, pot să se laude că, uite, ei l-

au descoperit pe Ăl de Sus. Ceilalți n-au cum, pentru că ei iau totul de-a gata, nu-i duce mintea să-l caute.

După care a urmat singura învățătură a lui Dumnezeu pentru oameni care, cum am afirmat, mi-a fost de folos.

— Cu ceva vreme în urmă spuneai chiar tu că în Biblie scrie: „Caută-mă şi mă vei găsi”...

Fratele meu s-a luminat atunci, aproape pot jura că l-am văzut luminat la față în întunericul din cameră, şi mi-a zis că mă iubeşte, pentru că am dreptate. Am zis şi eu că-l iubesc şi l-am îmbrățişat din nou. M-am simțit inteligent şi profund atunci, deşi, trebuie să recunosc, eram cam mirat că el nu-şi amintise acea frază divină care îmi trecuse mie prin cap.

Din clipa aia, eu şi fratele meu am devenit cei mai buni prieteni. Cu atât mai mult cu cât el a repetat de multe ori că mă iubeşte, iar eu am continuat să-l îndemn socratic să se cunoască pe el însuşi şi, în felul ăsta, să-l găsească pe Dumnezeul adevărat. Mai mult, din iubire pentru fratele meu, în scurt timp am devenit, la rândul meu, interesat de Dumnezeul pe care îl propovăduia. Aşa am ajuns să merg, pentru câteva luni, la adunările grupului de credincioşi ai lui Iehova.

Între timp, fratele meu a găsit – ca şi mine, de altfel; numai motivele au diferit – că nici Iehova nu-i destul de adevărat. Şi, drept răzbunare față de Dumnezeul care interzicea oamenilor să pună mâna pe armă, s-a făcut ofițer în armată. De-atunci, de când a devenit om respectabil, a refuzat să mă mai recunoască drept frate, din moment ce eu, care fusesem exmatriculat, pe motiv de beții repetate, din facultate, nu eram decât o lichea, o scursură a societății, un om de care nimeni nu putea fi mândru.

Dar nu ştiu ce mi-a venit acum să mă gândesc la fratele meu, la toate chestiile astea care mă îndeamnă la melancolie. E însă important să-i dau minții mele o

ocupație, ceva care să îndepărteze imaginile vieții de după gratii, care mă bântuie chiar şi acum, când am ieşit din casă.

* * *

Ceva nu se leagă. De ce mi-e atât de frică de închisoare? Totul s-ar putea rezolva simplu: în momentul în care firul anchetei referitoare la prostituată (în cazul nefericit în care ea ar fi moartă) ar duce spre prietenul meu cu bretele portocalii şi, implicit, spre mine, aş avea soluția de a scăpa. M-aş urca, aşa cum o fac de atâta vreme, pe pervaz. Şi, într-o asemenea situație, impulsul ar trebui să vină. Logic, n-ar avea cum să nu vină! În fond, până acum dorința mea de sinucidere încerca să nege ziua de mâine. Încerca să nege orice posibil viitor. Nu pricep de ce, în ultima vreme, îmi văd viitorul atât de clar, când, în principiu, aş avea opțiunea morții. Nu înțeleg de ce începe deja să mă strângă pijamaua de puşcăriaş. Nu ştiu de ce zăbrelele s-au transformat într-o obsesie pentru mine. Ceva, în mod cert, nu se prea leagă.

Poate că am prea multe dorințe. Poate din motivul ăsta nu vine impulsul. Am, oare, atât de multe şi de puternice dorințe? Dacă le am, care ar fi acelea? Să-mi poarte de grijă o femeie frumoasă şi să facă sex cu mine până simt că-mi crapă inima? Să primesc o moştenire de la vreun ipotetic unchi din America? Să fiu fotbalist şi să joc, măcar cinci minute, pe cel mai cunoscut stadion italian? Să mă aleagă poporul preşedinte? Să inventez o maşinărie, ca un magnet, care să atragă banii pierduți de toți oamenii lumii? Astea sunt prostii, nu dorințe.

Atunci, din ce cauză mi-e frică de închisoare? Am fost convins, întotdeauna, că m-aş arunca pe geam fără ezitare, dacă aş simți impulsul. Dar problema tocmai aici poate fi: dacă undeva, în subconştientul meu, s-a strecurat ideea

neghioabă că, în fapt, impulsul respectiv ar fi bine să nu vină niciodată? Dacă acelaşi subconştient al meu lucrează, ca prostul, pe speranţe, pe închipuiri de mai bine, refuzând să vadă că nimic, nicicând, niciunde nu are vreun rost? În cazul în care acesta ar fi adevărul, toate dimineţile mele petrecute pe pervaz s-ar transforma într-un caraghioslâc ieftin. Iar mie nu mi-ar rămâne decât să fiu un om trist, teribil de trist, căruia îi lipseşte până şi curajul elementar de a termina cu viaţa într-un mod demn. Dar, cu siguranţă, nu ăsta-i adevărul!

Deţinător de dorinţe care i-au împiedicat sinuciderea a fost mai degrabă acel vechi cunoscut al meu, care îşi dorea o moarte de câine.

— Aş culege nişte câini fără stăpân, îmi spunea el. I-aş vârî în saci, apoi aş merge cu ei într-o pădure. După care i-aş spânzura pe toţi într-un copac. Şi, între câinii ăia muribunzi, m-aş spânzura şi eu. Ca să înţeleagă toată lumea ce viaţă am avut şi să vadă de ce moarte am parte.

— Ce moarte?

În afară de cruzimea cu care voia să spânzure nişte bieţi câini, nimic nu mă făcea să descopăr extraordinarul într-o asemenea moarte. Dar eu, se pare, nu mă pricepeam la metafore tot atât de bine pe cât se pricepea el.

— Cum, nu înţelegi!? După o viaţă de câine, o moarte de câine! mi-a explicat.

Deşi totul suna a melodramă ieftină, dacă şi-ar fi pus în practică ideea, aş fi considerat-o, în cele din urmă, apreciabilă. Însă el, după ce mi-a descris cu lux de amănunte, în repetate rânduri, momentul acela pe care îl vedea glorios, tocmai când era pe punctul de a-mi stârni respectul şi poate chiar admiraţia, m-a anunţat că se însoară. De atunci nu l-am mai întâlnit.

Da, acel cunoscut al meu putea fi acuzat de dorinţe. Dovadă stă şi faptul că şi-a îndeplinit una, cea a căsătoriei,

renunțând la gândul sinuciderii. Pe când eu... Pentru ce aș putea fi eu acuzat? Poate doar pentru că mi-aș dori – de ce n-aș recunoaște? – să fac sex cu administratoarea blocului în care locuiesc. Dar dorința asta s-a născut de puțin timp, de numai câteva ore. Pe când frica de închisoare o simt de mult mai multe ore. De când nici nu-mi trecea prin cap să-mi închipui o pasiune a administratoarei pentru mine. Cu alte cuvinte, de când nu existau dorințe care să pună o piedică opțiunii sinuciderii.

Deoarece, în ciuda eforturilor mele, nu reușesc să ajung la nicio concluzie, conchid că iarăși m-am vârât de bunăvoie în niște enigme fără sorți de rezolvare. Nemulțumit, accept constatarea: „Ceva nu se leagă, totuși”, apoi îmi îndepărtez toate gândurile astea obositoare, încercând să-mi dau seama în ce zonă a orașului m-au purtat pașii.

* * *

Mă apropii de fântâna arteziană din piața mare a orașului și mă așez pe o bancă. Norii au căpătat deja contururile serii, în timp ce eu mi-am ocupat mintea cu gânduri care nu au dus la niciun rezultat. În plus, am străbătut o distanță destul de mare pe jos, până aici, în centru, așa că e firesc să simt nevoia de a mă odihni câteva minute.

În stânga mea, doi bătrânei freacă în mâini niște zaruri și le aruncă pe o tablă. În dreapta, o pereche de îndrăgostiți. Deasupra mea, niște porumbei fâlfâie din aripi, zburând aproape de pământ, în cercuri mici, a ploaie. „În mod sigur, mă uit eu spre cerul înnorat, în mod sigur, în seara asta o să plouă.”

Jos, în apropierea băncii pe care stau, un cerșetor, care nu pare să aibă mai mult de cinșpe-șaișpe ani, își poartă picioarele ciuntite pe un căruț făcut dintr-o bucată de lemn, la care a atașat niște rulmenți. Vine lângă picioarele mele și

mă priveşte, zâmbind tâmp, lăsând vederii câțiva dinți aşezați alandala. Zâmbesc şi eu, pentru că altceva n-am ce face. Şi ne privim aşa, o vreme. Eu zâmbesc, el zâmbeşte. Altfel spus, eu rânjesc a nedumerire, el rânjeşte a foame, probabil. Sau a... Ştiu eu a ce?

— Ce vrei? îl întreb într-un târziu.

El continuă să rânjească, fără să schițeze vreun gest, de parcă n-ar fi auzit întrebarea.

— Zi-mi odată ce naiba vrei! ridic eu vocea, deja agasat de situație.

— O țigară, vine în sfârşit spre mine glasul celuilalt, de undeva din adâncul cavității străjuite de dinți aşezați alandala.

— Da' la ce-ți trebuie? întreb înțelept, de parcă o țigară ar fi folositoare la treburi din cele mai diverse.

— Iaca-mi trebuie, uite-aşa, îşi arată în continuare dinții omul de la picioarele mele.

— Da' tu ce faci pentru o țigară?

Nici măcar eu nu ştiu ce-am vrut să spun cu asta. Ce aştept de la el? Să se scălâmbăie în fața mea, să dea din mâini, să guițe ca porcul, să facă tot felul de clovnerii pentru o țigară? Îmi amintesc de gândurile mele despre Dumnezeu şi-mi dau seama că-i cer cerşetorului nişte gaguri, parcă dintr-un soi de răzbunare față de Cel de Sus. Ca să-l fac, probabil, să priceapă că, uite, în clipa asta, şi eu sunt asemenea Lui, controlând viața (sau măcar un moment din viața) unui amărât. Câtă prostie!

— Îți cânt o colindă, zice ăla de la picioarele mele. Sau...

Tocmai când, conştient de modul stupid în care încerc să-i fac în ciudă Celui de Sus, sunt pe punctul de a-i da milogului o țigară, fără a-i cere nimic în schimb, vorbele pe care le adaugă reuşesc să-mi stârnească un oarecare interes.

— Sau, dacă te interesează, îți povestesc despre un văr de-al meu din Italia.

Să-mi cânte o colindă pentru a primi ceva, chiar dacă până la Crăciun mai e ceva timp, mi se pare potrivit la un cerşetor. Dar să-mi povestească despre nu ştiu ce văr din Italia!? Aşa ceva n-am mai auzit.

— Zi-mi despre vărul ăla al tău, spun, băgând țigara la loc în pachet.

Cel de la picioarele mele observă cât de aproape a fost de a primi țigara, fără alte pretenții din partea mea, şi regretă, se vede pe chipul său, că l-a luat gura pe dinainte. Aşa că, din moment ce, oricum, nu mai are ce pierde, plusează:

— Da' îmi dai şi bani?

— Nu. Bani n-am. Dar îți dau trei sau, uite, chiar cinci țigări. E bine?

Cel din căruț dă din cap, numai pe jumătate mulțumit, apoi, oftând de parcă s-ar pregăti pentru nu ştiu ce corvoadă, începe să povestească:

— Am un văr în Italia. Şi el are nişte porumbei d-ăia care duce scrisori un' le zici să ducă. Îi spui la ureche: „Uite, bă porumbelule, mergi acolo un' te trimit eu!". Şi el, săracu', pleacă, că n-are ce face. Văru' meu ne trimite aşa nouă, la tot neamul lui, scrisori. Cu porumbeii ăştia. Şi nu numai scrisori, dacă vrei să ştii. De toate! În plicuri bagă, cân' are, şi dolari, de la italienii la care lucrează. Numa' că, o dată, porumbeii a fost prinşi de mafea d-acolo, de la ei. Ştii ce-i aia mafe?

— Mafie, aşa îi zice... Sigur că ştiu.

Nu mă ia în seamă.

— Sân' nişte oameni răi, consideră el totuşi că e bine să-mi explice. Şi pen' că-s răi, după ce i-a prins pe porumbei, ăia, bandiții de la mafe, le-a tăiat aripile la săracii porumbei.

Se opreşte, rânjindu-şi în continuare dinţii spre mine. Iar eu, deşi nu-s destul de credul să-mi închipui că cel de la picioarele mele chiar are un văr în Italia, deşi sunt convins că toată povestea asta a auzit-o pe undeva şi a preluat-o în scopul câştigării unor bani, trebuie să accept că e un mod original de a cerşi. Şi îmi doresc să văd până unde va ajunge. Însă el a înţepenit în expresia sa rânjitoare, fără a mai da vreun semn că ar intenţiona să continue.

— Şi ce-i cu asta? întreb. Atât? Asta-i povestea?

Dă din cap că nu. Apoi întinde mâna.

— Prima dată-mi dai ţigările, apoi îţi zic sfârşitu'.

— Nu, că pe urmă fugi.

— Nu fug, zău! Ce, crezi că-s mai iute ca tine, care ai picioarele-ntregi?

Îmi dau seama că, din căruţul lui, până şi cuvântul „fugă" ar trebui să i se pară lipsit de semnificaţie. Aşa că scot din pachet cinci ţigări, apoi le aşez, una câte una, în palma întinsă. El le vâră într-un buzunar şi continuă:

— Nu mai am ce să povestesc mult. Numa' că porumbeii a ajuns pân' la urmă la noi cu scrisorile. Ştii cum? A venit, săracii, atâta amar de drum pe jos!

Îl privesc crucit pe cerşetor, dar nu mai apuc să spun nimic cu privire la bazaconia pe care tocmai mi-a turnat-o, pentru că el începe să dea din mâini pe asfalt, punându-şi astfel căruţul în mişcare, şi se îndepărtează. Probabil, în căutarea altui fraier dornic să-i asculte povestea cu „mafea" italiană.

* * *

Păşesc printre liniile triajului, amintindu-mi că, în urmă cu patruzeci şi opt de ore, mă aflam cam în acelaşi loc, îndreptându-mă spre gară. Atunci nu-mi doream altceva decât să găsesc o prostituată (şi am găsit una; numai că, din nefericire, tocmai când s-a produs întâlnirea mea cu ea, a

primit un scaun în cap). Acum sper să-l găsesc pe prietenul meu cu bretele portocalii. Şi alt loc mai bun să-l caut, în afară de locomotiva pe care şi-a amenajat-o drept casă, nu există la ora asta.

Nici nu-mi dau seama de ce vreau atât de mult să îl reîntâlnesc. Poate pentru că sunt curios să aflu dacă, între timp, el a descoperit ce s-a întâmplat cu fata pe care a lovit-o în bar. Şi, pornind de-aici, poate pentru că mi-e frică. Mi-e frică să nu se fi omorât, în cazul în care fata aia n-a reuşit să supravieţuiască...

Odată cu frica asta, înţeleg, aproape cu silă faţă de mine, de ce m-au bântuit în ultima vreme imaginile vieţii de după gratii. Pentru că, indiferent dacă prostituata a murit sau nu, acum sunt aproape sigur de un fapt: impulsul n-o să vină niciodată, oricât l-aş aştepta eu pe pervazul ferestrei! Aşa că nu pentru el, pentru prietenul cu bretele portocalii îmi fac eu griji. Ci – naiba să mă ia! – pentru mine. Dacă fata a murit, dacă şi el a reuşit să se omoare (ceea ce ar fi foarte posibil, din moment ce, nu cu mult timp în urmă, mi-a şi spus: „Dacă aia ar fi dat ortu' popii, n-aş fi ezitat să mă omor; n-aş mai fi glumit, n-aş mai fi sperat să mă salveze cineva, m-aş fi omorât, şi-atât"), rămân singur, ca prostul, aşteptând în fiecare zi să-mi vină poliţiştii la uşă. Singur, cu toate dorinţele stocate în subconştientul meu. Cu toate dorinţele astea idioate, pe care nu vreau să le recunosc, dar care-mi frânează impulsul.

Ajuns aproape de locomotivă, mă uit atent pe părţile ei laterale. Cele două bucăţi de şină se află la locul lor. Însă am motive să răsuflu uşurat: agăţat de ele nu se află niciun laţ.

Aşa că, nemaiavând altceva de făcut afară, urc scările ce duc spre fosta cabină a mecanicului, sperând din tot sufletul să-l găsesc aici pe prietenul meu cu bretele portocalii.

Capitolul 14

Spre liniştea mea, el se află în cabină.

Se întoarce spre mine, tresărind uşor, în momentul în care-apar pe uşă. Apoi, recunoscându-mă, duce mâna la piept, dă drumul unui oftat de uşurare şi, în cele din urmă liniştit, mă salută, lăsându-şi mâna să fluture spre mine. Un salut care exprimă în acelaşi timp lehamite şi bunăvoinţă, de parcă s-ar fi aşteptat să vin, dar, în acelaşi timp, ar fi fost mai mulţumit să-i înşel aşteptările.

— Ce faci? îl întreb prosteşte, neavând nicio altă idee pentru a începe discuţia.

— Bine, răspunde mecanic, la fel de prosteşte, forţat însă de întrebarea mea.

În clipa următoare stăm tăcuţi, uitându-ne unul la altul, fără a găsi o cale de a continua conversaţia. Însă faptul că-l observ ascunzând ceva la spate reuşeşte să curme, la timp, momentul de tăcere.

— Ce-ai acolo?

— Nimic.

— Ascunzi ceva la spate. Cum adică, nimic?

— Uite-aşa, nimic.

Schimbul de cuvinte care sufocă orice urmă de inteligenţă continuă. Ceea ce are darul să mă irite, mai ales că, în felul ăsta, conversaţia noastră are toate şansele să fie presărată de tăceri prelungi, cărora nu le prea înţeleg motivul. De ce naiba? Care ar fi justificarea tensiunii dintre noi?

— Ai plecat lăsând uşa deschisă! mă răstesc, hotărât să îl provoc totuşi la vorbă. Dacă-mi furau hoţii lucrurile?

— Care lucruri? rânjeşte el spre mine. N-ai cu mult mai multe decât mine, continuă, arătându-mi, cu un gest larg al

mâinii, cabina de locomotivă pe care şi-a aranjat-o drept locuinţă. Şi mie nu mi-i deloc frică să las uşa deschisă.

Nici n-ar avea cum s-o închidă, pentru simplul motiv că, din câte observ aruncând o privire fugară, locomotiva nici n-are vreo uşă. Dacă a avut cândva, şi ar fi fost absurd să nu fi avut, acestea au fost scoase din balamale şi folosite, probabil, ca fier vechi. Cât despre interior... Chiar dacă praful de cărbune, amestecat cu tot felul de uleiuri, a aşezat pe pereţi un strat negru, păstos, pot spune despre încăperea asta mică, fostă cabină a mecanicilor, că nu se îndepărtează chiar foarte mult de ideea mea despre confort. Peste ceea ce cândva s-a numit bord, prietenul meu cu bretele portocalii a întins o muşama, pictată cu floricele care, odinioară, au avut probabil ceva mai multe culori decât griul de-acum, întinsă pe o suprafaţă cam de doi metri lungime şi de vreo douăzeci-treizeci de centimetri lăţime. Pe această suprafaţă, într-un colţ, aproape lipit de fereastră, tronează un ghiveci, fără urmă de floare, umplut cu pământ – ghiveci învelit în staniol. Mai spre mijloc, într-un ulcior de pământ ars, cu buza spartă, sunt vârâte o lingură şi două cuţite. În fine, în partea opusă ghiveciului se află o lampă veche, din aceea cu fitil şi gaz. Cu puţin efort de imaginaţie aş putea să îmi închipui că toată această suprafaţă reprezintă o masă. Jos, lângă deja acceptata masă, se află două oale, ruginite pe dinafară, şi o cutie plină cu haine împăturite. Tot acolo, jos, la o distanţă mai mică de-un metru de cutia pentru haine, se întinde patul. Patul? Mă rog... Împrejmuit de urmele evidente a două şine de cale ferată (iată la ce foloseşte prietenul meu cele două bucăţi de fier, în afara încercărilor sale sinucigaşe: pentru a delimita spaţiul în care doarme), acesta se recomandă ca pat printr-o pernă, la rândul ei soioasă, şi prin cele două cearşafuri împăturite cu grijă într-un colţ al lui.

Cam ăsta e tabloul complet al interiorului locomotivei-casă. Dacă mă gândesc că, în plus față de prietenul meu, eu nu posed decât un televizor, o noptieră, două fotolii şi un pat adevărat, aproape că sunt de-acord cu părerea lui privitoare la hoții care nu ar fi avut ce să-mi fure din apartament. Şi dacă adaug la toate astea faptul că, aici, nu plăteşte nici chirie, nici întreținere, nu mi-ar lipsi probabil prea mult până la a simți cum mă încearcă o oarecare invidie.

— Da. Te-ai aranjat frumos, spun, dând din cap a apreciere.

Îmi răspunde plat:

— Da, m-am.

Iar atitudinea asta, care tensionează în continuare atmosfera, mă face să gândesc că e foarte probabil să fi aflat ceva despre prostituata din bar (să fi aflat – Doamne fereşte! – că a murit?). Şi că, venind aici, l-am deranjat de la o treabă foarte importantă: aceea de a se sinucide. Aproape îmi confirmă părerea prin ceea ce spune:

— Aş fi vrut să vii mai târziu.

— De ce? ridic eu vocea. Ca să ai timp să te omori?

Se uită la mine ca la un netot, iar uimirea pe care o afişează pare sinceră.

— De ce să mă omor!? Acu', după ce mi-ai spus că aia n-a dat ortu' popii, după ce am scăpat de orice grijă, să mă omor?

Îmi mai aruncă o privire din care ar trebui să mă facă să pricep că l-am înveselit cu bănuielile mele prosteşti. Să se omoare, auzi!? De parcă n-ar avea altceva mai bun de făcut!

Iar siguranța asta a lui reuşeşte să mă înveselească şi pe mine. Pentru că-mi devine foarte clar: m-am speriat degeaba. Chiar dacă s-ar face vinovat de crimă, nici el n-ar fi în stare să se omoare, aşa cum nu sunt nici eu. N-ar fi capabil să facă altceva decât a făcut până acum: să

însceneze o sinucidere, asumându-şi, e adevărat, unele riscuri, dar sperând totodată din tot sufletul că cineva îl va salva. Şi sperând că, în cele din urmă, va fi iertat pentru crima lui. Toate tentativele lui de a se omorî, sunt lămurit, nu au fost decât o fanfaronadă a unui om slab (la fel de slab ca şi mine, ca să nu fiu nedrept). Şi totuşi, în pofida unor principii pe care credeam că le am, constatarea asta nu aduce după sine vreun dispreț față de prietenul meu cu bretele portocalii.

— De asta am vrut să întârzii, îmi întinde două bucăți de sfoară, pe care le-a ținut ascunse la spate. Tocma' mă pregăteam să le fac lațuri când ai intrat.

Nu mai pricep nimic! Cu numai câteva clipe în urmă a părut revoltat de bănuiala mea, acum îmi arată acele două bucăți de sfoară... Vrea oare, nebunul, să ne sinucidem împreună? Toată judecata anterioară cu privire la slăbiciunea lui să fi fost greşită? Chiar îşi doreşte să se omoare?

Confuzia nu durează mai mult de câteva secunde. Fața lui veselă, modul în care îmi flutură sub ochi cele două lațuri mă fac să pricep. „Dacă ne prefacem că ne omorâm, mi-a spus el azi-dimineață, ceferiştii ar crede că ne pare rău pentru chestia aia întâmplată în bar. Că ne pare rău pentru c-am bătut-o pe prostituată şi că de asta am vrut să ne omorâm. Şi poate că, aşa, ne vor ierta."

În continuare, se pare că cel care are de suferit sunt numai eu. Incertitudinea rămâne să mă chinuiască doar pe mine. Prietenul meu cu bretele portocalii a redevenit cel despre care mi-a vorbit asistenta de la dispensar, cel frământat de un singur gând: „Cum să fac să fiu iertat?". Cu alte cuvinte, ce să facă pentru a putea să hălăduiască iarăşi prin gara lui, să revină iarăşi, fără griji, în locomotiva lui, să-şi piardă iarăşi nopțile în barul lui, bându-şi tot pe

datorie paharul de votcă? Redus la esență: cum naiba să facă pentru a-şi trăi, iarăşi, în felul lui, viața?

— Ce zici? mă întreabă, învârtind nerăbdător sforile alea în mână. O facem?

Toate constatările anterioare cu privire la cel din fața mea mă fac să am un sentiment de regret. Şi mă mai fac să zâmbesc, sub impulsul unui plan care începe a se contura în mintea mea. Să zâmbesc şi să dau din umeri a: „Ce altceva putem face?".

* * *

După eforturile pe care le depunem pentru a rearanja bucățile de şină şi a le înțepeni cât mai bine în interior, ne acordăm câteva minute de odihnă.

Ies şi privesc din față locomotiva, pentru a avea o imagine cât mai cuprinzătoare. Cele două bucăți lungi de fier dau locomotivei un aer grotesc, de pasăre uriaşă, cu aripi scheletice roase de vânt. Momentele în care admir de afară imaginea nu se prelungesc însă prea mult. Prietenul meu îmi cere să încerc trăinicia spânzurătorii care mi-e destinată mie, cea situată deasupra intrării din dreapta a locomotivei. După care o încearcă pe a sa, de deasupra celeilalte intrări, prinzându-se cu mâinile de funie şi lăsându-şi corpul să atârne în gol. Frânghia rezistă, şina, de asemenea.

În sfârşit, mulțumiți de treaba făcută, ne aşezăm, fiecare în dreptul lațului său, aşteptând în întuneric vreun ceferist.

— Tre' numaidecât să fie un ceferist, îmi explică, pentru că numa' aşa vestea despre noi – şi, scoțând limba, ridică mâna şi face un gest, de parcă s-ar trage de o funie – o să ajungă şi la cei care au fost acum trei seri în bar. Dacă ne salvează un om din oraş, unu' oarecare, nu rezolvăm nimic.

Ca să li se facă milă şi să ne ierte pentru scandalu' ăla, tre' numaidecât să ne găsească un ceferist.

Aşteptarea asta, enervantă pentru mine, dar destul de mulţumitoare pentru el se pare, după expresia pe care i-o întrezăresc pe chip, se prelungeşte prea mult. Cum nu văd de ce aş aştepta în tăcere venirea unui ceferist, îmi permit să-i vorbesc, încercând să-mi rezolv o curiozitate:

— Zi-mi, din moment ce niciodată n-ai avut de gând să mori, de ce, pizda mă-sii, îţi îndepărtezi laţul atât de mult de locomotivă? Aşa, când îţi dai drumul, nu mai ai nicio şansă să te agăţi înapoi de locomotivă, să te salvezi singur. N-ar fi mai convenabil să-l aşezi mai aproape, în aşa fel încât să te poţi salva, dacă-i cazul?

Dă din cap, semn că prin întrebarea asta îmi dovedesc amatorismul în ceea ce priveşte o sinucidere, sau, mă rog, o falsă sinucidere, bine organizată, şi-mi explică:

— Dac-aş face aşa şi cineva şi-ar da seama că pot să ies singur din laţu' ăsta, s-ar duce dracu' toată munca. În momentu' ăla ar pricepe c-am încercat să-l păcălesc, vestea s-ar răspândi şi gata. Cine mă mai crede după aia?

— Şi aşa te crede cineva? Asistenta aia de la dispensar ştia că tu nu vrei să te omori de-adevăratelea.

Faptul că-i amintesc asta îl nemulţumeşte vădit. Gesticulează, mormăind ceva pentru sine, apoi îmi explică:

— Da, aia ştia. I-am spus eu, odată, şi de-atunci s-a apucat să-mi pună tot felu' de întrebări. N-am avut ce face. Eram aproape mort când i-am zis, abia ştiam ce-i cu mine. Era după accidentul de tren pe care l-am avut.

— Accidentul de tren?

Îmi aduc aminte iarăşi povestirea asistentei. Mi-a spus şi ea ceva despre asta. Mai mult, mi-a vorbit parcă despre două asemenea tentative de sinucidere.

— Îhî, îmi răspunde prietenul meu. Asta era înainte de a găsi şinele. Prima oară când mi-am pus capu' pe linie,

nişte tipi m-au tras în ultimu' moment din faţa unui rapid. A doua oară, nu ştiu ce dracu' s-a-ntâmplat. Stăteam cu gâtu' lipit de linie, trenul venea, şi eu aşteptam liniştit să fiu apucat de haine şi tras din faţa lui, ca şi prima oară. Numa' că, tocma' atunci când au vrut nişte ceferişti să mă tragă, m-am împiedicat, habar n-am cum dracu', şi am căzut drept în bot, între linii. Atâta îmi mai amintesc. Norocu' meu a fost c-aveam şubă pe mine. Acuma, ştii, orice locomotivă are apărătoare dintr-aia, aşa că m-a prins cu apărătoarea de şubă şi m-a târât, în loc să treacă peste mine. Ce mai, am avut noroc! Oricum, după aia m-am lecuit de trenuri...

Se opreşte din povestire, făcându-şi mâna pâlnie la urechi.

— Şşşt...

Devin şi eu atent, privind în faţă, încercând să desluşesc ceea ce el pare să audă. În câteva secunde capăt, la rândul meu, certitudinea că se apropie cineva de noi.

— Vezi dacă e ceferist, şopteşte cel din stânga mea.

Încerc să întrezăresc în luminile vagi ale gării dacă omul e îmbrăcat în uniformă. Nu reuşesc să-mi dau seama. Se pare însă că prietenul meu cu bretele portocalii are vederea mai bună, pentru că îmi spune, pe acelaşi ton coborât:

— Are caschetă, e ceferist. Numa' că... Ezită câteva secunde, se uită cu mare atenţie, apoi: Numa' că nu-i bun.

— De ce naiba n-ar fi bun? şoptesc eu, iritat.

Nu mai pricep nimic. Ce aşteaptă oare prietenul meu? Ca omul care se apropie să aibă calificare în domeniul sinuciderilor? Să-şi arate diploma de salvator-al-nebunilor-sinucigaşi-care-se-spânzură-de-locomotive, şi abia după aceea să ne lăsăm pe mâna lui?

— Şşşt...

Bărbatul e tot mai aproape. Prietenul meu îmi face semn să mă aşez în zona pe care el o consideră pat, pentru

a fi ascuns de privirile celui ce se apropie. Se aşază şi el. Stăm tăcuți, încordați, până când auzim paşii trecând pe lângă locomotivă, apoi îndepărtându-se. În sfârşit, deşi cu voce în continuare coborâtă, repet întrebarea:

— De ce naiba nu era bun?

— Aşa, lasă...

Nici nu se uită la mine. Iese din nou la uşă şi, punându-şi mâna streaşină la ochi, de parcă s-ar feri de nu ştiu ce lumină orbitoare, priveşte în lungul liniei ferate.

— Nu era unul dintr-ăia care au fost în bar?

— Nu, îmi spune, în continuare întors cu spatele la mine, nu era unul dintr-ăia...

— Cum naiba ți-ai dat seama? E întuneric. Ce, îi cunoşti aşa de bine pe toți ăia încât...

— Da, îi cunosc.

— Îi cunoşti pe naiba! Zi-mi: de ce nu era bun?

Se întoarce în sfârşit spre mine. Îmi pare că ascunde ceva. Încearcă apoi să-mi vorbească, dar se opreşte. Dă din mână şi revine în poziția anterioară, privind spre gară.

— Ce ai, mă? Ce nu vrei să-mi spui?

— Nimic.

— Păi, văd că nu vrei să-mi spui nimic. Dar nu ştiu de ce! Ce fel de secret ai față de mine?

Renunță să mai privească afară. Se aşază pe perna soioasă şi-mi cere o țigară. Şi-o aprinde şi pufăie din ea, privind undeva peste bordul cabinei, peste masă adică. Urmăresc şi eu fumul, care se împleteşte undeva deasupra ghiveciului învelit în staniol, pornind apoi spre geamul de deasupra bordului, formând... Gata. Gata!

— De ce nu ți-a convenit ceferistul ăla!? ridic eu vocea. Ce-avea? Era lepros sau ce?

— Da' despre altceva nu vrei să vorbim? Parc-ai fi o țață: ce-avea ceferistu' ăla, ce-avea ceferistu' ăla, mă maimuțăreşte. Iaca, nu mi-a plăcut de fața lui! Tu poți să te

laşi pe mâna cui vrei, da' mie nu-mi convine să fiu salvat de unu' cu o faţă care nu-mi place!

— Eşti nebun!

Se uită brusc spre mine, ridicând degetul arătător:

— Nu-s nebun!

— Atunci de ce...

— Nu-s nebun! accentuează el, aproape ameninţător.

— Bine, dom'le, nu eşti.

În definitiv, nici eu nu mă înţeleg. Poate că, într-adevăr, nu i-a plăcut faţa ăluia. Sau poate era unul cu care avusese o încăierare şi ştia că respectivul nu îl va salva. Cine ştie? De ce să-mi bat mintea cu asemenea întrebări. Probabil că înverşunarea asta de-a afla e cauzată de planul pe care mi l-am construit. Vreau să se termine odată. Vreau să...

Se ridică brusc de lângă mine şi se repede din nou spre locul în care ar fi trebuit să se afle o uşă a locomotivei. În clipa următoare, îmi dau seama de ce s-a ridicat. De undeva de departe se-aude un fluierat. Prietenul meu priveşte concentrat spre omul care se-apropie. Fără să se întoarcă spre mine, îmi face cu mâna semn să mă ridic.

— Ăsta-i bun, îl aud în cele din urmă.

Apoi mă îndeamnă să-mi trec laţul peste cap, iar eu mă conformez. Mă ţin de bara care, cu multă vreme în urmă, îi era de ajutor mecanicului pentru a urca în cabină şi tremur. Laţul pe care îl simt în jurul gâtului îmi sporeşte încordarea. Întorc capul spre prietenul meu. Ţinându-se la rândul lui de bară, stă aplecat, cu tot corpul în afară, aşteptând momentul în care ceferistul e destul de aproape. Tremură şi el.

— Hai, acuma! aud în cele din urmă.

Îl văd cum se lasă în laţ. Aşa că, în sfârşit eliberat de emoţii, îmi dau jos funia din jurul gâtului, conform planului pe care mi-l stabilisem dinainte. Apoi cobor în grabă scările, încercând să mă ascund de privirile omului care se apropie

de noi, fluierând, pe calea ferată. Din păcate, tocmai când încep să fug prin spatele locomotivei, îndepărtându-mă, am proasta inspirație să mai privesc o dată spre ceferist. Şi mă opresc din alergare, afurisindu-l din toată inima pe bărbatul care, pe neaşteptate, îşi schimbă direcția, îndreptându-se spre... naiba ştie spre ce! Curmându-mi planul. Şi enervându-mă la culme.

Îmi doresc să-mi continuu fuga, să nu mă mai intereseze, să-l las în plata Domnului pe prietenul meu cu bretele portocalii. Să-l las naibii acolo, atârnat în ştreang. Pentru câțiva paşi, chiar mă conformez tentației. În cele din urmă însă, îl mai afurisesc o dată pe cretinul care şi-a găsit să-şi schimbe brusc drumul, tocmai când totul părea să fie în regulă. Şi mă întorc.

Ceferistul se îndepărtează de locomotivă, îndreptându-se spre o clădire situată undeva în dreapta. Dacă aş fi paranoic, aş considera premeditată schimbarea sa de direcție. Nu sunt însă. De aceea îmi dau seama că ăla nu l-a văzut pe prietenul meu atârnând în laț; îmi dau seama că totul se datorează întâmplării. Dar tocmai asta reuşeşte să mă înfurie şi mai tare.

Pentru că n-am nicio şansă să-mi controlez nervii şi pentru că ăla se îndepărtează molcom, fluierând nepăsător, pun mâna pe o piatră şi o arunc în direcția lui. Se opreşte.

— Eu am aruncat! țip spre el, fluturându-mi mâinile prin aer, ca să fiu sigur că mă vede. Te deranjează!?

Remarc, în ciuda nervilor, că întrebarea nu e născută din vreo sclipire a inteligenței mele. Dar observația asta de bun-simț nu mă opreşte să pun mâna pe alt bolovan şi să-l arunc în direcția ceferistului.

Sare într-o parte, ferindu-se.

— Ce, pizda mă-tii, vrei!? îi aud, în sfârşit, vocea.

— Să te ia dracu', asta vreau! urlu, supărat că nu mi-am atins ținta nici cu a doua piatră. Să crăpi!

Omul, după câteva clipe de ezitare, se hotărăşte s-o ia la fugă. Iar eu nu găsesc altceva de făcut decât să alerg după el. Şi, în alergare, mai reuşesc să apuc din când în când câte-o piatră. Şi să o arunc în direcţia lui. Nu uit nici să-l înjur din tot sufletul. Această urmărire se sfârşeşte însă curând. Pentru că, la un moment dat, mai proaspăt decât mine, ceferistul dispare din raza mea vizuală. Ceea ce-mi dă răgaz să-mi amintesc de prietenul meu cu bretele portocalii.

Mai înjur o dată, cu sete, apoi mă întorc, gâfâind, spre locomotivă. Îl dau jos din laţ pe spânzurat, îl culc pe pământ, îi trag două palme. Apoi mai multe. Pentru că nu pare însă deranjat de palmele mele, neschiţând vreun gest prin care să-mi arate că ar mai trăi, îmi zic că trebuie să-i aplic alt tratament.

Şi, în timp ce-i fac respiraţie gură la gură, îmi vine în minte imaginea fostei mele vecine. Care, clătinând înţelegător din cap, ni se adresează: „Vai, drăgălaşilor, dar nu vă fie ruşine; şi soţul meu, Dumnezeu să-l ierte, îmi spunea: Dacă n-ai fi tu, femeie, nu ştiu, zău, ce-aş face; aş trece probabil pe invers”.

În sfârşit, prietenul meu cu bretele portocalii începe să tuşească, liniştindu-mă. După câteva clipe deschide ochii, priveşte aiurea în jur... În cele din urmă mă apucă de braţ, se sprijină de mine pentru a se ridica în şezut. Apoi mă întreabă, printre accesele de tuse:

— Ce dracu’ s-a-ntâmplat!?

Dau din mână a lehamite.

— Nimic, îi spun.

Pare iritat de răspunsul meu, dar nu mai insistă. Stăm aşa: eu, în şezut, pe pietrele dintre linii, cu mâinile în şolduri, lipsit de gânduri; el, sprijinit de braţul meu, tuşind încă, înecat de aerul cu care plămânii săi tocmai se reobişnuiesc.

După un timp, atenția mi se îndreaptă spre cele două bucăți lungi de fier care dau locomotivei un aspect ciudat, de pasăre uriașă, cu aripi scheletice roase de vânt. Și iarăși mă izbește conștientizarea unei nepotriviri, la fel ca atunci când priveam calul din sufrageria vărului meu, la fel ca atunci când priveam whisky-ul scump din căldarea amicului meu fost teolog. Nepotrivirea dintre aripile subțiri, inutile, și construcția asta neagră de fier, uriașă în comparație cu ele.

Fără să-mi dau seama de ce, simt nevoia să-i mărturisesc celui de lângă mine:

— Nu știu dacă prostituata aia a murit sau trăiește.

El mă surprinde cu un hohot sau, mai bine zis, cu un horcăit ce seamănă a hohot de râs.

— Știi, îmi zice, nu te fă că nu știi. Și eu... și eu știu. Am aflat. Îți închipuiai c-o să... c-o să te cred, așa, doar că mi-ai spus?

Și mai surprins, aștept să continue. El n-o face însă.

— Și? întreb, în cele din urmă. A scăpat?

Prietenul meu, înecându-se, tușind, chinuindu-se să tragă în piept cât mai mult aer deodată, nu-și poate stăvili totuși râsul:

— Ceferistul ăla... ceferistul avea în mână o trusă de scule, n-ai observat? De asta am zis că primu'... primu' nu era bun; el n-avea scule, el venea direct spre noi... mergea în triaj, lucrează în triaj. N-avea scule... A trecut pe lângă noi, ai văzut doar. Ăst'lalt, în schimb... Nu ți-ai dat seama? Nu venea spre locomotivă, mergea la depou... doar ăia care lucrează la depou au trusa aia cu scule... era clar... am priceput de cum l-am văzut. Depoul... depoul e în partea aia, indică el cu mâna o direcție, cea în care omul fugărit cu pietre a fugit.

— Și-atunci, mă revolt eu, dacă știai că nu se-ndreaptă spre noi, dacă știai că n-o să ne salveze, de ce dracu' ți-ai

mai dat drumul în laț!? De ce m-ai pus şi pe mine să-mi vâr gâtul în...?

Brusc, îmi dau seama că nu mai are niciun rost să continuu întrebarea, pentru că răspunsul e simplu. El ştia ce s-a întâmplat cu prostituata, ştia şi că ceferistul acela n-avea să ne salveze niciodată, ştia că vom atârna amândoi, în laţurile noastre, până la Sfântu' Aşteaptă. Ştia c-o să mor şi eu, alături de el, ca neghiobul, fără să mai am nevoie de vreun impuls, de vreun pervaz, de vreun motiv sau de vreo lipsă de motive. Ştia. Şi asta ar fi vrut să se întâmple. Iar legătura nu era greu de făcut. Deloc greu de făcut.

— Şi zici c-ai aflat ce-a păţit, spun, cu voce domolită, resemnată.

— Îhî. Doar de-asta am venit aici: să aflu. Prea erai speriat când au apărut poliţiştii ăia la uşă. M-am gândit că ai tu motive să fii speriat.

— Da, accept eu, eram speriat. Numai că atunci nu ştiam. N-am reuşit să aflu nimic când am fost în gară, seara trecută. Nu ţi-am spus, pentru că mi-era milă de cum te chinuiai numai la gândul că ea ar putea fi...

Prietenul meu cu bretele portocalii nu mai spune nimic. Stă în şezut, aplecat, cu capul în mâini, trăgând cu greutate aer în piept.

— Şi eşti sigur? Chiar a murit?

Îşi ridică din palme capul şi-l clatină în semn că n-are nicio îndoială. Ochii bulbucaţi, privirea lui năucă ţintuindu-mă, gura larg deschisă, limba uşor ieşită, bărbia care-i tremură... Imaginea asta îmi aduce în coşul pieptului, total nepotrivit momentului, un hohot de râs.

Câteva clipe mai târziu, în triajul ăsta atât de liniştit peste noapte nu se mai aud decât hohotele noastre. Al meu, unul prelung, izbucnire căreia, dacă ar fi nevoie, nu i-aş putea găsi o explicaţie. Al lui, un hohot însoţitor, chinuit, poticnit în repetate accese de tuse.

Referințe critice selective

„Blazarea, plictisul, timpuriul *taedium vitae*, ping-pongul cu abisul, mimarea codurilor de comportament ascund o frustrare mistică. Într-o lume destabilizată, personajul se opune, la limita ridicolului asumat, să devină un «om recent». Încă mai conştientizează fisura modernă: «Disfuncție care nu ținea de întrebări metafizice, de neînțelesuri, ci, pur şi simplu, de firea mea, atât de umană, atât de profund lipsită de atingerea miraculoasă a divinității». Absurdul existenței contemporane vine nu din absența lui Dumnezeu, ci din «convertirea» Lui la *entertainment*: «Aşa că ne-a dat liberul-arbitru şi s-a aranjat în felul ăsta cu o sumedenie de gaguri. Noi, aici, ne maimuțărim, iar El râde». Persistența în bufonerie, complicitatea autoironică – trădând o dispoziție contemplativă – cu «visul său de om ridicol» sugerează, în aceste condiții, efortul de a se păstra în grația Celui de Sus. Pare a spune: «Îți place tumba, îți place paiațeria, îți place circul, bine, Doamne, facă-se voia Ta! Numai nu uita de mine!». Sinuciderea însăşi face parte din joc, e un mijloc de a-l atrage atenția, de vreme ce mult aşteptatul impuls letal «e hotărâre pură, fără opțiune, fără nimic», aşadar un schopenhauerism pe dos, o voință de a muri la fel de lipsită de spiritualitate ca şi voința oarbă de a trăi. Marele merit al cărții lui Teodorovici constă în reabilitarea comicului de limbaj şi de situație – savuroase ambele – pe treapta arlechiniadei mistice.”

O. Nimigean, „Lucian Dan Teodorovici sau tristețea metafizică a saltimbancului”,
Monitorul de Iaşi*, nr. 93 (3290), 20 aprilie 2002*

„Romanul lui Lucian Dan Teodorovici se citeşte printr-o altă funcție cerebrală decât cea obişnuită. Se priveşte, mai bine spus, pentru că e o dramatizare ironică a celei mai banale lumi cu putință. [...] Imaginea esențială a romanului este, dincolo de povestea țesută impecabil, verosimilă până la identificare cu realul, aşteptarea comică a impulsului sinucigaş prin care autorul anulează o întreagă metafizică: «Un ritual. Totul a devenit deja un ritual comic, în aşteptarea impulsului sinucigaş. Din păcate, ca întotdeauna, ăla nu vrea să vină. Şi-atunci, ce altceva îmi rămâne de făcut decât să privesc, aproape lipsit de senzații, de sentimente, clădirile de ciment ce se-ntind sub (sau paralel cu) mine? Clădiri tăiate sub formă de cuburi. Cuburi găurite monoton de pătrate. Pătrate prin care se mai zăreşte, chiar la ora asta matinală, câte un om. Om pregătind mâncare. Om străduindu-se să aşeze o perdea. Om muşcând din ceva. Om băgând mâna sub fusta nevestei». Aşa cum ştim dintotdeauna, lumea e un circ. Cu uşile închise, din care scapă cine poate. Iar romanul lui Lucian Dan Teodorovici, scris cu talent organic într-un limbaj derivat din precizia incomodă a argoticelor, răsare (floare a răului...) în mijlocul scenei pentru a spune că lumea e un circ...”

Gabriela Glăvan, „Clovnul şi sinucigaşul”,
Orizont*, nr. 5 (1436), 20 mai 2002*

„Ceea ce surprinde plăcut la acest roman care operează cu lucruri atât de serioase ca viața, moartea, violența (*prietenul* omoară o prostituată în timpul unei crize de furie, vecina de sus e bătută de soț din gelozie în urma unei glume a *eroului*, oamenii se ceartă şi se iau la bătaie tot timpul şi din orice etc.) este tonul relaxat, lipsa celei mai mici urme de demonstrativism, «uşurătatea» care plasează întâmplările într-un «firesc» *à la* Tarantino (dialogurile amintesc uneori de acelaşi scenarist şi regizor). Repetatele tentative de sinucidere, eşuate permanent în

ridicol (mai puțin a *vecinei*, care e de altfel singura «relativ» nepremeditată), participă din plin la umorul cinic către sinistru în care cartea excelează. *Seminaristul* vrea să se sinucidă consumând o cantitate enormă de whisky de cea mai bună calitate, dar *prietenul* invitat să asiste varsă prețiosul lichid. *Eroul* se urcă în fiecare dimineață pe pervaz cu gândul să sară, dar de fiecare dată amână sau «e deranjat» de cineva care îl vede. *Prietenul* se spânzură de nişte şine de cale ferată cocoțate pe o locomotivă veche (în care locuieşte!), dar numai când vede că se apropie cineva care l-ar putea salva. *Circul* acesta în care *omul-pasăre* zboară întotdeauna «mâine» eşuează, firesc, într-un râs isteric prin care personajele, în finalul care taie brusc firul evenimentelor romanului, se sustrag disperării."

Cristina Ionică, „Spectaculosul în două zile",
România literară, *nr. 21, 29 mai 2002*

„Toți eroii lui Teodorovici sunt Oameni-păsări: «O zi zboară, o zi nu zboară. Azi nu zboară!» (şi e un azi perpetuu), atraşi unul către celălalt de bizare idei şi încercări de sinucidere veşnic ratate. Singura care totuşi reuşeşte să-şi ia viața, fostă vecină şi iubită, n-a fantazat niciodată cu ideea, de aceea moartea ei e perfect banală. Pentru anonimul narator, viața, la prima vedere atât de neinteresantă, e un spectacol de circ, plin de neprevăzut, la care locul său rămâne însă în tribune. Lumea în care se învârte – vecinii de bloc, administratoarea, ceferişti, prostituate, un deținut care pronunță cuvinte de la coadă la cap, un absolvent de Teologie în căutarea motivului pentru care Dumnezeu a creat lumea şi a banilor pentru zece litri de whisky scump cu care să se sinucidă – e un pic, o idee sărită de pe fix, iar jocurile ei, pentru care naratorul nu pare niciodată gata şi nici în stare să le țină piept, sunt răbufnirile unei normalități prea mult ținute în chingi.

Şi nimic nu ne poate face mai multă plăcere nouă, cititorilor din fotoliu, decât iluzia că aşa ceva nu ni se poate întâmpla...”

Iulia Popovici, Agora-on-line *(www.aol.ro), iunie 2002*

„Melanj de umor şi tristeţe, de ridicol şi seriozitate, romanul lui Lucian Dan Teodorovici este o apologie a sinuciderii. Scris la persoana I, *Circul nostru vă prezintă:* variante de sinucidere, ca soluţie de salvare dintr-o lume banală şi sufocantă, plictisitoare chiar. Personajul narator e un om fără nume, ca toţi ceilalţi eroi din carte, desemnaţi doar prin sintagme precum «prietenul meu cu bretele portocalii» sau «amicul meu fost teolog». El încearcă în fiecare dimineaţă să se arunce de pe geamul de la etajul cinci, dar îi lipseşte, asemenea poeţilor inspiraţia sau muza, «impulsul sinucigaş». [...] Mult râs în cartea lui Teodorovici, râsul în hohote al personajelor în faţa ridicolului lumii, râsul sănătos al cititorului, umor negru, absurd, autoironie, umor de limbaj, de situaţie. Dar în spatele scenei e enorm de multă tristeţe. Tristeţea clovnului (clovnul-personaj, clovnul-cititor), care e cu atât mai trist cu cât îşi înţelege mai acut condiţia de om care, după ce şi-a ratat viaţa, nu poate să nu-şi rateze şi moartea.”

Sanda Tivadar, în Familia*, nr. 7-8, iulie-august 2002*

„Apariţia la Editura Polirom a romanului *Circul nostru vă prezintă:*, semnat de tânărul prozator Lucian Dan Teodorovici, constituie, fără nicio exagerare, un eveniment. Cartea prezintă

marele avantaj că poate fi parcursă şi de cititorii mai puţin familiarizaţi cu estetica romanului modern. Literatura a devenit de mai multe decenii locul de întâlnire al elitelor. Autori de elită scriu într-un limbaj de elită cărţi pentru cititori de elită. În ceea ce-l priveşte pe Lucian Dan Teodorovici, căruia nu-i sunt deloc străine numeroasele artificii narative moderne, multe dintre temele obsesive ale literaturii îşi găsesc o cu totul altă reprezentare. Astfel, putem considera ca supratemă a romanului sinuciderea, dar aceasta este scoasă de sub presiunea obişnuitei sale gravităţi. [...] Acţiunea romanului începe pe pervazul unei ferestre şi se termină într-o locomotivă veche, dezafectată. Şi între aceste două puncte există o legătură foarte solidă. Sinuciderea nu are loc nici prin aruncarea de pe pervaz, nici prin spânzurarea de cele «două bucăţi lungi de fier care dau locomotivei un aspect ciudat, de pasăre uriaşă, cu aripi scheletice roase de vânt». Scena de încheiere a romanului este scrisă cu minuţiozitate. Ea reorganizează secvenţele principale şi le amplifică sensurile. Omul-pasăre pare acum un infirm, o caricatură a ceva ce s-a dorit a fi senzaţional. Aripile sale sunt la fel de nepotrivite şi de inutile precum cele două ţevi de care până la urmă nimeni nu atârnă."

Şerban Axinte, „Lumea din nasul clovnului",
Contrafort*, nr. 9-10, septembrie-octombrie 2002*

„Un «circ» din care nu lipsesc «ţiganii din autobuz», «posedata», «falsul sinucigaş», «vecina-amantă», «prostituatele din gară» şi «beţivii din gara ceferiştilor», personaje parcă rupte din paginile ziarelor de scandal, majoritatea lor fără figuri şi fără biografii substanţiale. Cei care totuşi se desprind şi se individualizează sunt uniţi de ideea de sinucidere cu care au, într-un fel sau altul, legătură. Hazliul trio de sinucigaşi (eroul-

narator, prietenul acestuia salvat de la sinucidere şi bătrâna amantă-vecină a primului) îşi joacă rolul parodic în scene memorabile, subsumate aceleiaşi idei de «lume ca circ». Ironia face ca singura care se va sinucide în final să fie vecina (se îneacă pradă disperării de a nu mai fi iubită de tânărul ei vecin), «amatoare» faţă de ceilalţi care aveau antecedente în acest sens. Prietenul-fals sinucigaş e un histrion în toată puterea cuvântului, el mimează sinuciderea şi face o profesie din asta, dar nu merge nici el până la capăt. Romanul se încheie burlesc cu ultima încercare – nereuşită şi ea – de sinucidere a celor doi, într-un râs nebun, amar totuşi, cheie şi motivaţie ascunsă a întregii construcţii narative. Observaţia inteligentă, dialogul spumos şi firesc, umorul frizând bâşcălia de multe ori, ca şi expresia strunită, fără redundanţe, fac din acest roman o carte remarcabilă, iar din Lucian Dan Teodorovici, un autor de raftul întâi."

Florina Pârjol, „Circul nostru vă prezintă",
Observator cultural, *nr. 136, 1 octombrie 2002*

„O umanitate dezabuzată, cu inşi cretini şi femei epileptice care cad în biserică, un peisaj cu loseri jalnici şi curve de doi bani, cu blocuri şi vecini de un burlesc agresiv, totul adunat în persoana de existenţialism parodiat a Naratorului («ca întotdeauna, şi astăzi vreau să mă sinucid») în care – dacă vrei – simţi vag greaţa sartriană, «serviciile» inutile ale lui Clémence din *Căderea* camusiană, umbra *Solitarului* ionescian ş.a.m.d., trecuţi prin demonia de carnaval a liniei Gogol-Sologub-Bulgakov. Convins, parcă, la rându-i, că sinuciderea este singura problemă cu adevărat filosofică, omul nostru îşi joacă sisific moartea zilnică la modul clovnesc, părăsind balustrada finală în favoarea unei reviste porno, pe temeiurile căreia se masturbează, surprins fiind în respectiva postură de vecina care-i face curat şi care, astfel, din

milostenie şi menopauză, îi devine amantă. [...] Dacă ar fi să extrag o morală pentru toată această fabulă cvasifelliniană, ar fi rândurile cu care începe capitolul opt: «Un nebun se plimbă pe stradă, trăgând după el o funie. Cineva, care a avut răbdarea să-l privească o vreme, se apropie de el şi-l întreabă, uimit: Dom'le, de ce naiba tragi funia aia după tine? Nebunul dă din umeri, apoi îi răspunde, dovedind o logică de necombătut: Am încercat s-o împing, dar se îndoaie!». Cam aşa e şi cu ţărişoara de balamuc a personajului nostru."

Dan C. Mihăilescu, „Fabulă cu clovni",
Ziarul de duminică*, 23 mai 2003*

„Ştiţi ce m-a tras pe mine de mânecă? Această propoziţie, aflată chiar pe prima pagină; vrând-nevrând, îţi cad ochii pe ea: «Ca întotdeauna, şi astăzi vreau să mă sinucid». Ia stai, îmi spun, cartea asta trebuie să fie super. Cum adică «şi astăzi vreau să mă sinucid»? Vedeţi, în această propoziţie stă ghemuită toată povestea din pântecele acestui roman trăsnit. Pentru că e suficient să citeşti câteva pagini pentru a înţelege că *Circul nostru vă prezintă:* este un altfel de roman. În acest spaţiu urban, în care se întâlnesc câţiva sinucigaşi (de profesie, aş putea spune), spaţiu pe care Lucian Dan Teodorovici îl construieşte încet-încet în romanul său (nici nu ştiu dacă face ceva mai mult decât să arunce o privire afară şi să ne spună şi nouă ce vede acolo), te simţi cam ca la circ. Aceşti oameni seamănă cu tine şi nu prea. În loc să te apuce tremurul de frică pentru pielea lor (pentru că, automat, un tip care vorbeşte la persoana întâi o face pentru a-ţi stârni simpatia, pentru a te atrage de partea lui), gândindu-te că, la un moment dat, tot o să-i vezi striviţi de asfalt, dimpotrivă. Parcă aştepţi să vezi dacă aceşti bravi sinucigaşi sunt pe atât de bravi pe cât le place să creadă."

Elena Vlădăreanu, „Cercul sinucigaşilor profesionişti”,
Cotidianul*, 5 iunie 2003*

„Lucian Dan Teodorovici e un maestru al circului suicidar, al bufonadelor patibulare. Unuia singur dintre personaje îi reuşeşte numărul final: o femeie între două vârste, abandonată de amant şi diletantă în materie. Din disperare, se îneacă. Cel vinovat de moartea ei nu este mai culpabil însă decât o *causa occasionalis*. Clovnii acestui circ «al nostru» sunt nişte simple mecanisme. Ei (re)acţionează prin impulsuri aleatorii, îndeobşte; iar dacă-şi dau picioare-n dos, e pentru că n-ar face, altfel, pasul (nu paşii!) înainte. Destinul lor este al funiei, cea care trebuie trasă pentru că nu poate fi împinsă. Circul circulă dintr-un (im)pas într-altul, ca în romanul picaresc... În pofida deriziunii însă, cartea lui Teodorovici e tristă, ca existenţialismul de cârciumă şi gang. Tristeţe amărâtă şi sordidă, insidioasă ca o igrasie care-l îmbibă, finalmente, pe ipocritul spectator, ce moţăie în tihna dulce a unei «bune conştiinţe». Un disconfort, o stânjeneală, o jenă a complicităţii îl fac să se foiască-n scaun. Bariere, între scenă şi sală, nu există: aerul circulă în dublu sens. Dacă, pe scenă, se găteşte la o gazorniţă imundă, sala se umple de duhoare. E, poate, ceea ce a vrut să sublinieze autorul, în dedicaţia adresată mie: «O încercare de a uni perspectiva spectatorului cu a acrobatului din circul nostru». Din *Circul nostru vă prezintă:*. Din Circul nostru vă prezintă două puncte. Adică două puncte de vedere... Care, identice, sunt unul şi acelaşi.”

Şerban Foarţă, „Circul nostru vă prezintă două puncte”, România literară*, nr. 35, 3-9 septembrie 2003*

„Lumea romanului e un circ pentru că însăşi lumea în care trăim seamănă cu un circ în care vecinii de bloc, ţiganii din cartierele mărginaşe, pensionarii din tramvaie, aurolacii de pe stradă şi din canale sunt clovnii unei parodii de viaţă în care plictiseala, şi nu disperarea, pe care o depăşeşte la un moment dat tocmai prin excesul de gravitate, devine un posibil motiv de sinucidere. Lucian Dan Teodorovici prelucrează destul de puţin faptul divers care ne asaltează zilnic şi pentru care cu toţii am ajuns să ne dăm în vânt, dar îl pune natural într-o poveste care îşi păstrează neostentativ filonul absurd, fără a cădea în morga tragicului nici atunci când frizează deznădejdea. Nu amarul haz de necaz, ci chiar savoarea – protejată de indiferenţă – a unei situaţii comice! Acesta pare să fie secretul acestui roman în care cititorul se distrează urmărind neîntrerupt personajele aflate mereu pe picior de sinucidere. O sinucidere psihică continuă, într-un prezent păgubos. [...] Pe scurt, un roman – stilistic – foarte bine scris (lucru rar întâlnit la scriitorii tineri), corect, care se citeşte dintr-o răsuflare, cu dialoguri spumoase, meditaţii pe măsură şi întâmplări relativ puţine care, chiar dacă lasă uneori impresia că acţiunea trenează, plac prin amestecul inteligent de umor, inedit şi absurd gratuit."

Marius Chivu, „Terapia prin sinucidere",
22, nr. 705, 9-15 septembrie 2003

„*Circul nostru vă prezintă:* este un roman foarte reuşit, scris cu o maturitate pe care nu te-ai aştepta s-o găseşti la un tânăr, cu un subiect incitant şi într-un stil fără tendinţe de epatare. Este, de altfel, «mersul» noilor generaţii (de la film la literatură), acela de a face mesajul artistic cât mai tranzitiv. Nu neapărat comercial, ci mult mai simplu, mult mai puţin codificat. Avem de-

a face cu povestea unor «sinucigaşi de profesie»: oameni care îşi dedică tot timpul unui singur ţel – sinuciderea. Poveştile unor oameni disperaţi (fără ca ei să ştie prea bine cauza propriilor drame) sunt pentru autorul nostru un nesfârşit prilej de ironie. Nu veţi găsi în această carte un ton sumbru sau discuţii filosofice nesfârşite despre sinucidere. Multe pasaje sunt comice sau groteşti: este un text senin, vioi, în care sunt revitalizate teme uzate în literatura clasică. Starea-limită devine o stare normală: sinuciderea, un mod de viaţă. Personajul principal se trezeşte în fiecare dimineaţă, se urcă pe pervaz şi aşteaptă să vină cineva să-l salveze, să-i spună să nu se arunce. Alt personaj se spânzură tot timpul, dar numai atunci când vede la orizont un potenţial salvator. Un al treilea, absolvent de Teologie, încearcă să descopere cele mai «plăcute» metode de sinucidere. Face sex neprotejat cu prostituate în speranţa că va găsi o boală fatală (nu se pricopseşte decât cu boli contagioase obişnuite, lucru care îl aduce la deznădejde). Sau găseşte altă metodă, sinuciderea prin alcool: umple o găleată de 10 litri cu whisky-ul cel mai bun pe care l-a putut procura, apoi o varsă într-o încăierare cu prietenii."

C. Rogozanu, „Sinuciderea, un mod de viaţă",
Evenimentul zilei*, 22 noiembrie 2003*

„Lucian Dan Teodorovici aruncă în aer tot ce-i pică în mână, personaje fulgurante în globuri de cristal, reviste porno, melancolii incandescente, iepuri şi căţei, bătăi în calorifer, adică feliuţe subţiri din acest jambon imens care e România, acea ţărişoară underground pe care-o vedeţi prin gări sau la ştirile de la ora cinci. Miezul poveştii este hălăduiala a doi sinucigaşi fals melodramatici, care patinează existenţial prin periferia tuturor lumilor inimaginabile în căutarea miraculosului «nimic». Două sute de pagini de circ sută la sută roma(â)nesc se vor scurge prin faţa voastră în acest spectacol reuşit, nerecomandat pensionarilor

cardiaci, recomandat însă tuturor celor care vor să guste o porție de viață preparată un pic mai altfel, după o rețetă originală, condimentată cu nouăzeci şi nouă de arome extrem de picante."

Alin Ionescu, în Academia Caţavencu*, 16 decembrie 2003*

„Una dintre mizele mari ale romanului stă în grotescul situațiilor în care e prins naratorul, cele mai multe parodiind evenimente altfel obişnuite în viața oricărui individ. [...] Romanul se încheie, bineînțeles, tot cu o încercare ratată de sinucidere, după celelalte de pe parcursul celor două zile, cât durează, joycean, evenimentele din carte. De data asta în doi, eroul şi prietenul său cu bretele portocalii, care, contrar obiceiului, izbucnesc într-un clocotitor hohot de râs. E singura reacție normală la circul la care au participat, singura care să elibereze permanenta poftă de viață şi de moarte, într-un spectacol nesfârşit. Adăugate la toate acestea, stilul percutant, manifestat în propoziții scurte, lipsite de vreo dimensiune figurată, arătând parcă graba cu care se iese dintr-un cotidian redundant, face din romanul lui Lucian Dan Teodorovici o carte de proză veritabilă, bună, de citit pe nerăsuflate."

Adrian G. Romilă, „Parabolă, parodie şi realism grotesc",
Viața românească*, nr. 1-2, ianuarie-februarie 2004*

„După un debut remarcabil, cu romanul de mici dimensiuni şi un titlu trăsnit *Cu puţin timp înaintea coborârii extratereştrilor printre noi*, publicat în 1999 la o mică editură din Iaşi, OuTopos, după încă un volum, de povestiri, *Lumea văzută printr-o gaură de mărimea unei ţigări marijuana*, apărut în 2000, în condiţii execrabile, la Târgu-Jiu, Lucian Dan Teodorovici a devenit, în fine, cunoscut prin a treia lui carte, editată în 2002 de Polirom şi purtând iarăşi un titlu extravagant: *Circul nostru vă prezintă:* (cu două puncte la final). Abia de aici încolo se poate vorbi despre o receptare critică a tânărului prozator. Şi nu e o întâmplare: este borna de la care bibliografia unui autor profesionist s-a aşezat pe un făgaş editorial normal. Au urmat, tot la Polirom, volumul de povestiri *Atunci i-am ars două palme* (2004) şi o nouă ediţie, revăzută şi consistent adăugită, din romanul de debut (2005). După cinci cărţi şi nenumărate contribuţii publicistice, Lucian Dan Teodorovici e recunoscut ca unul dintre cei mai reprezentativi scriitori din noua generaţie."

Daniel Cristea-Enache, „Trei sinucigaşi",
România literară*, nr. 7, 22 februarie 2006*

„Sinuciderea ca modus vivendi, iată spectacolul în care Lucian Dan Teodorovici îşi plasează personajele-marionetă. Lumea devine un circ trist în care oamenii joacă un rol ridicol, nici măcar amuzant, ci derizoriu; de aceea autorul nu cade decât arareori în păcatul patetismului, el îşi vede personajele ca pe nişte simple automatisme şi de aceea le tratează ca atare: cu umor, ironie etc. Grotescul este o dominantă a acestui roman, gravitatea aşteptată de cititor în anumite situaţii cade în burlesc, comicul devine tutelar, conducând la o bine strunită şi deloc forţată abdicare a tragicului. În anumite pagini, romanul împrumută în mod fericit discursul parodiei: subiectul existenţialist, care ar fi impus altora o tratare gravă, cu dese scufundări în psihicul

personajelor, îi prilejuieşte tânărului prozator ieşean ocazia de a forța nota şi de a înşela orizontul de aşteptare al unui lector prea cuminte, tributar unor experienţe la care, spirit postmodern, autorul nu are cum să adere. Discursul clasicizat al unor opere canonizate este, astfel, subminat cu naturalețe. Scriitorul se retrage tactic din paginile cărții, lăsându-şi personajul să se manifeste. Iar acesta nu face decât să observe lucid coordonatele lumii în care trăieşte, dar pe care nu o acceptă: chiar dacă pune pe seama divinității sau a destinului condiția sa de marionetă, el are, vag, certitudinea precarității sale."

Bogdan Crețu, în Adevărul literar şi artistic,
23 septembrie 2006